

باسمه تعالی

مرکز مطالعات و پژوهش های بنیادی انقلاب اسلامی

کمیته الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

پیشنهادات برای تدوین سیاستهای کلی برنامه ششم

به همراه متن مجموعه سیاستهای کلی نظام برای

برنامه های دوم تا پنجم توسعه،

متن سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای

سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه

و متن سیاستهای کلی نظام در بخش های مختلف

مصوب تا تاریخ ابتدای مهر ۱۳۹۳

آبان ۱۳۹۳

فهرست

پیشنهادات برای تدوین سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه.....	۴
پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه.....	۳۰
سیاستهای کلی برنامه دوم توسعه.....	۳۴
سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه.....	۳۶
سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه.....	۴۱
سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه.....	۴۸
سیاستهای کلی نظام در بخش شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای.....	۵۵
سیاستهای کلی نظام در بخش انرژی.....	۵۶
سیاستهای کلی نظام در بخش امنیت اقتصادی.....	۵۸
سیاستهای کلی نظام در بخش منابع طبیعی.....	۵۹
سیاستهای کلی نظام در بخش منابع آب.....	۶۰
سیاستهای کلی نظام در بخش معدن.....	۶۱
سیاستهای کلی نظام در بخش حمل و نقل.....	۶۲
سیاستهای کلی نظام در بخش امنیت قضایی.....	۶۳
سیاستهای کلی نظام در بخش مشارکت اجتماعی.....	۶۵
سیاستهای کلی نظام در بخش شهرسازی.....	۶۸

- سیاستهای کلی نظام در بخش مسکن..... ۷۰
- سیاستهای کلی نظام در بخش تشویق سرمایه گذاری..... ۷۱
- سیاستهای کلی نظام در بخش اصل ۴۴ قانون اساسی..... ۷۳
- سیاستهای کلی نظام در بخش مالی..... ۸۰
- سیاستهای کلی نظام در بخش رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی..... ۸۲
- سیاستهای کلی نظام در بخش پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیر مترقبه..... ۸۵
- سیاستهای کلی نظام در بخش کشاورزی..... ۸۷
- سیاستهای کلی نظام در بخش صنعت..... ۸۸
- سیاستهای کلی نظام در بخش حفظ شان و استقلال قضات..... ۹۱
- سیاستهای کلی نظام در بخش ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران..... ۹۲
- سیاستهای کلی نظام در بخش مبارزه با مواد مخدر..... ۹۴
- سیاستهای کلی نظام در بخش پدافند غیرعامل..... ۹۶
- سیاستهای کلی نظام در بخش قضایی..... ۹۸
- سیاستهای کلی نظام در بخش نظام اداری..... ۹۹
- سیاستهای کلی نظام در بخش اصلاح الگوی مصرف..... ۱۰۲
- سیاستهای کلی نظام در بخش اشتغال..... ۱۰۶
- سیاستهای کلی نظام در بخش آمایش سرزمین..... ۱۰۸
- سیاستهای کلی نظام در بخش خودکفایی دفاعی و امنیتی..... ۱۱۲
- سیاستهای کلی نظام در بخش تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی..... ۱۱۳
- سیاستهای کلی نظام در بخش ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش..... ۱۱۷

باسمه تعالی

پیشنهادات برای تدوین سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

این سیاستها براساس بررسی سیاست‌های ابلاغی برنامه های دوم تا پنجم و سیاست‌های کلی نظام ابلاغی تا مهرماه ۱۳۹۳ توسط مقام معظم رهبری و همچنین پیشنهادات دولت یازدهم که برای سیاست‌های کلی برنامه ششم تهیه شده است لیکن مبتنی بر مطالعات و تجارب دانشگاهی بخشهایی یا کلماتی حک و اصلاح شده است. انتظار می‌رود این سیاست‌ها که با رویکرد مبنایی "پیشرفت و عدالت" تنظیم شده، پس از بررسی و تصمیم سازی توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام بتواند در جای جای کلیه فعالیت های کشور واز جمله در تدوین برنامه ششم پس از توشیح مقام معظم رهبری چه در بعد تقنین و چه در بعد اجرا ظاهر گردد.

دانشکده مهندسی پیشرفت - دانشگاه علم
و صنعت ایران

آبانماه ۱۳۹۳

الف - امور فرهنگی

- ۱- پیاده سازی نقشه مهندسی فرهنگی کشور در عرصه های مختلف با برنامه ریزی برای بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی و اعتلای سبک زندگی اسلامی- ایرانی و سایر حوزه‌های مهندسی فرهنگی و تقسیم کار بین دستگاه های مختلف کشور از طریق ستاد اجرای نقشه مهندسی فرهنگی (مستقر در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی) و تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های مهم سرمایه گذاری و رعایت آراستگی سیمای جامعه و کشور و محیط سازندگی با ارزش های اسلامی و انقلابی. (اصلاح شده سیاستهای برنامه پنجم و ادغام شده با برنامه سوم و چهارم با اصلاحات)
- ۲- زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست گذاری‌ها و برنامه ریزی‌ها و استوار کردن ارزش های انقلاب اسلامی در اندیشه و عمل. (عینا از سیاستهای برنامه پنجم و چهارم)
- ۳- جهت دادن کلیه فعالیت های اجرایی و تبلیغی به سمت رشد معنویت و فضیلت اخلاقی در جامعه، گسترش ارزش های انقلابی و دستاوردهای فرهنگی دوران دفاع مقدس. (.....)
- ۴- تقویت قانونگرایی با رعایت حقوق شهروندی، مسؤلیت پذیری، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، کار و کارآفرینی، خودباوری، روحیه ایثار، امید به آینده، کار جمعی، ابتکار، نوآوری، خلق ثروت، درستکاری، اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید و فرهنگ سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، تقویت روحیه قناعت و پرهیز از اسراف براساس آموزه های اسلامی و فرهنگ اسلامی- ایرانی. (اصلاح شده سیاستهای برنامه دوم، چهارم، پنجم و ادغام با پیشنهادهای دولت برای برنامه ششم)
- ۵- اعتلا و عمق بخشیدن به معرفت و بصیرت دینی و قرآنی و تحکیم فکری و علمی ارزش های انقلاب اسلامی در مقابله با تهاجم فرهنگی بیگانه، مقابله با جریانات انحرافی در حوزه دین و زدودن خرافات و موهومات. (ادغام از سیاستهای برنامه پنجم، چهارم و سوم)

۶- ضمن استفاده بهینه از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای تحقق اهداف فرهنگی نظام، رصد فرهنگی و مدیریت بر فضای مجازی با رویکرد سبک زندگی اسلامی- ایرانی بمنظور پاسخگویی به جنگ نرم نظام سلطه و تهاجم فرهنگی دشمن، توسعه و گسترش سواد اطلاعاتی و ترویج سطح علم و فناوری با استفاده از فناوری اطلاعات و زبان فارسی بمنظور رشد و تعالی و صیوررت آحاد جامعه مستضعفین و مسلمین جهان. (ترمیم شده سیاست برنامه پنجم)

۷- ایجاد درک مشترک از چشم انداز بیست ساله و تقویت باور، انگیزه و عزم ملی برای تحقق اهداف آن. (عینا از سیاستهای برنامه پنجم)

۸- توسعه بومی صنعت گردشگری بویژه گردشگری مذهبی، فرهنگی، سلامت و حمایت از توسعه صنایع دستی، تولیدات هنری، صنایع فرهنگی، تولیدات چند رسانه ای و زیرساختهای آنها، ضمن صیانت از میراث فرهنگی و آداب و رسوم ایرانی با جلب مشارکتهای غیردولتی. ()

۹- معرفی و ترویج فرهنگ و ارزش های والای اسلام و دستاوردهای ایران اسلامی به جهانیان و تبیین مبانی فکری و سیاسی اسلام ناب محمدی(ص) بویژه در کشورهایی که مشترکات بیشتری با ما دارند. ()

۱۰- جهت دهی رسانه ها بخصوص صدا و سیما به سمت سالم سازی فضای عمومی و رشد آگاهی ها و فضایل اخلاقی و اهتمام به امر به معروف و نهی از منکر، مقابله با تهاجم فرهنگی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاستهای کلی برنامه توسعه. ()

۱۱- تعمیق روحیه دشمن شناسی و شناخت ترفندها و توطئه های دشمنان علیه انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و منافع ملی، ترویج روحیه ظلم ستیزی و مخالفت با سلطه استکبار جهانی و ایادی منطقه ای و شیفتگان فرهنگ غربی در داخل کشور. (سیاستهای برنامه چهارم با اصلاحات)

۱۲- تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ ایران، فرهنگ، تمدن و هنر ایرانی- اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی (سیاستهای برنامه چهارم)

ب- امور علمی و فناوری

۱۳- تحول در نظامات آموزش عالی، پژوهش و نوآوری با تاکید بر موارد ذیل:

۱۳-۱- تحقق سیاستهای کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در دانشگاهها و مراکز

تحقیقاتی (سیاستهای کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور)

۱۳-۲- تنوع بخشی به منابع تامین مالی حوزه علم و فناوری و افزایش بودجه تحقیق و پژوهش

دولتی به حداقل ۴ درصد تولید ناخالص داخلی و توسعه کمی و کیفی نهاده های مالی خطر پذیر برای پشتیبانی از ایجاد و توسعه شرکتهای دانش بنیان ، جهت دهی به حوزه های اولویت دار علم و فناوری ، تمرکز بر رصد و آینده نگاری علم و فناوری، ارتقای کیفی فعالیتهای پژوهش تا نوآوری ، تجاری سازی تولیدات علمی و اشتغال نیروهای دانشی برای حل معضلات جامعه و پیشرفت کشور. (سیاستهای برنامه پنجم با اصلاحات)

۱۳-۳- دستیابی به جایگاه اول علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن و افزایش سهم کشور در

تولیدات علمی و فناوری جهان با عرضه محوری دانش و تقاضا محوری فناوری ، فراهم نمودن زیرساخت های تثبیت و استمرار این جایگاه در طول سالیان این برنامه. (سیاستهای برنامه چهارم و پنجم با اصلاحات)

۱۳-۴- ساماندهی و بسیج امکانات و ظرفیتهای کشور جهت توسعه کیفی و کمی تحصیلات تکمیلی در

کشور در جهت گیری کاربردی برای اتصال حل بخشی از مسائل کشور به پایان نامه های تحصیلات تکمیلی و هدایت دانشجویان این دوره هابه حضور در متن واقعیات بازار کار و کسب تجارت شغلی علاوه بر پیشرفت تحصیلی.

۱۳-۵- توسعه و تحکیم ارتباط مؤثر بین دانشگاهها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخشهای مربوط

جامعه در قالب طراحی و پیاده سازی نظام یکپارچه شبکه نوآوری در سطوح بین المللی، ملی، بخشی، منطقه ای و دستگاهی در جهت تحقق و تکمیل نقشه جامع علمی کشور با تاکید بر اقتصاد دانش بنیان، تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان ، توسعه کمی و ارتقای کیفی مراکز تحقیق و توسعه، مراکز تحقیق و توسعه، مراکز کارآفرینی، انکوباتورها و مراکز انتقال و توسعه تکنولوژی،

پارکهای علمی، تکنوپولیها، آزمایشگاه های ملی، مراکز خدمات مهندسی، تکنوبازارها، کانون های تفکر، پژوهشکده ها و مراکز تحقیقاتی و ... (اصلاح شده سیاستهای برنامه پنجم و سیاستهای پیشنهادی دولت برای برنامه ششم)

۱۳-۶- توانمندسازی بخش غیردولتی (خصوصی، عمومی، تعاونی و مردمی) برای مشارکت در تولید علم، توسعه فناوری، کارآفرینی و دستیابی به اقتصاد دانش بنیان با تمرکز بر اشتغال دانش آموختگان دانشی. (ترمیم شده سیاستهای برنامه پنجم)

۱۳-۷- ارزیابی و انتخاب راهبردها و راهکارهای اولویت دار و پیاده سازی آنها به منظور دستیابی و تولید با کسب به فناوریهای پیشرفته مورد نیاز کشور با اولویت ریز فناوریهای زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست محیطی، هوافضا، هسته ای و فناوری های نرم و نرم افزار و مشارکت دادن صندوق توسعه ملی در سرمایه گذاری برای توسعه تحقیقات دانشگاه ها، شرکت های دانش بنیان، شرکتهای زایشی، پارک های علم و فناوری و تشکیل صندوقهای سرمایه گذاری مخاطره پذیر برای حمایت از گسترش فعالیتهای دانشی مخاطره آمیز، تحقیق تا توسعه و نوآوری. (ترمیم شده برنامه چهارم و پنجم)

۱۴- تحقق سیاست های کلی نظام اسلامی برای ایجاد تحول در آموزش عمومی و اجرای برنامه های تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش با هدف فراهم شدن رشد همه جانبه متریبان و تربیت افراد متدین و متعهد به اسلام و انقلاب اسلامی، ارتقاء کیفی فرآیندهای تعلیم و تربیتی بر اساس نیازها و اولویت های کشور در همه ساحت ها و عرصه های تربیتی، شکل گیری و تقویت زیرنظام های تربیت معلم، برنامه درسی ملی، اقتصاد آموزش و پرورش، ارزشیابی فرآیندهای یاددهی- یادگیری، پژوهش و فناوری، پرورشی و فوق برنامه، فناوری های تربیتی و آموزشی و همچنین طراحی، تصویب و پیاده سازی سند تحول بنیادین در سطح مدارس ابتدایی، دبیرستان و دانشگاه فرهنگیان و پردیسهای تربیت معلم و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و همچنین طراحی و آموزش مهارت های زندگی با رویکرد اسلامی - ایرانی برای متریبان و ارتقای سطح معیشت و منزلت معلمان و متریبان، اجرای نظام رتبه بندی حرفه ای معلمان کشور. (ترمیم سیاستهای برنامه پنجم - سیاستهای کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش)

۱۵- ارتقای بهره‌وری مدیریت منابع و مصارف آموزش و پرورش با تحول در ساختارها، روشها، فرآیندها و تاکید بر نقش و جایگاه مدرسه (سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۱۶- تحول و ارتقاء علوم انسانی با: تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد مستعد و با انگیزه، تولید و اصلاح و بازنگری در روش‌های تولید علوم انسانی اسلامی و تهیه متون فلسفه مضاف علوم انسانی و تولید متون علوم انسانی اسلامی در رشته‌های مختلف و برنامه‌ها و روش‌های اثربخش، ارتقاء کمی و کیفی مراکز و فعالیتهای پژوهشی و نظریه‌پردازی، فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تقویت دیدگاه‌های نقادانه، آزاداندیشانه و بسترسازی و ترویج زبان فارسی به عنوان زبان علم در سطح جهان. (ترمیم شده سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۱۷- تحقق سند ملی نخبگان و گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری فعال در حل مسائل جامعه و اولویت‌های پژوهشی و فناوری کشور از طریق: ارتقاء منزلت اجتماعی، طراحی و پیاده‌سازی نظام رتبه‌بندی محققان، فناوران طراحان و کارآفرینان، ارتقاء سطح بینشی، علمی و مهارتی نیروهای دانشی جامعه، ایجاد و توسعه نظام مالکیت فکری، معنوی و صنفی، رعایت حق تالیف و کپی برداری، رفع دغدغه‌های خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری‌سازی دستاوردهای آنان در راستای پاسخگویی به نیازهای جامعه اسلامی و حل مشکلات زندگی مردم، صادرات خدمات فنی و مهندسی و تحقق نوآوری‌های انقلابی، گسترش مرزهای دانش و حمایت از ایجاد و تبلیغ برنامه‌های ملی در حوزه محصولات دانش بنیان و حمایت از افزایش سهم دانش در تولیدات بنگاه‌های اقتصادی و حمایت از فروش محصولات شرکت‌های دانش بنیان و حمایت از خود اتکایی در تولید اقلام دانش بنیان راهبردی. (ترمیم شده سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۱۸- فراهم کردن مقدمات پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و اسناد پایین دستی آن و تنظیم ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی براساس سیاستهای نقشه جامع علمی و فراهم شدن زمینه گسترش علوم مورد توجه قرآن و شناخت کواکب و آسمان‌ها (ترمیم شده سیاستهای برنامه پنجم توسعه و نقشه جامع علمی کشور).

۱۹- تهیه برنامه تحول همه جانبه در آموزش های عالی، علوم پزشکی، آموزش فنی و حرفه ای و علمی- کاربردی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و در امتداد و بعنوان مکمل طرح تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند دانشگاه اسلامی، نقشه جامع علمی کشور و تفویض اختیار تربیتی به دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در راستای دستیابی به دانشگاه انسان ساز و تربیت افراد متدین و متعهد به اسلام و ارزش های انقلاب اسلامی، کارآفرین، تولیدکننده علم بومی و پژوهشگر پاسخگوی نیازهای ملی تا محلی، تامین نیروی انسانی مهارتی و تخصصی مورد نیاز در جهت تحقق اهداف چشم انداز با تاکید بر سطح بندی، اصلاح و ارتقای مدیریت و برنامه ریزی توسعه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی. (ترمیم شده سیاستهای برنامه های چهارم و پنجم و پیشنهادهای دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۲۰- تلاش در جهت تبیین و استحکام مبانی مردم سالاری دینی و نهادینه کردن آزادیهای مشروع از طریق آموزش، آگاهی بخشی و قانونمند کردن آنها (سیاستهای برنامه چهارم)

۲۱- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای با تاکید بر تکمیل عملیات راه اندازی شبکه اینترنت ملی، توسعه کمی و ارتقای کیفی شبکه ملی اطلاع رسانی رایانه ای. (سیاستهای کلی نظام در مورد شبکه های اطلاع رسانی و رایانه ای)

۲۲- اهتمام به تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصتهای برابر و ارتقای سطح شاخص هایی مانند: آموزش، سلامت، تامین غذا، افزایش درآمد سرانه، توانمند سازی اقشار آسیب پذیر جامعه و کاهش اختلاف سطح درآمد دهک های مختلف درآمدی و مبارزه با فساد و آسیب های اجتماعی. (برنامه چهارم و پیشنهادهای دولت یازدهم برای برنامه ششم)

ج - امور اجتماعی

۲۳- تقویت جایگاه مساجد در امور تربیت دینی دانش آموزان، استقرار پایگاه های بسیج در مساجد و تامین امنیت محلات، فراهم نمودن شرایط مشکل گشایی زندگی مردم و توسعه صندوقهای قرض الحسنه محلی، پایگاه امور فرهنگی و ستاد امر به معروف و نهی از منکر در محلات همراه با افزایش تعداد مساجد در شهرها و روستاها و توجه به وضعیت معیشتی ائمه جماعات و خادمان مساجد و تقویت بنیه اقتصادی مساجد به کمک و کمکهای بلاعوض. (پیشنهادی)

۲۴- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی و حفظ کرامت و عزت انسانی بانوان در همه عرصه ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان در تربیت دینی نسل سالم، بانشاط، خلاق، مشارکت جو و فعال برای آینده و امور خانواده در قالب تحقق راهبردها و اقدامات نقشه مهندسی فرهنگی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در این راستا. (ترمیم سیاستهای برنامه پنجم با توجه به مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی)

۲۵- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با مقتضیات دوره جوانی، نیازها و توانایی های آنان در راستای آرمانهای انقلاب اسلامی با فراهم کردن محیط رشد فکری، فرهنگی و معنوی و علمی و روحیه مسئولیت پذیری و تلاش در جهت رفع دغدغه های شغلی، رفع موانع ازدواج شرعی و قانونی، دستیابی به مسکن و کاهش آسیبهای اجتماعی آنان، (سیاستهای برنامه پنجم و سیاست پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۲۶- تحقق سیاستهای کلی قضایی و امنیت قضایی و سیاستهای کلی نظام اداری با تاکید بر: اصلاح نظام اداری و قضایی کشور در جهت: تضمین عدالت و تامین حقوق فردی و اجتماعی همراه با افزایش تحرک و کارآیی، بهبود خدمت رسانی به مردم، رعایت استقلال و منزلت قضات، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان و نظارت قانونی بر حسن عملکرد آنان و مجازات متخلفین، حذف یا ادغام مدیریتهای موازی، تأکید بر تمرکز زدایی در حوزه های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اخلاقی، مالی و اداری و مبارزه با رشوه خواری، کم کاری، کاغذ بازی و بی تفاوتی در انجام امور همچنین تنقیح و پیشنهاد قوانین قضایی مورد

نیاز برای تحقق آنها. (ترمیم سیاستهای برنامه دوم، سوم، چهارم و پنجم، سیاستهای کلی قضایی و امنیت قضایی و سیاستهای حفظ شان و استقلال قضایی و سیاستهای کلی نظام اداری کشور)

۲۷- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، باز آفرینی و روزآمد سازی معماری ایرانی - اسلامی، رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها و نقش آفرینی شوراهای اسلامی شهر و روستا، شهرداریها و نظام مهندسی ساختمان، مردم و دستگاه های ذیربط دولتی در این راستا. (

۲۸- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت، اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی و پرهیز از ورود نهادهای نظارتی به مسائل گروهی و جناح بندی های سیاسی و جلوگیری از اعمال سلیقه های فردی و بخشی. (ترمیم شده سیاستهای برنامه سوم، چهارم و پنجم توسعه)

۲۹- تحقق سیاستهای کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار، جهاد و ساماندهی امور ایثارگران با تکیه بر اعتلای تفکر بسیجی در جامعه، تعظیم و تکریم ایثارگران، حمایت از تولید آثار فرهنگی و هنری بر محور فرهنگ جهاد و شهادت، توانمندسازی فردی و جمعی فرزندان شاهد و ایثارگر، شناخت نیازهای واقعی و ارائه خدمات مؤثر به ایثارگران، اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصتها و امکانات و مسؤولیتهای دولتی در صحنه های مختلف اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی. (سیاستهای کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد، سیاستهای برنامه های سوم، چهارم و پنجم توسعه با کمی ترمیم)

۳۰- اهتمام به توسعه ورزش تربیتی، همگانی و قهرمانی و کار آفرینی در ورزش حرفه ای و حمایت از گسترش فعالیت های گردشگری با تأکید بر سفرهای زیارتی و تقویت زیرساخت های گردشگری سلامت. (سیاستهای برنامه های چهارم و پنجم با کمی اصلاحات)

۳۱- تأکید بر رویکرد انسان سالم و سلامت همه جانبه عدالت محور و مدیریت پایدار منابع از طریق نظام بیمه ای با توجه به:

۳۱-۱- یکپارچگی در سیاستگذاری، برنامه ریزی، ارزشیابی، نظارت و تخصیص منابع عمومی. (.....)

۲-۳۱- ارتقاء شاخصهای سلامت هوا، امنیت غذا و آب، حمل و نقل مسافر، محیط زیست و بهداشت جسمی و روحی و کاهش شاخصهای مخاطرات اجتماعی، ناامنی و بزهکاری جامعه و طراحی و پیاده سازی استانداردهای سلامت جسمی و روحی در چرخه عمر آحاد جامعه. ()

۳-۳۱- کاهش مخاطرات ناشی از آلودگیهای تهدید کننده سلامت و بقای نسل با اولویت پیشگیری بر درمان. ()

۴-۳۱- اصلاح الگوی تغذیه سالم جامعه با بهبود ترکیب و سلامت مواد غذایی و ارتقای سطح کیفیت و سبک زندگی. ()

۵-۳۱- توسعه کمی و کیفی بیمه‌های سلامت و کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به ۱۰٪، ریشه کنی بیماری‌های مزمن و حاد تا پایان برنامه ششم. (سیاستهای برنامه پنجم و سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۶-۳۱- ارتقای سطح خدمات پیش اورژانسی و سیار شبکه امداد و نجات، ایمنی در قبال حوادث غیرمترقبه. (پیشنهادی)

۳۲- فراهم کردن پشتوانه قانونی و اجرای سیاست‌های تشویقی به منظور افزایش نرخ ازدواج و باروری و ازدیاد نسل و کاهش طلاق (مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی).

۳۳- اصلاح نظام بازنشستگی کارکنان کشوری، لشگری، تامین اجتماعی و ... با رویکرد ایجاد تعادل در منابع و مصارف صندوق‌ها (پیشنهادی دولت یازدهم برای سیاستهای برنامه ششم با اصلاحات)

۳۴- ارتقاء امنیت اجتماعی با:

۱-۳۴- مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روانگردانها و اهتمام به اجرای سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر و مقابله قضایی با متخلفین از اجرای قوانین و مقررات موضوعی. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه، سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر)

۲-۳۴- سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین شهرها و پیشگیری و کنترل ناهنجاری‌های عمومی ناشی از آن. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۳-۳۴- استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ها برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۳۴-۴- تحقق سیاستهای کلی نظام در مورد پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه (سیاستهای کلی نظام در مورد پیشگیری از سوانح طبیعی)

۳۵- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پیرامون مشارکتهای اجتماعی با تاکید بر گسترش و عمق بخشیدن به روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره مند ساختن شهرداری ها، دولت و قوه قضاییه از همدلی و تواناییهای عظیم مردمی و ارتقای ظرفیت سرمایه اجتماعی کشور با تقویت و مشارکت دادن سمنها و تشکل های فرهنگی و اجتماعی مردمی و مساجد و هیات های مذهبی در تحقق اهداف اجتماعی و فرهنگی انقلاب اسلامی با رعایت منافع ملی و مصالح کشور و توسعه نظارت اجتماعی از طریق احیاء، تقویت و تعمیم اصل امر به معروف و نهی از منکر. (سیاست های کلی نظام در بخش مشارکت اجتماعی، سیاستهای برنامه سوم، چهارم ، پنجم و پیشنهادهای دولت یازدهم برای برنامه ششم با اصلاحات)

۳۶- اتخاذ تدابیر لازم برای نظارت شایسته بر اجرای برنامه های توسعه و مصوبات سفرهای استانی دولت و مقام معظم رهبری و جلوگیری از اعمال سلیقه های فردی، بخشی و دستگاهی. (سیاستهای برنامه دوم با اصلاحات)

۳۷- ترمیم و اعمال برنامه های آمایش سرزمینی مبتنی بر اصول ذیل:

۳۷-۱- رفع محرومیت ها خصوصا از روستاها و تسهیل سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی.

۳۷-۲- دفاع غیرعامل و ملاحظات امنیتی و دفاعی.

۳۷-۳- کارائی و بازدهی اقتصادی.

۳۷-۴- گسترش عدالت اجتماعی سرزمینی و تعادل های منطقه ای.

۳۷-۵- حفظ محیط زیست و احیای منابع طبیعی.

۳۷-۶- حراست از میراث فرهنگی و حفظ هویت اسلامی و ایرانی.

۳۷-۷- تسهیل و تنظیم روابط بیرونی و درونی اقتصاد کشور.

۳۷-۸- استفاده از قابلیت های سرزمینی مناطق ساحلی و جزایر.

۳۷-۹- ارتقای سطح درآمد کشاورزان و روستاییان.

(سیاست‌های برنامه چهارم توسعه، سیاست‌های آمایش سرزمین با کمی اصلاحات)

د- امور اقتصادی

۳۸- تنظیم همه فعالیت‌های مربوط به رشد و توسعه اقتصادی بر اساس سیاست‌های کلی اقتصاد

مقاومتی و در نظر گرفتن شرایط تحریمی و رعایت عدالت اجتماعی و با تاکید بر:

۱-۳۸- تحقق رشد پایدار، مستمر و پرشتاب اقتصادی به میزان متوسط ۵٪ نرخ رشد سالیانه

تولید ناخالص داخلی در طول سالیان برنامه همزمان با اعمال سیاست‌های بازتوزیع

ثروت در راستای اقتصاد مقاومتی با:

۱-۱-۳۸- ارتقای بهره‌وری کل و بهره‌وری عوامل تولید (انرژی، سرمایه، نیروی کار،

مواد، آب، خاک و...)

۲-۱-۳۸- گسترش اقتصاد دانش بنیان

۳-۱-۳۸- تقویت رقابت پذیری و شفاف سازی اقتصادی

۴-۱-۳۸- جلوگیری از اقدامات و فعالیتها و زمینه های فسادزا

۵-۱-۳۸- مبارزه با اقتصاد زیرزمینی و پولشویی

(پیشنهاد دولت یازدهم برای سیاست‌های برنامه ششم با اصلاحات)

۲-۳۸- توسعه سرمایه گذاری از طریق کاهش شکاف پس انداز - سرمایه گذاری با حفظ نسبت

پس انداز به تولید ناخالص داخلی - حداقل در سطح ۴۰٪ درصد و جذب منابع و سرمایه‌های

خارجی با رعایت قانون پیوست فرهنگی طرح‌ها. (سیاست‌های برنامه پنجم با اصلاحات)

۳-۳۸- برپایی نهضت کاهش قیمت تمام شده کالاها و خدمات ایرانی و بکارگیری

فناوریهای نوین برای ارتقاء سهم بهره‌وری با تاکید بر ارتقای بخش خدمات در

رشد اقتصادی به یک دوم در پایان برنامه ششم و اجرای سیاست‌های کلی اصلاح

الگوی مصرف (ارزش افزوده بخش‌ها به ترتیب اولویت کشاورزی، صنعت و معدن،

خدمات). (سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف، سیاست‌های برنامه پنجم با

اصلاحات)

- ۳۸-۴- بهبود فضای کسب و کار کشور با تأکید بر ثبات محیط اقتصاد کلان ضمن خروج از رکود تورمی، مهار تورم و حفظ قدرت خرید گروه های کم درآمد و متوسط، فراهم آوردن زیرساخت های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز، کاهش خطرپذیری های کلان اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه، چاره جوئی برای دورزدن آثار تحریم های اقتصادی و مقابله با تحریم ها، تنظیم سیاست های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات اقتصادی. (سیاست های برنامه های سوم و پنجم با اصلاحات)
- ۳۸-۵- تحقق سیاست های کلی در بخش صنعت با تأکید بر افزایش سهم بخش صنعت در تولید داخلی، افزایش توان رقابت پذیری صنعت ملی، ارتقای سطح فناوری صنایع کشور، توسعه تشکل های تخصصی، رشد مستمر صادرات کالا و خدمات صنعتی، ایجاد خوشه های صنعتی و گسترش صنایع دستی. (سیاست های کلی نظام در بخش صنعت)
- ۳۸-۶- استمرار تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی و رعایت استانداردهای جهانی برای ارتقای سهم بازار و ورود به بازارهای جهانی. (سیاست های برنامه پنجم توسعه)
- ۳۸-۷- تحقق سیاست های کلی اشتغال و اتخاذ تدابیر مؤثر برای اشتغال مولد و پایدار، کارآفرینی و کار شایسته و اصلاح ساختارهای نهادی و حقوقی بویژه قانون کار، تأمین اجتماعی، صندوق های بازنشستگی برای انعطاف پذیری بازار کار و انطباق آموزش های رسمی و غیر رسمی با نیازهای بازار کار بویژه کاهش نرخ بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی. (سیاست های کلی اشتغال و سیاست های پیشنهادی برای برنامه ششم توسط دولت یازدهم با اصلاحات)
- ۳۸-۸- تحقق سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد حمل و نقل و افزایش سهم حمل و نقل عمومی و ریلی در حمل و نقل، افزایش بهره وری حمل و نقل، توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل و دستیابی به سهم بالاتر از بازار حمل و نقل بین المللی و توسعه زیرساخت های ارتباطات و فناوری اطلاعات مناسب، تسهیل دسترسی آحاد جامعه و ارتقاء و گسترش کاربردهای فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات و تکمیل شبکه اینترنت ملی و توسعه آن در سطح کشورهای اسلامی و

دوست. (پیشنهادهای دولت یازدهم برای سیاستهای برنامه ششم توسعه و سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد حمل و نقل)

۳۸-۹- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد امنیت اقتصادی با تاکید بر امنیت سرمایه گذاری و کارآفرینی از راه های قانونی و مشروع، ایجاد رونق اقتصادی، فراهم کردن شرایط یکسان و عادلانه برای بخش های تعاونی، خصوصی و عمومی برای فعالیتهای اقتصادی آزادانه. (سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد امنیت اقتصادی)

۳۸-۱۰- تحقق سیاستهای تولید ملی - حمایت از کار و سرمایه ایرانی با تاکید بر تقویت تحقیق، توسعه و نوآوری و زیربنای آنها، گسترش اقتصاد دانش بنیان، حمایت از تولید محصولات راهبردی، تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی، مدیریت منابع ارزی، اعتلای نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی، ارتقاء سرمایه انسانی، جلوگیری از راکد ماندن سرمایه های فیزیکی و انسانی، توسعه فرهنگ حمایت از کار و سرمایه ایرانی، گسترش تنوع ابزارهای سرمایه گذاری، حمایت از سرمایه گذاری مخاطره پذیر، تسهیل فعالیتهای بخش تولید و رفع موانع سرمایه گذاری از جمله تنقیح قوانین و مقررات در این راستا. (سیاستهای کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی)

۳۹- رعایت عدالت بین نسلی با تغییر نگاه به نفت، گاز و معادن و درآمدهای حاصل از آن، از منبع تأمین بودجه عمومی به "منابع و سرمایه های زاینده اقتصادی" و پیش بینی منابع درآمدی جدید برای تأمین مخارج دولت و حفظ و تقویت سهم صندوق توسعه ملی و برنامه ریزی برای استفاده از مزیت نسبی نفت و گاز و معادن در زنجیره های صنعتی و خدماتی و پایین دستی وابسته بدان با رعایت:

۳۹-۱- تقویت نقش حاکمیتی و مالکیت دولت در برداشت صیانتی از منابع نفت و گاز، بهره برداری از تمام میادین مشترک نفتی و گازی با سایر کشورها، ایجاد و ساماندهی

بازارها برای فعالیت بخش های غیردولتی در فعالیت های بالادستی و پایین دستی

انرژی. (سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۳۹-۲- واریز سالانه متوسط ۲۵ درصد از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی به صندوق توسعه ملی (مگر آنکه به تشخیص شورای عالی امنیت ملی نصاب جایگزین ابلاغ گردد).

۳۹-۳- سرمایه گذاری با اولویت در بخش های معادن، نفت، گاز و هسته ای با اهداف صلح آمیز و تکمیل زنجیره ارزش تولید میانی و صنایع پایین دستی مبتنی بر منابع (صنایع معدنی، نفت، گاز، پتروشیمی، تبدیلی، هسته ای و تبدیلی کشاورزی) صنایع و خدمات مبتنی بر فناوری های برتر، گردشگری، مخابرات، خدمات مهندسی، حمل و نقل و مسکن. (سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم با کمی اصلاح)

۳۹-۴- افزایش سهم انرژی های نو و پاک در سبد انرژی کشور و گسترش استفاده از کاربردهای صنعت هسته ای در صنعت، سلامت، کشاورزی، و کنترل مصرف انرژی های فسیلی به منظور رعایت بین نسلی و حفاظت از محیط زیست. (سیاستهای پیشنهادی دولت یازدهم برای برنامه ششم)

۳۹-۵- ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی و صندوق های حمایت از نوآوری با هدف کارآفرینی تولید و توسعه سرمایه گذاری در داخل و خارج کشور با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی، با اولویت جایگزینی کالاهای اساسی و استراتژیک وارداتی با تولیدات داخلی، انتقال فناوری های سطح بالای اولویت دار، افزایش صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال پایدار، تجاری سازی محصولات دارای فناوری سطح بالا از طریق شرکت های دانش بنیان و پارک های علم و فناوری و تکمیل زنجیره ها و خوشه های ارزش آفرینی صنعتی و تولیدی. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه با اندکی اصلاح)

۳۹-۶- قطع وابستگی هزینه های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز بعنوان انفال تا سال پایان برنامه و تامین منابع جدید مالی برای بودجه های کشور از جمله اخذ مالیات بر نقل و انتقال زمین در مناطقی که زمین دارای قیمت های سرسام آور است، مالیات بر کالاهای تجملی،

وضع تعرفه بر واردات جز کالاهای اساسی، توسعه گردشگری، کاهش هزینه های دولت.
(سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۴۰- اصلاح ساختار نظام بانکی با اجرای کامل و روزآمد قانون بانکداری بدون ربا و نهادینه کردن و توسعه نظام های قرض الحسنه و افزایش سهم اعتبارات قرض الحسنه بانک ها، تأمین اعتبارات خرد و اعتبارات لازم برای سرمایه گذاری های بزرگ و جلوگیری از گسترش بی رویه تعداد بانک ها و شعبات آن ها با تکیه بر بانکداری الکترونیکی و توسعه خودپردازها، اعمال سیاستهای پولی و ارزی مناسب بگونه ای که منجر به حفظ قدرت خرید مردم و حفظ ارزش پول ملی شود. (سیاستهای برنامه سوم توسعه با اصلاحات)

۴۱- ارتقاء کمی و کیفی بازارهای مالی (سرمایه، پول و بیمه) با تأکید بر کارایی، شفافیت و سلامت. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۴۲- تحقق سیاست های کلی و قانون اصل ۴۴ قانون اساسی و الزامات مربوط به هر یک از بندها با تأکید بر:

۴۲-۱- حمایت از پیشرفت درون زا و شکل گیری بازارهای رقابتی مبتنی بر دانش و آگاهی، سرمایه انسانی و فناوری های نوین. (سیاستهای برنامه چهارم و پنجم توسعه با اصلاحات)

۴۲-۲- ایجاد، تکمیل و تقویت ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیت در حوزه اقتصاد (منظومه پردازی، نظام سازی، تدوین ره نامه و دکترین، سیاست گذاری، طرح ریزی هدایت و نظارت) توسط دستگاه های ریاستی نظام با همکاری مراکز دانشگاهی، حوزوی و کانون های تفکر. (پیشنهادی)

۴۲-۳- استمرار سیاست های تشویقی در جهت تبدیل فعالیت های غیرمتشکل (نهاد خانوار) به فعالیت های واحدهای حقوقی. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۴۲-۴- تقویت و توسعه بازار رقابتی برای ارائه خدمات بیمه درمانی و تکمیل پوشش بیمه ای آحاد جامعه بنحو مقتضی. (سیاستهای برنامه پنجم توسعه)

۴۳- تحقق سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد منابع آب با تأکید بر: حفظ، احیاء، توسعه، صیانت و عرضه منابع آب با مدیریت یکپارچه و پیوسته حوزه های آبریز، استفاده حداکثری از منابع آبی مشترک، مدیریت تقاضا و مصرف آب با رعایت الگوی کشت،

پرهیز از شروع یا ساخت سدهایی که فاقد توجیه اقتصادی و اکولوژیکی هستند، شناسایی و استفاده از آب های غیرمتعارف و بازچرخانی آب و عنداللزوم مبادله کالاهای مورد نیاز کشورهای همسایه با آب قابل شرب وارداتی. (پیشنهادی دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم)

۴۴- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد منابع طبیعی با تاکید بر احیای منابع طبیعی تجدید شونده و توسعه پوشش گیاهی برای حفاظت از منابع خاک و ذخایر ژنتیکی گیاهی- جانوری و بالا بردن غنای حیاتی خاک ها، اصلاح نظام بهره برداری از منابع طبیعی، اصلاح گونه های گیاهی و حیوانی متناسب با شرایط اقلیمی کشور، توجه به فرسایش تدریجی خاکهای کشاورزی و برنامه ریزی برای حفظ و مراقبت از خاک برای تولید محصولات کشاورزی و جلوگیری از تغییر کاربری زمین های کشاورزی و مزروعی به زمین های صنعتی، مسکونی، ویلایی و تجاری. (سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد منابع طبیعی)

۴۵- تحقق سیاستهای کلی نظام در بخش کشاورزی با تاکید بر توسعه پایدار کشاورزی، اصلاح نظام بهره برداری کشاورزی، توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی، تخصیص یارانه هدفمند به بخش کشاورزی، گسترش صنایع تبدیلی و روستایی و ارائه خدمات نوین به روستائیان. (سیاستهای کلی نظام در بخش کشاورزی)

۴۶- سرمایه گذاری در استمخال و استخراج گاز، نفت و معادن مشترک با کشورهای همسایه با رعایت سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد بخش معدن، اقتصاد مقاومتی و ایجاد ساز و کارهای لازم برای مشارکت بخش های غیردولتی در فروش نفت و گاز در بازارهای منطقه ای و جهانی. (ترمیم شده سیاست کلی برنامه پنجم توسعه و سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد بخش معدن)

۴۷- حفظ ذخایر راهبردی ارزی به مقداری که اطمینان از تأمین نیازهای اساسی کشور در مدت معین (براساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی) حاصل گردد و چاره اندیشی برای دور زدن تحریمها و انتقال ارز بلوکه شده کشور در بانکهای خارجی به داخل کشور. (ترمیم شده سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه)

۴۸- همراستایی برنامه ها و سیاستهای تجاری کشور با اولویت ها و نیازهای اقتصاد مقاومتی با تأکید بر تحقق راهبرد جایگزینی واردات کالاها ی اساسی و استراتژیک همزمان با تحقق راهبرد توسعه صادرات به ویژه در بخش خدمات با فناوری بالا به نحوی که کسری تراز بازرگانی بدون نفت، گاز و میعانات گازی کاهش یافته و توازن در تجارت خدمات ایجاد گردد. (ترمیم شده سیاست های برنامه پنجم توسعه)

۴۹- گسترش همه جانبه همکاری با کشورهای اسلامی منطقه جنوب غربی آسیا در تجارت، سرمایه گذاری، علم و فناوری و فرهنگ. (ترمیم شده سیاست های برنامه پنجم توسعه)

۵۰- ارتقاء و هماهنگی میان اهداف توسعه ای: آموزش، بهداشت و اشتغال به طوری که در پایان برنامه ششم، شاخص توسعه انسانی به سطح کشورهای با توسعه انسانی بالا تثبیت شود. (ترمیم شده سیاست های برنامه پنجم توسعه)

۵۱- تحقق سیاستهای کلی نظام در بخش های مالی و همچنین اصلاح و ارتقای کارآمدی بخش های دولتی و عمومی و سازماندهی فعالیتهای آن، بهبود مدیریت منابع و مصارف بودجه ای دولت با تأکید بر قطع وابستگی اعتبارات هزینه ای بودجه عمومی دولت به منابع نفت و گاز، گسترش پایه ها و پوشش مالیاتی، ساماندهی طرح های نیمه تمام فاقد توجیه اقتصادی و استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد (اصلاح شده پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه و سیاستهای کلی نظام در بخش مالی)

۵۲- برقراری ارتباط کمی و کیفی میان مفاد برنامه پنج ساله و بودجه های سالیانه با سند چشم انداز و سیاست های ابلاغی با رعایت شفافیت و قابلیت نظارت. (ترمیم شده سیاست های برنامه پنجم توسعه)

۵۳- حفظ، احیاء و بهره برداری پایدار منابع طبیعی و پایه محیط زیست، تنوع زیستی با رویکرد مشارکت مردم و توسعه همکاری های منطقه ای و بین المللی برای رفع معضلات زیست محیطی فرامرزی (اصلاح شده پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه)

۵۴- توسعه پیوندهای تجاری کشور به ویژه با کشورهای منطقه در جهت افزایش صادرات غیرنفتی با ارزش افزوده بالاتر، جذب سرمایه گذاری خارجی و استفاده از موقعیت ژئوپلیتیکی کشور در جهت ترانزیت

منطقه ای با تاکید بر حوزه های انرژی، کالا و مسافر و تبدیل شدن به قطب تجاری انتقال داده ها.
(پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه)

۵۵-تنظیم همه فعالیت‌های مربوط به رشد و پیشرفت اقتصادی بر پایه عدالت اجتماعی، توانمندسازی اقشار مختلف با دستیابی به فرصت‌های تحصیلی، شغلی و مدیریتی و کاهش فاصله میان درآمدهای طبقات و رفع محرومیت از قشرهای کم درآمد و اصلاح ضریب جینی با تأکید بر موارد زیر

۵۵-۱- استمرار جبران نابرابری‌های غیرموجه درآمدی از طریق سیاستهای توانمند سازی شغلی، سیاست‌های مالیاتی، اعطای یارانه‌های هدفمند و ساز و کارهای بیمه‌ای و کاهش ریسک سرمایه گذاری‌های خطر پذیر. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۵-۲- تکمیل بانک اطلاعات مربوط به دهک های مختلف درآمدی با تاکید بر چهار گروه پایین و دو گروه بالای درآمدی و به هنگام کردن مداوم آن. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۵-۳- حمایت از ارائه آموزش های کارآفرینی و ایجاد مشاغل پایدار بهر شکل ممکن در بخش های عمومی، خصوصی، تعاونی و مردمی و فراهم نمودن شرایط کسب روزی حلال در میان اقشار مختلف مردم و خصوصا ایجاد اشتغال برای دانش آموختگان دانشگاه‌ها و حوزه های علمیه بطرق مقتضی. (پیشنهادی)

۵۵-۴- استمرار هدفمند کردن یارانه‌های آشکار و تکمیل مراحل پیاده سازی و اجرای تدریجی هدفمند کردن یارانه‌های غیرآشکار و طراحی طرحی جامع به منظور ساماندهی نظام ملی ارائه خدمات حمایتی اقتصادی برای اجرا در طول برنامه ششم. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۵-۵- تقویت فرهنگ شکرگزاری نعمات الهی و کسب برکت الهی در جامعه (پیشنهادی)

۵۵-۶- نظارت بر روند سودآوری سهام عدالت و تسریع در تخصیص سود حاصله به خانوارهای مشمول سهام عدالت. (پیشنهادی)

۵۵-۷- شفاف سازی نظام تجاری کشور و تأمین برخورداری آحاد جامعه از اطلاعات صحیح اقتصادی و توسعه اقتصاد دیجیتالی و خدمات دولت الکترونیک، گسترش تجارت الکترونیک و تقویت پایگاه‌های اطلاع رسانی تخصصی و تضمین به روز بودن اطلاعات آن‌ها، هوشمندسازی سیستم‌های حمل و نقل و مسکن، اعمال مدیریت یکپارچه در بخش‌های مختلف به کمک فناوری اطلاعات. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۵-۸- رشد و پیشرفت اقتصادی با رعایت عدالت بین نسلی، حفظ محیط زیست، پرهیز از تجارت مالاهای آلاینده محیط زیست، رعایت شاخص‌های زیست محیطی در فعالیتهای توسعه صنعتی و اجرای طرح‌های عمرانی، رعایت الگوی مصرف بهینه و مقابله با اسراف و تبذیر، صرفه جویی در مصرف انرژی و حامل‌های آن. (پیشنهادی)

۵۶- اقدامات لازم برای جبران عقب ماندگی‌های حاصل از دورانهای تاریخی گذشته با تأکید بر:
۵۶-۱- ارتقاء سطح درآمد و کیفیت زندگی روستاییان و کشاورزان با تهیه طرح‌های توسعه خدمات روستایی، گسترش تولیدات کشاورزی و مکانیزاسیون، صنایع روستایی و خدمات نوین و اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی و خرید تضمینی کالاهای اولویت دار. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۲- گسترش فعالیتهای اقتصادی در مناطق مرزی و سواحل جنوبی و جزایر با استفاده از ظرفیتهای بازرگانی خارجی کشور و ارائه مشوق‌های اعطای بخشودگی‌های مالیاتی و توسعه سطح دسترسی به خدمات شهری و روستایی (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)
۵۶-۳- کاهش فاصله سه دهک بالا و پایین درآمدی جامعه به طوری که ضریب جینی به حداکثر ۰/۳ در پایان برنامه ششم برسد. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۴- انجام اقدامات ضروری برای رساندن نرخ بیکاری در کشور به ۷ درصد. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۵- گسترش بیمه فراگیر و کارآمد و گسترش کمی و ارتقای کیفی نظام تأمین اجتماعی و خدمات بیمه درمانی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۶- تقویت نظام‌های پیشگیری از آسیب‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی در فضای حقیقی و مجازی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۷- تعریف پروژه‌های سفرهای استانی فقط در قالب طرح آمایش سرزمین و جبران عقب افتادگی مناطق مختلف کشور. (پیشنهادی).

۵۶-۸- استمرار حمایت از اقشار محروم و زنان سرپرست خانوار با رویکردهای توانمندسازی و حفظ و ارتقای کرامت انسانی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۹- توسعه و توانمندسازی بخش تعاون و اقتصاد غیردولتی به عنوان یکی از محرکه‌های محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی‌گری دولت همراه با حضور کارآمد آن در قلمرو امور حاکمیتی در چارچوب سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و توانمندسازی اقشار متوسط و کم‌درآمد جامعه به نحوی که تا پایان برنامه ششم سهم تعاون حداقل به ۲۵ درصد برسد. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۵۶-۱۰- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی. (سیاستهای برنامه سوم توسعه کشور)

۵۷- یکپارچه‌سازی و استقرار نظام شبکه ملی آمار کشور و نظام اطلاعات مکانی با تأکید بر بکارگیری شناسه یکتا در فعالیتهای اشخاص با حفظ حریم خصوصی و محرمانه ماندن اطلاعات. (پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه)

۵۸- باز طراحی نظامات اقتصاد اسلامی- ایرانی مبتنی بر مبانی، اصول و آموزه‌های اسلامی مقتضیات و شرایط بومی و تجارب اقتصاد ایران و ملاحظه سیاستهای اقتصاد مقاومتی و بهره‌گیری از تجارب موفق بشری بنحو سازگار با فرهنگ اسلامی تا پایان برنامه ششم در سطوح ملی، بخشی، دستگاهی، منطقه‌ای، با تحقق فعالیتهای رصد محیطی، سیاستگذاری، تنظیم بازارهای سرمایه، پولی و مالی، ارزی، کار، فناوری، کالا و خدمات و اشتغال و نظامات برنامه ریزی، بسیج منابع، نهادسازی، هدایت و رهبری، نظارت، ارزیابی و کنترل فعالیتهای اقتصادی.

۵۹- تحقق سیاستهای کلی نظام در بخش تشویق سرمایه گذاری با تاکید بر حمایت از مالکیت و حقوق ناشی از آن، حمایت از توسعه سرمایه گذاری عمومی، خصوصی، تعاونی، ارتقای بازار سرمایه، اصلاح ساختار بانکی و بیمه ای کشور با کارائی و شفافیت، سلامت و بهره مندی از فناوری های نوین (سیاستهای برنامه سوم توسعه، سیاستهای کلی نظام در بخش تشویق سرمایه گذاری)

۶۰- اتخاذ تدابیر مناسب برای جلوگیری از هر آنچه منجر به درآمدهای بادآورده می شود، از جمله تقسیم ناعادلانه منابع و امکانات عمومی، سوء استفاده از معاملات دولتی، رباخواری، عدم بازپرداخت بدهی بانکی، جلوگیری از فساد مالی و اقتصادی، پول شویی، قاچاق کالا و ارز، فرار مالیاتی، رشوه خواری، رانت خواری، برداشت غیرقانونی از بیت المال، اصلاح مقرراتی که انحصارهایی در فعالیتهای اقتصادی بوجود می آورد یا خواهد آورد، سفته یازی و دلال بازی. (اصلاح شده سیاستهای کلی برنامه دوم)

۶۱- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش شهرسازی با تاکید بر مکان یابی توسعه شهرها در چارچوب طرح آمایش سرزمینی و استعدادهای اقتصادی، تعیین ابعاد کالبدی شهرها با تاکید بر معماری اسلامی- ایرانی، ایجاد هماهنگی و نظام مدیریت تهیه، تصویب و اجرای طرح های توسعه عمران شهری و روستایی، احیای بافت های تاریخی و بهسازی یا نوسازی بافتهای قدیمی و ایمن سازی و مقاوم سازی محیط شهری و روستایی، رعایت هویت تاریخی و معنوی شهرها، رعایت نیاز و آسایش جانبازان و معلولان در طراحی فضای شهری و اماکن عمومی، جلوگیری از افزایش و گسترش بی رویه کلان شهرها. (سیاستهای کلی بخش شهرسازی)

۶۲- تحقق سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش مسکن با تاکید بر مدیریت زمین برای تامین مسکن و توسعه شهر و روستا، احیای بافتهای فرسوده شهری روستایی، تامین مسکن گروه های کم درآمد و نیازمند، برنامه ریزی جامع برای بهبود وضعیت مسکن روستایی، حمایت از تولید حرفه ای، انبوه و صنعتی مسکن، اجباری کردن استانداردهای

ساخت و ساز و مقررات ملی ساختمان، رعایت حرمت و منزلت خانواده در مسکن، اعمال نقش هدایت گری و رگولاتوری حاکمیت. (سیاستهای کلی بخش مسکن)

۵- امور سیاسی، دفاعی و امنیتی

۶۳- بازمهندسی نقش، کارکرد و ساختار دولت و ارتقای نظام تصمیم سازی، تصمیم گیری و اجرائی کشور و حداکثر تفویض اختیار به استانداریها و فرمانداریها و بخشداریهها در چارچوب سیاستهایی که وضع خواهد شد. (پیشنهادی دولت یازدهم برای سیاستهای برنامه ششم با تغییرات)

۶۴- تثبیت استمرار حضور و مشارکت مردم و تشکلهای مردمی در عرصه‌های دفاعی، امنیتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی. (ادغام سیاستهای برنامه پنجم توسعه و پیشنهادات دولت یازدهم برای سیاست برنامه ششم)

۶۵- جهت دهی و هدایت جریانات سیاسی کشور به پایبندی به ارزش‌های اسلامی - انقلابی، دفاع از منافع ملی، وحدت و انسجام ملی، دشمن‌ستیزی، قانون‌پذیری و اصول اخلاقی، مبارزه همه جانبه با بازشدن پای عناصر بیگانه به صحنه‌های تصمیم سازی و تصمیم گیری کشور از طریق جریانات سیاسی، رسانه‌ها و عوامل نفوذی و ایادی بیگانه. (اصلاح شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۶- حمایت از آزادی‌های مشروع و صیانت از حقوق اساسی ملت در چارچوب قانون اساسی و تصمیمات شورای عالی امنیت ملی، برخورد قانونی با جرائم سازمان یافته سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی و اجتماعی و مجرمان آنها. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷- اعتلای شأن، موقعیت، اقتدار و نقش جمهوری اسلامی ایران در منطقه و نظام بین‌الملل به منظور تحکیم امنیت ملی و پیشبرد منافع ملی ضمن رعایت قاعده نفی سبیل با تأکید بر:

۶۷-۱- تقویت تعامل سازنده و همکاری‌های فعال اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، امنیتی، رسانه‌ای، علمی و فنی چندجانبه یا دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی با اولویت کشورهای همسایه و مستقل از نظام سلطه جهانی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۲- تقویت روابط سازنده با کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها و سایر کشورهای غیرمتخاصم. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۳- همراستایی برنامه ها و سیاستهای تجاری کشور با اولویتهای فرهنگی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی، نیازهای بازارهای جهانی و بهره‌گیری از روابط خارجی برای افزایش اقتدار ملی و رفع نیازهای فناورانه و اقتصادی کشور و دیپلماسی انرژی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۴- مقابله با افزون خواهی و اقدام متجاوزانه نظام سلطه و همپیمانانش و گروه های تروریستی نظیر داعش، القاعده و ... در روابط خارجی و دفاع از مظلومین عالم که تحت ستم و تجاوز قرار می گیرند با حفظ مصالح و منافع ملی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۵- تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان و کمک به برقراری امنیت همه جانبه در سطح کشورهای منطقه و یاری رساندن به طرف های درگیر با نظام سلطه و همپیمانانش. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۶- حمایت از مسلمانان و ملت های مظلوم و مستضعف بویژه ملت فلسطین و جنبش های آزادیبخش و حامیان انقلاب اسلامی در سراسر جهان. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۷- تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی و امت اسلامی و توسعه فعالیت های مجمع تقریب بین مذاهب اسلامی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۸- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل و نهادهای وابسته به آن، ضمن افشای ماهیت استعماری و اقدامات جانبدارانه آنها از نظام سلطه نزد محرومین و مستضعفان عالم. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۹- سازماندهی تلاش مشترک برای ایجاد مناسبات و نظامات جدید اقتصادی، سیاسی و فرهنگی منطقه‌ای و جهانی با هدف تأمین عدالت، صلح و امنیت جهانی. (سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۱۰- حفظ استقلال و تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران و حضور فعال و هدفمند در

سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای و تلاش برای ایجاد تحول در رویه‌های موجود بر اساس

ارزشهای اسلامی. (سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۱۱- ارتقاء نقش مدیریتی ایران در توزیع و ترانزیت انرژی، افزایش فرصتهای صادراتی، جذب

سرمایه و فناوری‌های پیشرفته و کمک به استقرار نظام پولی، بانکی و بیمه‌ای مستقل با

کمک کشورهای منطقه‌ای و اسلامی و دوست با هدف کاهش وابستگی به سیستم پولی

نظام سلطه. (سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۱۲- تقویت تعامل فرهنگی، حقوقی، سیاسی و اقتصادی با جهان بویژه حوزه تمدن اسلامی -

ایرانی، ضمن پاسخگویی همه جانبه به ترفندهای جنگ نرم و تهاجم فرهنگی دشمن. (ترمیم

شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۱۳- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج خط و زبان

فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در برنامه های پیشرفت

کشور و تعالی جامعه اسلامی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۷-۱۴- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارائه تصویر روشن از انقلاب اسلامی و تبیین

دستاوردها و تجربیات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، معرفی

فرهنگ غنی و هنر ایرانی، مردم سالاری دینی و تلاش برای تبدیل مجموعه

کشورهای اسلامی و کشورهای دوست منطقه به یک قطب منطقه ای اقتصادی، علمی،

فناوری و صنعتی. (ترمیم شده سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه)

۶۸- تحکیم و ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و تضمین کننده اهداف و منافع ملی با تأکید بر:

۶۸-۱- تقویت نقش مردم و اطلاعات مردمی در پیشگیری از تحرکات ضد امنیتی.

۶۸-۲- تقویت و تعامل مؤثر دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی و هماهنگی بین آنها برای

تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اخلاف در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی و

مقابله با تهدیدهای نرم.

۶۸-۳- ایجاد سامانه یکپارچه نرم‌افزاری اطلاعاتی، ارتقاء سطح حفاظت از اطلاعات رایانه‌ای،

توسعه علوم و فناوری‌های مرتبط با حفظ امنیت سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی به

منظور صیانت از فضای تبادل اطلاعات، تقویت فنی برای مقابله با تخلفات در فضاهای رایانه‌ای و صیانت از حریم فردی و عمومی.) (

۶۸-۴- تقویت زیر ساخت‌های انسجام و همبستگی ملی برای پیشگیری و مقابله با عوامل بروز گسست‌های هویتی، اجتماعی، فرهنگی و اعتقادی، حمایت از شکل‌گیری مجمع تقریر احکام اجتماعی اسلام ناب محمدی(ص) و تقریب اذهان و تجمیع آرای مسئولین نظام اسلامی. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۹- تحقق سیاست‌های کلی نظام در خصوص خودکفایی دفاعی و امنیتی مبنی بر ارتقاء توانمندی‌های دفاعی و قدرت بازدارندگی به منظور دفاع از حاکمیت، منابع حیاتی کشور و تمامیت ارضی، منافع و امنیت ملی و مقابله مؤثر با تهدیدهای خارجی و ایجاد توازن منطقه‌ای با تأکید بر:

۶۹-۱- کسب دانش و تولید فناوری‌های نو و نرم‌افزارهای پیشرفته دفاعی و نوسازی و بازسازی صنایع دفاعی، افزایش ضریب خودکفایی با توسعه تحقیقات و بهره‌مندی از همه ظرفیت‌های صنعتی کشور. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه و سیاست‌های خودکفایی دفاعی و امنیتی)

۶۹-۲- اهتمام به حضور نیروهای مردمی در امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان. (سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۶۹-۳- گسترش پدافند غیرعامل و تحقق سیاست‌های کلی بخش پدافند غیر عامل. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه و سیاست‌های کلی بخش پدافند غیرعامل)

۶۹-۴- امنیت پایدار مناطق مرزی و کنترل مؤثر مرزها. (سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه)

۷۰- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفسدات اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظائف مربوط به اعمال حاکمیت دولت. (ترمیم شده سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه)

والسلام

پیش نویس سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه غیر قابل استناد

امور فرهنگی:

۱. ارتقای فرهنگ قانون گرایی، مسئولیت پذیری، رعایت حقوق شهروندی، احترام به کرامت انسانی، کار و کارآفرینی، خلق ثروت و پرهیز از اسراف بر اساس آموزه ها و فرهنگ اسلامی - ایرانی
۲. توسعه زیرساختهای مرتبط با هنر و تولیدات صنایع فرهنگی با تاکید بر استفاده از فن آوریهای نوین و جلب مشارکت بخش غیر دولتی و ضابطه مند کردن نقش حمایتی دولت در بخش فرهنگ و هنر
۳. توسعه پایدار صنعت گردشگری به ویژه گردشگری فرهنگی، مذهبی و سلامت و حمایت از صنایع دستی و صیانت از میراث فرهنگی

امور علم و فناوری:

۴. توسعه و ساماندهی نظام ملی نوآوری، توسعه همکاری ها و تعاملات بین المللی با تاکید بر صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان، حمایت از پژوهش های مساله محور و تقویت و توسعه مشارکت بخش غیر دولتی و تجاری سازی پژوهش، نوآوری و فناوری
۵. آموزش نیروی انسانی ماهر و کارآمد مبتنی بر نیازمندیهای نیروی انسانی کشور و اقتصادی نمودن آموزش عالی با تاکید بر سطح بندی و اصلاح و ارتقای مدیریت و برنامه ریزی توسعه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی
۶. ارتقای بهره وری مدیریت منابع و مصارف آموزش و پرورش با تحول در ساختارها، روشها و فرایندها و تاکید بر نقش و جایگاه مدرسه.

امور اقتصادی:

۷. رشد اقتصادی پایدار، شتابان و فراگیر با تاکید بر ارتقای بهره وری، گسترش اقتصاد دانش بنیان، تقویت رقابت پذیری و شفاف سازی اقتصاد و جلوگیری از اقدامات، فعالیتها و زمینه های فساد زا، در چارچوب اقتصاد مقاومتی
۸. بهبود محیط کسب و کار از طریق ایجاد فرصتهای برابر در دسترسی به منابع و اطلاعات، حذف مجوزهای غیرضرور، کنترل انحصارات و محدود کردن فعالیت اقتصادی نهاد های عمومی غیر دولتی و بنگاه های وابسته به حوزه هایی که امکان فعالیت بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد.
۹. اتخاذ تدابیر موثر برای اشتغال پایدار و کارشایسته و اصلاح ساختارهای نهادی و حقوقی به ویژه قانون کار و تامین اجتماعی و صندوق های بازنشستگی برای افزایش انعطاف پذیری بازار کار و انطباق آموزشهای رسمی و غیر رسمی با نیاز های بازار کار بویژه دانش آموختگان دانشگاهی

۱۰. تقویت نقش حاکمیت و مالکیت دولت در برداشت صیانتی از منابع نفت و گاز ، بهره برداری از تمام میادین مشترک نفتی و گازی ، ایجاد و ساماندهی بازارها برای فعالیت بخش خصوصی در فعالیت های بالادستی و پایین دستی انرژی و افزایش سهم انرژیهای نو و پاک در سبد انرژی کشور و گسترش استفاده از کاربردهای صنعت هسته ای در صنعت ، سلامت و کشاورزی
۱۱. سرمایه گذاری با اولویت در بخش های معادن، نفت و گاز و تکمیل زنجیره ارزش تولید میانی و پایین دستی صنایع مبتنی بر منابع (صنایع معدنی ، نفت ، گاز ، پتروشیمی ، تبدیلی و تکمیلی کشاورزی) ، صنایع و خدمات مبتنی بر فناوری های برتر ، گردشگری ، حمل و نقل و مسکن
۱۲. ارتقای رقابت پذیری از طریق گسترش نفوذ فناوری ، ارتقای قابلیت های فناورانه و اصلاح ساختار ، روشها و استانداردهای تولید و توزیع و نظارت و گسترش پیوند بنگاههای کوچک، متوسط و بزرگ و توسعه خوزه های کسب و کار
۱۳. تامین امنیت غذایی کشور با تاکید بر تولید از منابع داخلی با رویکرد اصلاح الگوی کشت و نظام های بهره برداری در پهنه سرزمین
۱۴. حفظ، احیا و توسعه و صیانت از منابع آب با تاکید بر مدیریت یکپارچه و پیوسته حوزه های آبریز، استفاده حداکثری از منابع مشترک آبی، مدیریت تقاضا و مصرف با تاکید بر رعایت الگوی کشت، پرهیز از شروع یا ادامه ساخت سدهای فاقد توجیه اقتصادی ، مسدود کردن چاه های غیر مجاز ، لحاظ نمودن ارزش اقتصادی در قیمت گذاری آب، شناسایی و استفاده از آب های غیر متعارف و باز چرخانی آب .
۱۵. اصلاح و ارتقاء کارآمدی بخش عمومی و سازماندهی فعالیتهای آن ، بهبود مدیریت منابع و مصارف بودجه دولت با تاکید بر قطع وابستگی اعتبارات هزینه ای بودجه عمومی دولت به منابع نفت و گاز، گسترش پایه ها و پوشش مالیاتی ، ساماندهی طرحهای نیمه تمام عمرانی و حذف طرح های نیمه تمام فاقد توجیه اقتصادی و استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد
۱۶. توسعه پیوندهای تجاری کشور به ویژه با کشورهای منطقه در جهت افزایش صادرات غیر نفتی با ارزش افزوده بالاتر ، جذب سرمایه گذاری خارجی و استفاده از موقعیت ژئوپلیتیک کشور در جهت و ترانزیتی منطقه با تاکید بر حوزه های انرژی، کالا و مسافر و (HUB) تبدیل شدن به قطب تجاری انتقال دیتا (داده)
۱۷. ارتقاء بهره وری کل عوامل تولید با تاکید بر عامل سرمایه به عنوان منبع مهم رشد اقتصادی و توجه خاص به ارتقاء بهره وری در حوزه های آب و انرژی
۱۸. نیل به تعادل منطقه ای با اعمال رویکرد آمایش سرزمین با تاکید تسهیل سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و مرزی ، استفاده از قابلیت های سرزمینی مناطق ساحلی و جزایر، ایجاد بستر رقابت پذیری با استفاده از مزیت های نسبی استانها و ارتقا سطح درآمد روستاییان و کشاورزان

۱۹. حفظ، احیا و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی و پایه محیط زیست، تنوع زیستی با رویکرد مشارکت سازمانهای مردم نهاد و توسعه همکاریهای منطقه ای و بین المللی برای رفع معضلات زیست محیطی فرا مرزی

۲۰. افزایش سهم حمل و نقل عمومی و ریلی در حمل و نقل و توسعه زیرساخت های ارتباطات و فناوری اطلاعات مناسب، تسهیل دسترسی آحاد جامعه و ارتقاء و گسترش کاربردهای فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات

۲۱. یکپارچه سازی و استقرار نظام جامع شبکه ملی آمار کشور و نظام اطلاعات مکانی با تاکید بر بکارگیری شناسه یکتا در فعالیتهای اشخاص با حفظ حریم خصوصی و محرمانه بودن اطلاعات

امور اجتماعی:

۲۲. بهره گیری و ارتقای ظرفیت سرمایه اجتماعی و تقویت سازمان های مردم نهاد و مشارکت اجتماعی مردم بویژه زنان و جوانان در جهت توسعه و تحقق منافع ملی

۲۳. رفع موانع ازدواج و افزایش نرخ باروری، تحکیم خانواده با تاکید بر تقویت نقش و کارکرد آن در تربیت نسل سالم، بانشاط، خلاق، مشارکت جو و فعال

۲۴. اهتمام به تحقق عدالت اجتماعی و کاهش فاصله دهک های درآمدی و توانمند سازی اقشار آسیب پذیر

۲۵. اتخاذ رویکرد سلامت همه جانبه عدالت محور، پایداری منابع و مدیریت آن از طریق نظام بیمه ای

۲۶. توسعه ورزش همگانی، کاهش مخاطرات ناشی از آلودگی های تهدید کننده سلامت و تأکید بر اولویت پیشگیری بر درمان

۲۷. اصلاح نظام باننشستگی کشور با رویکرد ایجاد تعادل در منابع و مصارف صندوق ها

امور سیاسی، امنیتی و اداری:

۲۸. تقویت تعامل سازنده و فعال در عرصه های منطقه ای و بین المللی

۲۹. ارتقاء توانمندی های دفاعی و تقویت قدرت بازدارندگی و اهتمام به حضور نیروهای مردمی در تأمین امنیت و دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی

۳۰. باز مهندسی نقش، کارکرد و ساختار دولت و ارتقای نظام تصمیم سازی، تصمیم گیری و اجرایی کشور (استقرار نظام تدبیر)

امور حقوقی قضایی:

۳۱. تمهید دسترسی آسان همگان به عدالت قضائی، رعایت حقوق مردم و تقویت اعتماد عمومی به نظام

قضایی با مبارزه اساسی با فساد و تامین سلامت ارکان قوه قضائیه، توسعه کیفی منابع انسانی و نظارت بر امر قضاوت

۳۲. توسعه ثبت رسمی اسناد و املاک و مالکیت های معنوی ، ارتقا کارایی و اثر بخشی پیشگیری از وقوع جرم، کشف و تعقیب مجرمین، کاهش عناوین مجرمانه و جلوگیری از اطاله دادرسی بویژه مرحله اجرای احکام

۳۳. فراهم نمودن زمینه های اجرایی سیاست های کلی ابلاغی قبلی با توجه به ظرفیتهای و محدودیتها ی برنامه ششم توسعه

سیاست‌های برنامه پنجساله دوم مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۸ مقام معظم رهبری

آنچه سیاست‌های حاکم بر برنامه دوم را تشکیل می‌دهد پس از لحاظ کردن احکام شریعت اسلامی که اصل مقرر در قانون اساسی است و به معنای آن است که باید همه مواد برنامه در بخش‌های اقتصادی و پولی و فرهنگی و سیاسی و اجتماعی و غیر آن با ظواهر احکام فقهی هیچگونه تعارض و تنافی نداشته بلکه در همه موارد مذکور در فقه اسلام بر آن منطبق باشد،

به ترتیب زیر است:

- ۱- رعایت عدالت اجتماعی در:
 - الف: تقسیم بهینه منابع و امکانات عمومی.
 - ب: دریافت مالیات بر حسب برخورداری از درآمد.
 - ج: حمایت جدی و قانونی از اقشار مستضعف جامعه در زمینه‌های مربوط به خدمات دولت و قوه قضائیه.
 - د: بذل توجه و کمک بیشتر به مناطق محروم و روستاها در زمینه‌های مختلف، خاصه، ایجاد اشتغال، بهداشت و توسعه فضاهای آموزشی و فرهنگی.
 - ه: اتخاذ تدابیر مناسب برای جلوگیری از هرآنچه منجر به درآمدهای باد آورده می‌شود.
 - و: ایجاد زمینه‌های اشتغال با رعایت استعدادها و اولویتهای منطقه‌ای.
 - ز: گسترش و بهبود نظام تأمین اجتماعی.
- ۲- تقویت و ترجیح ارزش‌های انقلابی در عرضه کردن منابع مالی و امکانات دولتی با اولویت دادن به کسانی که این منابع را در راه توسعه کشور و رشد آرمان‌های انقلابی و اسلامی به کار می‌برند و کسانی که در راه تحکیم انقلاب و نظام اسلامی تلاش بزرگی کرده‌اند از قبیل ایثارگران و رزمندگان و بسیجیان.
- ۳- گسترش تولید داخلی بویژه در زمینه کشاورزی، و تأمین نیازهای اساسی جامعه و کاهش واردات اجناس مصرفی و غیرضروری، همراه با افزایش کیفیت فرآورده‌ها در کشور و توسعه صادرات غیرنفتی.
- ۴- تصحیح و اصلاح نظام اداری و قضایی تا رسیدن به وضعی که بتواند برنامه را در جهت هدف‌هایش به درستی اجرا کند، بوسیله کاستن از حجم، افزودن بر تحرک و کارآیی، بکارگیری مدیران لایق، امین و متعهد، تنظیم قوانین مورد نیاز، تعبیه نظام نظارت و پیراستن عیوب اخلاقی مانند کم‌کاری، رشوه‌خواری، بی‌تفاوتی در انجام وظایف و کاغذبازی در هرگوشه معیوب از آن.
- ۵- اهتمام لازم به بخش‌های اجتماعی و توسعه سهم آن در برنامه از قبیل: امنیت عمومی و قضایی، فرهنگ، آموزش همگانی، بهداشت و درمان، آموزش عالی و تحقیقات، حفظ محیط زیست و تربیت بدنی.
- ۶- جهت دادن کلیه فعالیت‌های اجرایی و تبلیغی به سمت رشد معنویت و فضیلت اخلاقی در جامعه، تعمیق و گسترش حساسیت‌ها و باور دینی، گسترش ارزش‌های انقلابی، حفظ کرامت انسانی، ایجاد نظم و قانون‌پذیری و روحیه کار و تلاش و خوداتکایی و

قناعت و جلوگیری از اسراف و مصرف‌گرایی و پرداختن به زواید.

۷- رعایت اولویت در سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و غیرزیربنایی با هدف تکمیل زنجیره تولید برای مصرف داخلی و صادرات و بی‌نیازکردن کشور از خارج در مصارف عمده و نیازهای اساسی و همچنین در تکمیل طرح‌های نیمه تمام و تأمین حداقل نیازهای دفاعی کشور، و جلوگیری از سرمایه‌گذاری در اموری که با این هدفها ناسازگار است و موجب هدر دادن سرمایه‌ها و یا تضییع منابع می‌گردد.

۸- توجه و عنایت جدی بر مشارکت عامه مردم در سازندگی کشور و رعایت جهات زیر در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی به مردم: الف- امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.

ب- در چهارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.
ج- موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزش‌های اسلامی و انقلابی نگردد.

د- به خدشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.

ه- به مدیریت سالم و اداره درست کار توجه شود.

۹- اتخاذ تدابیر لازم برای نظارت شایسته و پیوسته بر اجرای برنامه و جلوگیری از اعمال سلیقه‌های فردی و بخشی.

۱۰- تقویت بنیه دفاعی کشور در حد نیاز و در محدوده سیاست‌هایی که اعلام می‌گردد.

۱۱- رعایت نکات زیر در سیاست‌های پولی و بانکی:

الف- امحاء تدریجی استقراض داخلی.

ب- اتخاذ تدابیر لازم برای احیای سنت قرض‌الحسنه در مجموعه بانکی کشور.

ج- تسهیل دریافت اعتبار برای کسانی که از توانایی‌های کاری و فکری و فنی برخوردارند.

د- اتخاذ تدابیر لازم برای دچار نشدن کشور به استقراض خارجی و تلاش برای رهایی تدریجی از تعهدات فعلی.

۱۲- رعایت اصول اعلام شده جمهوری اسلامی در سیاست خارجی و توجه اکید به عناوین عزت و حکمت و مصلحت در این روابط. توفیق جنابعالی و همه مدیران و دست‌اندرکاران اداره کشور را از خداوند متعال مسألت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای

سیاست‌های کلی برنامه سوم توسعه

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای خاتمی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

اینک بفضل و عنایت خداوند سبحان و توجهات حضرت بقیه‌الله الاعظم ارواحنا فداه سیاست‌های کلی برنامه پنجم‌ساله سوم برابر اصل یکصد و دهم قانون اساسی ابلاغ می‌گردد. این سیاست‌ها با هدف: استقرار عدالت اجتماعی، ارتقاء دینی و علمی و فرهنگی، امنیت و رفاه اقتصادی، افزایش عزت و اعتبار بین‌المللی که در مدت برنامه‌ی سوم از اولویت برخوردار است، با اصرار موکد بر حضور و مشارکت مردم تنظیم شده و می‌تواند پایه و چارچوب متین و قابل‌تحقیق برای پیشرفت و توسعه‌ی کشور باشد، انشاء الله....

بی‌شک مراقبت و دقت نظر جنابعالی و دیگر مسئولان محترم در مجلس و دولت خواهد توانست با بهره‌گیری از تجارب گذشته، تحقق این سیاست‌ها را در سرتاسر برنامه و قوانین و مقررات مترتب بر آن تضمین کند. همچنان‌که نظارت مستمر مجمع تشخیص مصلحت به عنوان یکی از وظایف آن مجمع محترم، اطمینان لازم برای پیاده شده این سیاست‌ها در مراحل تنظیم و اجرای برنامه را تأمین خواهد کرد. لازم می‌دانم قدردانی و خرسندی خود را از تحول مثبتی که در روند تعیین سیاست‌های کلان پدید آمده ابراز دارم و از همه‌ی دستگاه‌های تخصصی و کارشناسی که در رده‌های گوناگون در این امر شرکت کرده‌اند، به ویژه از مجمع تشخیص مصلحت، هیئت دولت، سازمان برنامه و دبیرخانه‌ی مجمع تشخیص تشکر نمایم. نسخه‌ی حاوی مجموعه‌ی سیاست‌ها

همزمان برای مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت ارسال می‌گردد.

سید علی خامنه‌ای

۱۳۷۸/۳/۱

سیاست‌های کلی برنامه سوم توسعه

فصل (۱) اقتصادی

- ۱- تمرکز دادن همه فعالیت‌های مربوط به رشد و توسعه اقتصادی به سمت و سوی «عدالت اجتماعی» و کاهش فاصله میان درآمدهای طبقات، رفع محرومیت از قشرهای کم‌درآمد.
- ۲- ایجاد نظام جامع تأمین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مستضعفان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و مؤسسات و خیریه‌های مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی
- ۳- تلاش برای مهار تورم و حفظ قدرت خرید گروه‌های متوسط و کم‌درآمد جامعه و کمک به سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال برای آنان.
- ۴- اصلاح نظام مالیاتی در جهت برقراری عدالت در گرفتن مالیات، توجه به ضرورت تولید و سرمایه‌گذاری‌های تولیدی، و ایجاد انگیزه‌های مردمی در پرداختن مالیات و افزایش نسبت مالیات در درآمدهای دولت.
- ۵- اهتمام به توسعه و عمران روستاها و توجه ویژه به معیشت روستاییان.
- ۶- فراهم آوردن زمینه‌های اشتغال بیشتر با ایجاد انگیزه‌های مناسب و حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و کارآفرینی و توسعه فعالیت‌های اشتغال‌زا در جهت کاهش بیکاری، به خصوص در بخش‌های کشاورزی و صنایع تبدیلی و کارگاه‌های متوسط و کوچک.
- ۷- اصلاح مقرراتی که انحصارهایی در فعالیت‌های اقتصادی به وجود آورده یا خواهد آورد با رعایت موارد پیش‌بینی شده در قانون اساسی و مصالح کشور.
- ۸- عدم ترجیح بخش‌های دولتی و عمومی که فعالیت اقتصادی دارند نسبت به بخش‌های خصوصی و تعاونی در برخورداری از امتیازات و دسترسی به اطلاعات.

- ۹- رعایت مندرجات بند ۸ از سیاست‌های برنامه دوم در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی.
- ۱۰- حفظ امنیت سرمایه‌گذاری، و ارج نهادن به سازندگی و کارآفرینی، و حفظ حرمت دارایی‌های ناشی از راه‌های قانونی و مشروع.
- ۱۱- برنامه‌ریزی جامع برای دستیابی به جهش در صادرات غیرنفتی، و کاستن از تکیه بر درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام.
- ۱۲- استفاده مطلوب از موقعیت و مزیت جغرافیایی کشور به ویژه در امر بازرگانی.
- ۱۳- فراهم ساختن امنیت غذایی و خودکفایی در کالاهای اساسی، بوسیله افزایش تولید داخلی به ویژه در زمینه کشاورزی.
- ۱۴- اصلاح نظام پولی و سامان بخشیدن به بازارهای مالی کشور در جهت: حفظ ارزش پول ملی، و تجهیز منابع مالی برای سرمایه‌گذاری مولد و اشتغال‌آفرین.
- ۱۵- رعایت دقیق منافع ملی و اصول قانون اساسی و پرهیز از سلطه بیگانگان در جذب منابع خارجی.
- ۱۶- آموزش و بازآموزی نیروی انسانی در سطوح گوناگون، برای پاسخگویی به نیاز بنگاه‌های اقتصادی، و فراهم ساختن مهارت‌ها و تخصص‌های لازم در همه سطوح.
- فصل (۲) فرهنگی:
- ۱۷- اعتلاء و عمق بخشیدن به معرفت و بصیرت دینی و قرآنی، و تحکیم فکری و علمی ارزش‌های انقلاب اسلامی، و مقابله با تهاجم فرهنگی بیگانه.
- ۱۸- زنده و نمایان نگاه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی «رحمه‌الله علیه» در همه سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها، و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی.
- ۱۹- رعایت آراستگی سیمای جامعه و کشور و محیط سازندگی به ارزش‌های اسلامی و انقلابی.
- ۲۰- جهت‌دهی رسانه‌ها بخصوص صدا و سیما به سمت سالم‌سازی فضای عمومی و رشد آگاهی‌ها و فضایل اخلاقی و اطلاع‌رسانی صحیح و تحقق سیاست‌های کلی برنامه توسعه.

- ۲۱- توجه به پرورش و شکوفایی استعدادها، تشویق خلاقیتها و نوآوریهای علمی، تقویت امر پژوهش و بالا بردن توان علمی و فناوری کشور.
- ۲۲- معرفی و ترویج فرهنگ و ارزشهای والای اسلام و ایران اسلامی به جهانیان و تبیین شخصیت و مبانی سیاسی و فکری امام خمینی «رحمتالله علیه» به آنان و توجه به تجربه دیگر کشورها - به ویژه کشورهایی که مشترکات بیشتری با ما دارند - در برنامه توسعه و شناسایی نکاتی که به موفقیت یا ناکامی آنان انجامیده است.

فصل ۳) اجتماعی، سیاسی، دفاعی و امنیتی

- ۲۳- گسترش و عمق بخشیدن روحیه تعاون و مشارکت عمومی، و بهره‌مند ساختن دولت از همدلی و تواناییهای عظیم مردم.
- ۲۴- اهتمام به موضوع «جوانان» ایجاد زمینه‌های مساعد برای پیشرفت معنوی و علمی و مسئولیت‌پذیری، و تلاش برای رفع دغدغه‌هایی از قبیل ازدواج و آینده شغلی و علمی آن.
- ۲۵- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه‌های اجتماعی، و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها، و توجه ویژه به نقش سازنده آنان.
- ۲۶- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصت‌ها و امکانات دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.
- ۲۷- اهتمام به نظم، قانون‌گرایی، روحیه کار و تلاش، خوداتکایی، قناعت و پرهیز از اسراف و تبذیر در سطح جامعه، به ویژه در کارگزاران و مسئولان نظام و مبارزه با فساد.
- ۲۸- اصلاح نظام اداری در جهت: افزایش تحرك و کارایی، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن، و تنظیم قوانین مورد نیاز

- ۲۹- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت، و اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی.
- ۳۰- آمایش سرزمین به عنوان چارچوب بلندمدت در برنامه‌ریزی‌ها مبتنی بر اصول ذیل:
- ملاحظات امنیتی و دفاعی.
 - کارآیی و بازدهی اقتصادی.
 - وحدت و یکپارچگی سرزمین.
 - گسترش عدالت اجتماعی و تعادل‌های منطقه‌ای.
 - حفاظت محیط زیست و احیای منابع طبیعی.
 - حفظ هویت اسلامی، ایرانی و حراست از میراث فرهنگی.
 - تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور.
 - توجه به توسعه متکی بر منابع داخلی و رفع محرومیت خصوصاً در مناطق روستایی کشور.
- ۳۱- ثبات در سیاست خارجی بر اساس اصول: عزت، حکمت و مصلحت و تعقیب هدف‌های زیر:
- گسترش همکاری‌های دوجانبه و منطقه‌ای و بین‌المللی.
 - ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیرمتخاصم.
 - بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.
 - مقابله با افزون‌خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی.
 - تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان.
 - مقابله با تک‌قطبی شدن جهان.
 - حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف.
 - تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
 - تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.
- ۳۲- افزایش اقتدار دفاعی و امنیتی و انتظامی به منظور بازدارندگی و پاسخگویی موثر به تهدیدها، و تأمین منافع ملی و امنیت عمومی، و پشتیبانی از سیاست خارجی و گسترش صلح و ثبات و امنیت در منطقه با بهره‌گیری از همه امکانات.
- ۳۳- توجه جدی در تخصیص منابع، به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت، بهبود امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله موثر با جرائم و مفسدات اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی و انتظامی.

- ۳۴- بهبود و تکمیل سازمانی و توزیع جغرافیایی نیروهای مسلح، متناسب با اندازه و نوع تهدیدها و آمایش سرزمین.
- ۳۵- تقویت و توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوری‌های پیشرفته.
- ۳۶- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.

سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای خاتمی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران
با سلام و تحیت

در پی ابلاغ سند چشم انداز بیست ساله که به حول و قوه الهی و توجهات حضرت بقیه الله ارواحنا فداه خواهد توانست مسیر توسعه و سازندگی کشور را در جهت هدفهای والای جمهوری اسلامی نمایان و مشخص سازد، اینک سیاستهای کلی برنامه چهارم که نخستین برنامه دوران بیست ساله است برابر اصل ۱۱۰ قانون اساسی ابلاغ میگردد. انتظار می رود چارچوب این سیاستها و نقاط مورد تکیه در آن بتواند به تدوین برنامه ای جامع و عملیاتی برای دوره پنج ساله بیانجامد. بیگمان اهتمام و دقت نظر جنابعالی و هیأت محترم دولت و از آن پس مجلس محترم شورای اسلامی میتواند در این باره نقش تعیین کننده خود را ایفا کنند. تأکید بر این معنا بدین علت ضرورت می یابد که برخی از سیاستهای کلی مصرح در برنامه سوم از توجه کافی در تقنین و اجرا برخوردار نگشت. مجمع محترم تشخیص مصلحت و نیز خود دستگاههای تقنینی و اجرایی میتوانند این کمبود را به نحو شایسته ای در این برنامه برطرف کنند. لازم می دانم از مجمع محترم تشخیص مصلحت و هیأت محترم دولت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی و دبیرخانه مجمع و نیز کارشناسان فعال و همکار با این مجموعه ها که در تنظیم سیاستهای کلی برنامه چهارم نقش آفرینی کردند صمیمانه سپاسگزاری کنم. نسخه حاوی مجموعه سیاستها همزمان برای مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت ارسال می شود.

سید علی خامنه ای

۱۳۸۲/۹/۲

سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران

• امور فرهنگی، علمی و فناوری:

۱- اعتلا و عمق و گسترش دادن معرفت و بصیرت دینی بر پایه قرآن و مکتب اهل بیت (علیهم السلام).

- ۱- استوارکردن ارزشهای انقلاب اسلامی در اندیشه و عمل.
- ۲- تقویت فضایل اخلاقی و ایمان، روحیه ایثار و امید به آینده.
- ۳- برنامه ریزی برای بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی.
- ۴- زنده و نمایان نگاه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست‌گذاری‌ها و برنامه ریزی‌ها.
- ۵- تقویت وجدان‌کاری و انضباط اجتماعی و روحیه کار و ابتکار، کار آفرینی، درستکاری و قناعت، و اهتمام به ارتقاء کیفیت تولید.
- ۶- فرهنگسازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات.
- ۷- ایجاد انگیزه و عزم ملی برای دستیابی به اهداف مورد نظر در افق چشم انداز.
- ۸- تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ ایران، فرهنگ، تمدن و هنر ایرانی - اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی.
- ۹- تعمیق روحیه دشمن‌شناسی و شناخت ترفندها و توطئه‌های دشمنان علیه انقلاب اسلامی و منافع ملی، ترویج روحیه ظلم ستیزی و مخالفت با سلطه‌گری استکبار جهانی.
- ۱۰- سالم‌سازی فضای فرهنگی، رشد آگاهی‌ها و فضایل اخلاقی و اهتمام به امر به معروف و نهی از منکر.
- ۱۱- اطلاع‌رسانی مناسب برای تحقق ویژگی‌های مورد نظر در افق چشم انداز.
- ۱۲- مقابله با تهاجم فرهنگی.
- ۱۳- گسترش فعالیت رسانه‌های ملی در جهت تبیین اهداف و دستاوردهای ایران اسلامی برای جهانیان.
- ۱۴- سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان.
- ۱۵- تقویت نهضت نرم افزاری و ترویج پژوهش.
- ۱۶- کسب فناوری، به ویژه فناوری‌های نو شامل: ریزفناوری و فناوری‌های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست‌محیطی، هوا فضا و هسته‌ای.
- ۱۷- اصلاح نظام آموزشی کشور شامل: آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی، و کارآمد کردن آن

برای تأمین منابع انسانی مورد نیاز در جهت تحقق اهداف چشم انداز.

۱۱- تلاش در جهت تبیین و استحکام مبانی مردم‌سالاری دینی و نهادینه‌کردن آزادی‌های مشروع از طریق آموزش، آگاهی‌بخشی و قانونمند کردن آن.

• امور اجتماعی، سیاسی، دفاعی و امنیتی:

۱۲- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت‌های برابر و ارتقاء سطح شاخص‌هایی از قبیل آموزش، سلامت، تأمین غذا، افزایش درآمد سرانه و مبارزه با فساد.

۱۳- ایجاد نظام جامع تأمین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مستضعفان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و موسسات و خیریه‌های مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی.

۱۴- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه‌های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان.

۱۵- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان‌های انقلاب اسلامی.

- فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی آنان.

- توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و توانایی‌های آنان.

۱۶- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضایی و اداری برای تحقق اهداف چشم انداز.

۱۷- اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت: افزایش تحرک و کارآیی، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به‌کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، تاکید بر تمرکززدایی در حوزة‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.

- ۱۸- گسترش و عمق بخشیدن به روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره‌مند ساختن دولت از همدلی و توانایی‌های عظیم مردم.
- ۱۹- آمایش سرزمینی مبتنی بر اصول ذیل:
 - ملاحظات امنیتی و دفاعی.
 - کارآیی و بازدهی اقتصادی.
 - وحدت و یکپارچگی سرزمین.
 - گسترش عدالت اجتماعی و تعادل‌های منطقه‌ای.
 - حفاظت محیط‌زیست و احیای منابع طبیعی.
 - حفظ هویت اسلامی ایرانی و حراست از میراث فرهنگی.
 - تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرون اقتصاد کشور.
 - رفع محرومیت‌ها خصوصاً در مناطق روستایی کشور.
- ۲۰- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تاکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقاء جایگاه جهانی ایران.
- ۲۱- هویت‌بخشی به سیمای شهر و روستا.
 - باز آفرینی و روز آمدسازی معماری ایرانی - اسلامی.
 - رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها.
- ۲۲- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت.
 - اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی.
- ۲۳- اولویت‌دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصت‌ها و امکانات و مسئولیت‌های دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.
- ۲۴- ارتقاء توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله موثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور.
- ۲۵- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.
- ۲۶- تقویت توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوری‌های پیشرفته.

۲۷- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله موثر با جرائم و مفسد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت.

• امور مربوط به مناسبت سیاسی و روابط خارجی:

- ۲۸- ثبات در سیاست خارجی براساس قانون اساسی و رعایت عزت، حکمت و مصلحت و تقویت روابط خارجی از طریق:
- گسترش همکاری‌های دو جانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی.
 - ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورها.
 - تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم.
 - بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.
 - مقابله با افزون‌خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی.
 - تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان.
 - مقابله با تک‌قطبی‌شدن جهان.
 - حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف به ویژه ملت فلسطین.
 - تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
 - تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.
- ۲۹- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورها برای نهادینه‌کردن روابط اقتصادی، افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فناوری پیشرفته و گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی مورد نظر در چشم انداز.
- ۳۰- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارایه تصویر روشن از انقلاب اسلامی و تبیین دستاوردها و تجربیات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جمهوری اسلامی و معرفی فرهنگ غنی و هنر و تمدن ایرانی و مردم سالاری دینی
- ۳۱- تلاش برای تبدیل مجموعه کشورهای اسلامی و کشورهای دوست منطقه به یک قطب منطقه‌ای اقتصادی، علمی، فناوری و صنعتی.

- ۳۲- تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجامع جهانی و سازمان‌های فرهنگی بین‌المللی.
- ۳۳- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان، و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی.

• امور اقتصادی:

- ۳۴- تحقق رشد اقتصادی پیوسته، باثبات و پرشتاب متناسب با اهداف چشم‌انداز.
 - ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری.
- ۳۵- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تحقق رقابت‌پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی و ایجاد سازوکارهای مناسب برای رفع موانع توسعه صادرات غیرنفتی.
- ۳۶- تلاش برای دستیابی به اقتصادی متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی، سرمایه‌انسانی و فناوری نوین.
- ۳۷- ایجاد سازوکار مناسب برای رشد بهره‌وری عوامل تولید (انرژی، سرمایه، نیروی کار، آب و خاک...) - پشتیبانی از کارآفرینی، نوآوری و استعداد‌های فنی و پژوهشی.
- ۳۸- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تاکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی.
- ۳۹- مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروه‌های کم‌درآمد و محروم و مستضعف و کاهش فاصله بین دهک‌های بالا و پایین درآمدی جامعه و اجرای سیاست‌های مناسب جبرانی.
- ۴۰- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست‌محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن. - مهار آب‌هایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آب‌های مشترک.
- ۴۱- حمایت از تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد و نیازمند.
- ۴۲- حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به دارایی‌های مولد به منظور پایدارسازی فرآیند توسعه و تخصیص و بهره‌برداری بهینه از منابع.

- ۴۳- توسعه روستاها.
- ارتقا سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل به ویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین، با تاکید بر اصلاح نظام قیمت گذاری محصولات.
- ۴۴- هم افزایی و گسترش فعالیت‌های اقتصادی در زمینه‌هایی که دارای مزیت نسبی هستند از جمله صنعت، معدن، تجارت، مخابرات، حمل و نقل و گردشگری، به ویژه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و خدمات مهندسی پشتیبان آن، صنایع انرژی بر و زنجیره پایین دستی آنها، با اولویت سرمایه‌گذاری در ایجاد زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز، و ساماندهی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس در چارچوب سیاست‌های آمایش سرزمین.
- ۴۵- تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران با اتکا به مزیت‌های نسبی و رقابتی و خلق مزیت‌های جدید و حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن.
- ۴۶- ارتقاء بازار سرمایه ایران و اصلاح ساختار بانکی و بیمه‌ای کشور با تأکید بر کارایی، شفافیت، سلامت و بهره‌مندی از فناوری‌های نوین.
- ایجاد اعتماد و حمایت از سرمایه‌گذاران با حفظ مسئولیت‌پذیری آنان.
- تشویق رقابت و پیشگیری از وقوع بحران‌ها و مقابله با جرم‌های مالی.
- ۴۷- توانمندسازی بخش‌های خصوصی و تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی دولت همراه با حضور کارآمد آن در قلمرو امور حاکمیتی در چارچوب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که ابلاغ خواهد شد.
- ۴۸- ارتقاء ظرفیت و توانمندی‌های بخش تعاونی از طریق تسهیل فرآیند دستیابی به منابع، اطلاعات، فناوری، ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی آن.
- ۴۹- توجه و عنایت جدی بر مشارکت عامه مردم در فعالیت‌های اقتصادی کشور و رعایت جهات زیر در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی دولت به مردم:
- امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.
- در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.

- موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلاب نگردد.
- به‌خداشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.
- به مدیریت سالم و اداره درست کار توجه شود.
- ۵۰- اهتمام به نظم و انضباط مالی و بودجه‌ای و تعادل بین منابع و مصارف دولت.
- ۵۱- تلاش برای قطع اتکای هزینه‌های جاری به نفت و تأمین آن از محل درآمدهای مالیاتی و اختصاص عواید نفت برای توسعه سرمایه‌گذاری براساس کارآیی و بازدهی.
- ۵۲- تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات.

ملاحظه: شاخص‌های کمی و نحوه انطباق محتوای برنامه‌ها و بودجه‌های سالانه متناسب با سیاست‌های کلی برنامه چهارم تهیه و ارائه شود.

ابلاغ سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه در چارچوب سند چشم انداز بیست ساله (۸۷/۱۰/۲۱)

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در نامه ای به آقای احمدی نژاد رئیس جمهور، سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه را ابلاغ کردند.

این سیاستهای کلی در چارچوب سند چشم انداز بیست ساله و با رویکرد مبنایی پیشرفت و عدالت، ابلاغ شده است.

سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه دارای ۴۵ بند و شامل سرفصلهای: امور فرهنگی - امور علمی و فناوری - امور اجتماعی - امور اقتصادی و امور سیاسی، دفاعی و امنیتی است. متن ابلاغیه مقام معظم رهبری به رئیس جمهور که همزمان برای رئیس مجلس، رئیس قوه قضاییه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و تحیت

پیش روی بودن دومین پنجسال از سند چشم انداز دوره ی بیست ساله کشور و ابلاغ بعضی از سیاستهای کلی اصولی مانند سیاستهای کلی اصلی ۴۴ از یکطرف و بعضی تحولات جهانی از طرف دیگر اقتضاء می کند که هرچه زودتر قانون برنامه ی پنجساله پنجم کشور با جهت گیری دستیابی به اهداف مرحله ای متناسب با سند چشم انداز بیست ساله تهیه گردد. اینک سیاستهای کلی برنامه پنجم که باید مبنای تهیه و تدوین قانون برنامه ی پنجساله پنجم توسعه ی جمهوری اسلامی ایران باشد، ابلاغ می گردد.

انتظار می رود این سیاستها که با رویکرد مبنایی پیشرفت و عدالت تنظیم شده، بتواند در جای جای کلیه فعالیتهای کشور چه در بُعد تقنین و چه در بُعد اجرا ظاهر گردد. بی گمان اهتمام و دقت نظر جنابعالی و هیئت محترم دولت و مجلس محترم شورای اسلامی و سایر دستگاههای رئیسی نظام می تواند در این باره نقش تعیین کننده ایفا کند. انتظار دارم در دوره ی پنجساله آینده اقدامات اساسی برای تدوین الگوی

توسعه ایرانی - اسلامی که رشد و بالندگی انسانها بر مدار حق و عدالت و دستیابی به جامعه ای متکی بر ارزشهای اسلامی و انقلابی و تحقق شاخصهای عدالت اجتماعی و اقتصادی در گرو آنست، توسط قوای سه گانه ی کشور صورت گیرد.

مشارکت جدی اندیشه وران حوزه و دانشگاه در تبیین مقوله ی عدالت و اقتضائات آن نقشی تعیین کننده در این امر دارد. لازم می دانم از مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام و هیأت محترم دولت و دبیرخانه مجمع و نیز کارشناسان فعال و همکار با این مجموعه ها که در تنظیم پیشنهادهای مربوط به سیاستهای کلی برنامه ی پنجم نقش آفرینی کرده اند، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

نسخه ی حاوی مجموعه ی سیاستها همزمان برای مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت ارسال می شود. سیدعلی خامنه ای

سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- امور فرهنگی

۱- تکمیل و اجرای طرح مهندسی فرهنگی کشور و تهیه پیوست فرهنگی برای طرحهای مهم.

۲- زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست گذاریها و برنامه ریزیها.

۳- تقویت قانونگرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری، روحیه کار جمعی، ابتکار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید.

۴- مقابله با جریانات انحرافی در حوزه دین و زدودن خرافات و موهومات.

۵- استفاده بهینه از فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی برای تحقق اهداف فرهنگی نظام.

۶- ایجاد درک مشترک از چشم انداز بیست ساله و تقویت باور و عزم ملی برای تحقق آن.
امور علمی و فناوری

۷- تحول در نظام آموزش عالی و پژوهش در موارد زیر:

۷-۱- افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به ۳ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان برنامه پنجم و افزایش ورود دانش آموختگان دوره کارشناسی به دوره های تحصیلات تکمیلی به ۲۰ درصد.

- ۷-۲- دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن در برنامه پنجم.
- ۷-۳- ارتباط مؤثر بین دانشگاهها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخشهای مربوط جامعه.
- ۷-۴- توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری.
- ۷-۵- دستیابی به فناوریهای پیشرفته مورد نیاز.
- ۸- تحول در نظام آموزش و پرورش با هدف ارتقاء کیفی آن بر اساس نیازها و اولویتهای کشور در سه حوزه دانش، مهارت و تربیت و نیز افزایش سلامت روحی و جسمی دانشآموزان.
- ۹- تحول و ارتقاء علوم انسانی با: تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد مستعد و با انگیزه، اصلاح و بازنگری در متون و برنامه‌ها و روشهای آموزشی، ارتقاء کمی و کیفی مراکز و فعالیتهای پژوهشی و ترویج نظریه‌پردازی، نقد و آزاداندیشی.
- ۱۰- گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری از طریق: ارتقاء منزلت اجتماعی، ارتقاء سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه‌های خطری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری‌سازی دستاوردهای آنان.
- ۱۱- تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور.
- امور اجتماعی
- ۱۲- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه‌های اجتماعی و استیفای حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان.
- ۱۳- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمانهای انقلاب اسلامی، فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیب‌های اجتماعی آنان، توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و تواناییهای آنان.
- ۱۴- اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت: افزایش تحرك و کارآیی، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به‌کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریتهای موازی، تأکید بر تمرکز زدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.

- ۱۵- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، باز آفرینی و روزآمد سازی معماری ایرانی - اسلامی، رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها.
- ۱۶- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت، اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی.
- ۱۷- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصتها و امکانات و مسؤولیتهای دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.
- ۱۸- اهتمام به توسعه ورزش و حمایت از گسترش فعالیت‌های گردشگری با تأکید بر سفرهای زیارتی.
- ۱۹- تأکید بر رویکرد انسان سالم و سلامت همه جانبه با توجه به:
- ۱۹-۱- یکپارچگی در سیاستگذاری، برنامه ریزی، ارزشیابی، نظارت و تخصیص منابع عمومی.
- ۱۹-۲- ارتقاء شاخصهای سلامت هوا، امنیت غذا، محیط و بهداشت جسمی و روحی.
- ۱۹-۳- کاهش مخاطرات و آلودگی‌های تهدید کننده سلامت.
- ۱۹-۴- اصلاح الگوی تغذیه جامعه با بهبود ترکیب و سلامت مواد غذایی.
- ۱۹-۵- توسعه کمی و کیفی بیمه‌های سلامت و کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به ۳۰٪ تا پایان برنامه پنجم.
- ۲۰- ارتقاء امنیت اجتماعی:
- ۲۰-۱- مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روانگردان و اهتمام به اجرای سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر.
- ۲۰-۲- سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین و پیشگیربوکنترل ناهنجاری‌های عمومی ناشی از آن.
- ۲۰-۳- استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ها برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی.
- امور اقتصادی
- الف) رشد مناسب اقتصادی با تأکید بر:
- ۲۱- تحقق رشد مستمر و پرشتاب اقتصادی به میزان حداقل ۸٪ نرخ رشد سالیانه تولید ناخالص داخلی با:

- ۲۱-۱- توسعه سرمایه گذاری از طریق کاهش شکاف پس انداز - سرمایه گذاری با حفظ نسبت پس انداز به تولید ناخالص داخلی حداقل در سطح ۴۰ درصد و جذب منابع و سرمایه های خارجی.
- ۲۱-۲- ارتقاء سهم بهره وری در رشد اقتصادی به يك سوم در پایان برنامه.
- ۲۱-۳- بهبود فضای کسب و کار کشور با تأکید بر ثبات محیط اقتصاد کلان، فراهم آوردن زیرساخت های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز، کاهش خطرپذیری های کلان اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه.
- ۲۱-۴- تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی.
- ۲۲- تغییر نگاه به نفت و گاز و درآمدهای حاصل از آن، از منبع تأمین بودجه عمومی به «منابع و سرمایه های زاینده اقتصادی» و ایجاد صندوق توسعه ملی با تصویب اساسنامه آن در مجلس شورای اسلامی در سال اول برنامه پنجم و برنامه ریزی برای استفاده از مزیت نسبی نفت و گاز در زنجیره صنعتی و خدماتی و پایین دستی وابسته بدان با رعایت:
- ۲۲-۱- واریز سالانه حداقل ۲۰ درصد از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز و فرآورده های نفتی به صندوق توسعه ملی.
- ۲۲-۲- ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با هدف تولید و توسعه سرمایه گذاری در داخل و خارج کشور با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی.
- ۲۲-۳- قطع وابستگی هزینه های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز تا پایان برنامه.
- ۲۳- اصلاح ساختار نظام بانکی با اجرای کامل و روزآمد قانون بانکداری بدون ربا و نهادینه کردن نظام های قرض الحسنه، تأمین اعتبارات خرد و اعتبارات لازم برای سرمایه گذاری های بزرگ.
- ۲۴- ارتقاء کمی و کیفی بازارهای مالی (سرمایه، پول و بیمه) با تأکید بر کارایی، شفافیت و سلامت.
- ۲۵- تحقق سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و الزامات مربوط به هر يك از بندها با تأکید بر:

- ۲۵-۱- حمایت از شکل‌گیری بازارهای رقابتی.
- ۲۵-۲- ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی (سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت).
- ۲۵-۳- تنظیم سیاست‌های تشویقی در جهت تبدیل فعالیت‌های غیرمتشکل (نهاد خانوار) به فعالیت‌های واحدهای حقوقی.
- ۲۵-۴- ایجاد بازار رقابتی برای ارائه خدمات بیمه درمانی.
- ۲۶- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی آب با تسریع در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن و مهار آب‌هایی که از کشور خارج می‌شود با اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک.
- ۲۷- سرمایه‌گذاری در استحصال و استخراج گاز و نفت و معادن مشترک با کشورهای همسایه با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.
- ۲۸- حفظ ذخایر راهبردی ارزی به مقداری که اطمینان از تأمین نیازهای اساسی کشور در مدت معین (براساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی) حاصل گردد.
- ۲۹- تأکید بر راهبرد توسعه صادرات به ویژه در بخش خدمات با فناوری بالا به نحوی که کسری تراز بازرگانی بدون نفت کاهش یافته و توازن در تجارت خدمات ایجاد گردد.
- ۳۰- گسترش همه‌جانبه همکاری با کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا در تجارت، سرمایه‌گذاری و فناوری.
- ۳۱- ارتقاء و هماهنگی میان اهداف توسعه‌ای: آموزش، بهداشت و اشتغال به طوری که در پایان برنامه پنجم، شاخص توسعه انسانی به سطح کشورهای با توسعه انسانی بالا برسد.
- ۳۲- تبدیل نظام بودجه ریزی کشور به بودجه ریزی عملیاتی.
- ۳۳- برقراری ارتباط کمی و کیفی میان برنامه پنج‌ساله و بودجه‌های سالیانه با سند چشم‌انداز با رعایت شفافیت و قابلیت نظارت.
- (ب) گسترش عدالت اجتماعی با:
- ۳۴- تنظیم همه فعالیت‌های مربوط به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت اجتماعی و کاهش فاصله میان درآمدهای طبقات و رفع محرومیت از قشرهای کم درآمد با تأکید بر موارد زیر:

- ۳۴-۱- جبران نابرابری‌های غیرموجه درآمدی از طریق سیاستهای مالیاتی، اعطای یارانه‌های هدفمند و ساز و کارهای بیمه‌ای.
- ۳۴-۲- تکمیل بانک اطلاعات مربوط به اقشار دو دهک پایین درآمدی و به هنگام کردن مداوم آن.
- ۳۴-۳- هدفمند کردن یارانه‌های آشکار و اجرای تدریجی هدفمند کردن یارانه‌های غیرآشکار.
- ۳۴-۴- تأمین برخورداری آحاد جامعه از اطلاعات اقتصادی.
- ۳۵- اقدامات لازم برای جبران عقب ماندگی‌های حاصل از دورانهای تاریخی گذشته با تأکید بر:
- ۳۵-۱- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان با تهیه طرحهای توسعه روستایی، گسترش کشاورزی صنعتی، صنایع روستایی و خدمات نوین و اصلاح نظام قیمتگذاری محصولات کشاورزی.
- ۳۵-۲- گسترش فعالیتهای اقتصادی در مناطق مرزی و سواحل جنوبی و جزایر با استفاده از ظرفیتهای بازرگانی خارجی کشور.
- ۳۵-۳- کاهش فاصله دو دهک بالا و پایین درآمدی جامعه به طوری که ضریب جینی به حداکثر ۰/۳۵ در پایان برنامه برسد.
- ۳۵-۴- انجام اقدامات ضروری برای رساندن نرخ بیکاری در کشور به ۷ درصد.
- ۳۵-۵- تأمین بیمه فراگیر و کارآمد و گسترش کمی و کیفی نظام تأمین اجتماعی و خدمات بیمه درمانی.
- ۳۵-۶- توسعه نظام‌های پیشگیری از آسیبهای فردی و اجتماعی.
- ۳۵-۷- حمایت از اقشار محروم و زنان سرپرست خانوار.
- ۳۵-۸- توسعه بخش تعاون با هدف توانمندسازی اقشار متوسط و کم‌درآمد جامعه به نحوی که تا پایان برنامه پنجم سهم تعاون به ۲۵ درصد برسد.
- امور سیاسی، دفاعی و امنیتی
- ۳۶- تقویت حضور و مشارکت مردم در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.

- ۳۷- جهت دهی جریان‌های سیاسی به پایبندی به ارزش‌های اسلامی - انقلابی، دفاع از منافع ملی، دشمن‌ستیزی، قانون‌پذیری و اصول اخلاقی.
- ۳۸- حمایت از آزادی‌های مشروع و صیانت از حقوق اساسی ملت.
- ۳۹- اعتلای شأن، موقعیت، اقتدار و نقش جمهوری اسلامی ایران در منطقه و نظام بین‌الملل به منظور تحکیم امنیت ملی و پیشبرد منافع ملی با تأکید بر:
- ۳۹-۱- تقویت همکاری‌های دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی با اولویت کشورهای همسایه.
- ۳۹-۲- تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم.
- ۳۹-۳- بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.
- ۳۹-۴- مقابله با افزون‌خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی.
- ۳۹-۵- تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان.
- ۳۹-۶- حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف بویژه ملت فلسطین.
- ۳۹-۷- تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
- ۳۹-۸- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.
- ۳۹-۹- سازماندهی تلاش مشترک برای ایجاد مناسبات و نظامات جدید اقتصادی، سیاسی و فرهنگی منطقه‌ای و جهانی با هدف تأمین عدالت، صلح و امنیت جهانی.
- ۴۰- حضور فعال و هدفمند در سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و تلاش برای ایجاد تحول در رویه‌های موجود بر اساس ارزش‌های اسلامی.
- ۴۱- ارتقاء نقش مدیریتی ایران در توزیع و ترانزیت انرژی، افزایش فرصت‌های صادراتی، جذب سرمایه و فناوری‌های پیشرفته و کمک به استقرار نظام پولی، بانکی و بیمه‌ای مستقل با کمک کشورهای منطقه‌ای و اسلامی و دوست با هدف کاهش وابستگی به سیستم پولی نظام سلطه.
- ۴۲- تقویت تعامل فرهنگی، حقوقی، سیاسی و اقتصادی با جهان بویژه حوزه تمدن اسلامی - ایرانی.
- ۴۳- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج خط و زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی.

- ۴۴- تحکیم و ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و تضمین کننده اهداف و منافع ملی با تأکید بر:
- ۴۴-۱- تقویت نقش مردم و اطلاعات مردمی در پیشگیری از تحرکات ضد امنیتی.
- ۴۴-۲- تقویت و تعامل مؤثر دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی و هماهنگی بین آنها برای تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اخلاف در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی و مقابله با تهدیدهای نرم.
- ۴۴-۳- ایجاد سامانه یکپارچه نرم‌افزاری اطلاعاتی، ارتقاء سطح حفاظت از اطلاعات رایانه‌ای، توسعه علوم و فناوری‌های مرتبط با حفظ امنیت سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی به منظور صیانت از فضای تبادل اطلاعات، تقویت فنی برای مقابله با تخلفات در فضاها، رایانه‌ای و صیانت از حریم فردی و عمومی.
- ۴۴-۴- تقویت زیرساخت‌های انسجام و همبستگی ملی برای پیشگیری و مقابله با عوامل بروز گسست‌های هویتی، اجتماعی، فرهنگی و اعتقادی.
- ۴۵- ارتقاء توانمندی‌های دفاعی و قدرت بازدارندگی به منظور دفاع از حاکمیت، تمامیت ارضی، منافع و امنیت ملی و مقابله مؤثر با تهدیدهای خارجی و ایجاد توازن منطقه‌ای با تأکید بر:
- ۴۵-۱- کسب دانش و فناوری‌های نو و نرم‌افزارهای پیشرفته دفاعی و نوسازی و بازسازی صنایع دفاعی، افزایش ضریب خودکفایی با توسعه تحقیقات و بهره‌مندی از همه ظرفیت‌های صنعتی کشور.
- ۴۵-۲- اهتمام به حضور نیروهای مردمی در امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان.
- ۴۵-۳- گسترش پدافند غیرعامل.
- ۴۵-۴- امنیت پایدار مناطق مرزی و کنترل مؤثر مرزها.

• شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد " شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای" مصوب که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردیده است:

- ۱- ایجاد، ساماندهی و تقویت نظام ملی اطلاع‌رسانی رایانه‌ای و اعمال تدابیر و نظارت‌های لازم به منظور صیانت از امنیت سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و جلوگیری از جنبه‌ها و پیامدهای منفی شبکه‌های اطلاع‌رسانی.
- ۲- توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع‌رسانی ملی و تأمین سطوح و انواع مختلف خدمات و امکانات این شبکه برای کلیه متقاضیان به تناسب نیاز آنان و با رعایت اولویت‌ها و مصالح ملی
- ۳- ایجاد دسترسی به شبکه‌های اطلاع‌رسانی جهانی صرفاً از طریق نهادها و مؤسسات مجاز
- ۴- حضور فعال و اثرگذار در شبکه‌های جهانی و حمایت از بخش‌های دولتی و غیردولتی در زمینه تولید و عرضه اطلاعات و خدمات ضروری و مفید با تأکید بر ترویج فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- ۵- ایجاد و تقویت نظام حقوقی و قضایی متناسب با توسعه شبکه‌های اطلاع‌رسانی به ویژه در جهت مقابله کارآمد با جرائم سازمان‌یافته الکترونیکی.
- ۶- توسعه فن‌آوری اطلاعات (به ویژه حفاظت از اطلاعات) و آینده‌نگری در خصوص آثار تحولات فن‌آوری اطلاعات در سطح ملی و جهانی و گسترش مطالعات و تحقیقات و تربیت نیروی انسانی متخصص در این زمینه.
- ۷- اقدام مناسب برای دستیابی به میثاق‌ها و مقررات بین‌المللی و ایجاد اتحادیه‌های اطلاع‌رسانی با سایر

کشورها به ویژه کشورهای اسلامی به منظور ایجاد توازن در عرصه اطلاع‌رسانی بین‌المللی و حفظ و صیانت از هویت و فرهنگ ملی و مقابله با سلطه جهانی.

• بخش انرژی

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "انرژی" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

الف - سیاست‌های کلی نفت و گاز

۱. اتخاذ تدبیر و راهکارهای مناسب برای گسترش اکتشاف نفت و گاز و شناخت کامل منابع کشور.
۲. افزایش ظرفیت تولید صیانت شده نفت متناسب با ذخایر موجود و برخورداری کشور از افزایش قدرت اقتصادی و امنیتی و سیاسی.
۳. افزایش ظرفیت تولید گاز، متناسب با حجم ذخایر کشور به منظور تأمین مصرف داخلی و حداکثر جایگزینی با فرآورده‌های نفتی.
۴. گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه‌ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی -

- مهندسي انرژی در سطح بین‌الملل و ارتقاء فن‌آوری در زمینه‌هاي منابع و صنايع نفت و گاز و پتروشيمي.
۵. تلاش لازم و ايجاد سازماندهي قانونمند براي جذب منابع مالي مورد نیاز (داخلي و خارجي) در امور نفت و گاز در بخش‌هاي مجاز قانوني.
۶. بهره‌برداري از موقعيت منطقه‌اي و جغرافيايي کشور براي خريد و فروش و فرآوری و پالایش و معاوضه و انتقال نفت و گاز منطقه به بازارهاي داخلي و جهاني.
۷. بهينه‌سازي مصرف و کاهش شدت انرژی.
۸. جایگزینی صادرات فرآورده‌هاي نفت و گاز و پتروشيمي به جاي صدور نفت خام و گاز طبيعي.

ب - سياست‌هاي کلي ساير منابع انرژی

۱. ايجاد تنوع در منابع انرژی کشور و استفاده از آن با رعايت مسائل زیستمحيطي و تلاش براي افزايش سهم انرژی‌هاي تجديدي با اولويت انرژی‌هاي آبي.
۲. تلاش براي کسب فن‌آوری و دانش هسته‌اي و ايجاد نيروگاه‌هاي هسته‌اي به منظور تأمين سهمي از انرژی کشور و تربيت نيروهاي متخصص.
۳. گسترش فعاليت‌هاي پژوهشي و تحقيقاتي در امور انرژی‌هاي گداخت هسته‌اي و مشارکت و همکاري علمي و تخصصي در اين زمينه.
۴. تلاش براي کسب فن‌آوری و دانش فني انرژی‌هاي نو و ايجاد نيروگاه‌ها از قبيل بادي و خورشيدي و پيل‌هاي سوختي و زمين گرمائي در کشور.

• امنیت اقتصادی

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "امنیت اقتصادی" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

۱- حمایت از ایجاد ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری و کارآفرینی از راه‌های قانونی و مشروع.

۲- هدف از امنیت سرمایه‌گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه‌سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می‌کند، وظیفه الزامی دولت و مجلس است.

- ۳- قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند.
- ۴- نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرائم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن و تخصصی باشد.
- ۵- شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد.

• بخش منابع طبیعی

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "منابع طبیعی" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

۱- ایجاد عزم ملی بر احیای منابع طبیعی تجدیدشونده و توسعه پوشش گیاهی برای حفاظت و افزایش بهره‌وری مناسب و سرعت بخشیدن به روند تولید این منابع و ارتقاء

بخشیدن به فرهنگ عمومی و جلب مشارکت مردم در این زمینه.

۲- شناسایی و حفاظت منابع آب و خاک و ذخایر ژنتیکی گیاهی - جانوری و بالا بردن غنای حیاتی خاکها و بهره‌برداری بهینه بر اساس استعداد منابع و حمایت مؤثر از سرمایه‌گذاری در آن.

۳- اصلاح نظام بهره‌برداری از منابع طبیعی و مهار عوامل ناپایداری این منابع و تلاش برای حفظ و توسعه آن.

۴- گسترش تحقیقات کاربردی و فن‌آوری‌های زیستمحیطی و ژنتیکی و اصلاح گونه‌های گیاهی و حیوانی متناسب با شرایط محیطی ایران و ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی و تقویت آموزش و نظام اطلاع‌رسانی.

• بخش منابع آب

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران درمورد "منابع آب" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

- ۱- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب بر اساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه‌های آبریز کشور.
- ۲- ارتقای بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن.
- ۳- افزایش میزان استحصال آب، به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیر طبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن.
- ۴- تدوین برنامه جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح‌های سد و آبخیزداری و آبخوان‌داری و شبکه‌های آبیاری و تجهیز و تسطیح اراضی و استفاده از آب‌های غیرمتعارف و ارتقای دانش و فنون و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره‌برداری.
- ۵- مهار آب‌هایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آب‌های مشترک.

• بخش معدن

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "بخش معدن" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

۱- سیاست‌گذاری و اطلاع‌رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین.

۲- تقویت خلاقیات و ابتکار و دستیابی به فن‌آوری‌های نوین و ارتقاء سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی و تعمیق پژوهش و گسترش زمین‌شناسی بنیادی، اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور.

۳- ارتقاء سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و اولویت دادن به تأمین مواد مورد نیاز صنایع داخلی کشور، صادرات مواد معدنی فرآوری شده و استفاده از موقعیت ویژه زمین‌شناسی ایران و گسترش همکاری‌های بین‌المللی (علمی و فنی و اقتصادی) جهت جذب و جلب دانش و منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینه اکتشافات معدنی و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی.

۴- تعیین اولویت‌های مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گرانبها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته.

• بخش حمل و نقل

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "حمل نقل" مصوب مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ توسط مقام معظم رهبری تایید و طی شماره ۷۶۲۳۰/۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ دفتر معظم له ابلاغ گردیده است.

۱- ایجاد نظام جامع حمل و نقل و تنظیم سهم هر یک از زیربخش‌های آن با اولویت دادن به حمل و نقل ریلی و با توجه به جهات زیر:

ملاحظات اقتصادی و دفاعی و امنیتی.

کاهش شدت مصرف انرژی.

کاهش آلودگی زیست‌محیطی.

افزایش ایمنی.

برقراری تعادل و تناسب بین زیرساخت‌ها و ناوگان و تجهیزاتی ناوبری و تقاضا.

۲- افزایش بهره‌وری تا رسیدن به سطح عالی از طریق پیشرفت و بهبود روش‌های حمل و نقل و مدیریت و منابع انسانی و اطلاعات.

۳- توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نکات زیر:

نگرش شبکه‌ای به توسعه محورها.

آمایش سرزمین.

ملاحظات دفاعی - امنیتی.

سودآوری ملی.

موقعیت ترانزیتی کشور.

تقاضا.

۴- فراهم کردن زمینه جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و جلب مشارکت مردم و گسترش پوشش بیمه در همه فعالیت‌های این بخش.

۵- دستیابی به سهم بیشتر از بازار حمل و نقل بین‌المللی.

• امنیت قضایی

سیاست های کلی نظام در خصوص امنیت قضایی مصوب ۱۳۸۱/۰۷/۲۸
مقام معظم رهبری

۱- اصلاح ساختار نظام قضایی کشور در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی همراه با سرعت و دقت با اهتمام به سیاست های مذکور در بندهای بعدی.

۲- نظام مند کردن استفاده از بینه و یمین در دادگاهها.

۳- استفاده از تعدد قضات در پرونده های مهم.

۴- تخصصی کردن رسیدگی به دعاوی در سطوح مورد نیاز.

۵- تمرکز دادن کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضاییه با تعریف ماهیت قضایی و اصلاح قوانین و مقررات مربوط بر اساس آن و رسیدگی ماهوی قضایی به همه دادخواهیها و تظلمات.

۶- کاستن مراحل دادرسی به منظور دستیابی به قطعیت احکام در زمان مناسب.

۷- یکسان سازی آیین دادرسی در نظام قضایی کشور با رعایت قانون اساسی.

۸- اصلاح و تقویت نظام نظارتی و بازرسی قوه قضاییه بر دستگاه های اجرایی و قضایی و نهادها.

۹- استفاده از روش داوری و حکمیت در حل و فصل دعاوی.

۱۰- بالا بردن سطح علمی مراکز آموزش حقوقی متناسب با نظام قضایی کشور، بالا بردن دانش حقوقی قضات، تقویت امور پژوهشی قوه قضاییه و توجه بیشتر به شرایط مادی و معنوی متصدیان سمت های قضایی.

۱۱- بالا بردن سطح علمی و شایستگی اخلاقی و توان عملی ضابطان دادگستری و فراهم ساختن زمینه برای استفاده بهینه از قوای انتظامی.

۱۲- تأمین نیازهای قوه قضاییه در زمینه های مالی، تشکیلاتی و استخدامی با توجه به اصول ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی.

۱۳- تعیین ضوابط اسلامی مناسب برای کلیه امور قضایی از قبیل قضاوت، وکالت، کارشناسی و ضابطان و نظارت مستمر و پیگیری قوه قضاییه بر حسن اجرای آنها.

۱۴- بازنگری در قوانین در جهت کاهش عناوین جرایم و کاهش استفاده از مجازات زندان.

۱۵- تنقیح قوانین قضایی.

۱۶- گسترش دادن فرهنگ حقوقی و قضایی در جامعه.

۱۷- گسترش دادن نظام معاضدت و مشاورت قضایی .

*سیاست های کلی قضایی مصوب ۱۳۸۱/۰۷/۲۸ در روزنامه رسمی شماره ۱۷۰۱۲ - ۱۳۸۲/۰۵/۰۴ درج گردیده و مجدداً " همان متن با عنوان سیاست های کلی نظام در خصوص امنیت قضایی در روزنامه رسمی شماره ۱۷۹۹۵ - ۱۳۸۵/۰۹/۱۵ نیز درج شده است.

• مشارکت اجتماعی

نظر مشورتی نهایی درباره سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی
ایران در بخش مشارکت اجتماعی ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

شماره: ۱۱۰۸/م

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

مقام معظم رهبری

حضرت آیت الله خامنه‌ای دامت برکات وجوده الشریف

با سلام و تحیات؛

بر اساس بند «۱» اصل ۱۱۰ قانون اساسی و در اجرای اوامر
مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۵ حضرتعالی، سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی
ایران در بخش مشارکت اجتماعی، به تصویب مجمع تشخیص مصلحت
نظام رسیده است که مطابق بند «۳» ماده ۳۰ آیین نامه داخلی،
نظر مشورتی نهایی مجمع برای استحضار و تصمیم جنابعالی
تقدیم می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره: ۱۱۰۸/م

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

«مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام»

نظر مشورتی نهایی درباره سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی
ایران در بخش مشارکت اجتماعی

۱. مشارکت اجتماعی در نظام جمهوری اسلامی ایران رکنی
اساسی است برای اداره امور کشور و مبتنی است بر بینش

- اسلامی و ویژگی‌های خاص جامعه ایرانی با هدف تداوم انقلاب اسلامی و توسعه همه جانبه، تعالی و شکوفایی استعداد‌های انسانی و تقویت پویایی و نشاط اجتماعی، ارتقاء اعتماد عمومی و مقبولیت نظام سیاسی و استقرار نظم و آرامش، امنیت و انسجام اجتماعی.
۲. توسعه الگوهای عملی مشارکت اجتماعی و نهادینه کردن آن در همه عرصه‌ها و تقویت حوزه عمومی و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی از طریق گسترش احزاب، شوراهای، نهادها و تشکلهای سیاسی و اجتماعی و استفاده از مؤسسات و روشهای مردمی در ساماندهی امور اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بر مبنای موازین اسلامی و قانون اساسی.
۳. کاهش تصدی اجرائی دولت همراه با تقویت حاکمیت به منظور توسعه مشارکت مردم در چارچوب قانون اساسی.
۴. توسعه نظارت اجتماعی از طریق احیاء، تقویت و تعمیم اصل اسلامی امر به معروف و نهی از منکر و ایجاد و تقویت نهادهای نظارتی حکومتی و مردمی با تضمین قانونی و قضایی لازم و بهره‌گیری از رسانه‌ها.
۵. تبیین و اشاعه فرهنگ مشارکت و افزایش آگاهی‌های لازم با بهره‌گیری از رسانه‌های جمعی و مراکز دینی، آموزشی، فرهنگی و هنری.
۶. تقویت ساز و کارهای مشارکت همگانی بخصوص شیوه‌های سنتی و دینی از قبیل فعالیت‌های مساجد، اماکن دینی، هیئات مذهبی، نماز جمعه، تظاهرات و راهپیمایی‌های عمومی مردمی، وقف، انفاق، مؤسسات عام المنفعه و خیریه و بسیج مردمی در پیشبرد برنامه‌ها و حل مشکلات اجتماعی و معضلات ملی.
۷. تضمین مشارکت اجتماعی زنان با صیانت از استحکام نهاد خانواده با رعایت موازین اسلامی.
۸. اهتمام مشارکت اجتماعی جوانان و آموزش و ترویج فرهنگ و روحیه مسئولیت‌پذیری در آنها.
۹. تحکیم همبستگی ملی در فرآیند مشارکت اجتماعی با هدایت افکار عمومی و تقویت روحیه ملی بر محور عناصر مقاوم و جدت ملی بویژه اسلام و مذهب رسمی، میهن دوستی و زبان

فارسي، استقلال و تماميت ارضي، نظام جمهوري اسلامي و قانون اساسي، ولايت فقيه، سلطه ناپذيري و دشمن ستيزي. ۱۰. حمايت از مشاركت ملي در امور فراملي و هدايت آن در جهت تقويت امت اسلامي و نقش آفريني آن در نظام بين المللي.

در اجراي اوامر مورخ ۷۷/۱/۱۵ مقام معظم رهبري و براساس بند يك اصل ۱۱۰ قانون اساسي، سياستهاي كلي نظام جمهوري اسلامي ايران در بخش مشاركت اجتماعي مشتمل بر ده بند به شرح فوق در جلسات (۲۳۱-۲۲۷) مجمع تشخيص مصلحت نظام به تصويب رسيد.

• بخش شهرسازی

سیاست های کلی ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در بخش شهرسازی
(مصوب) ۱۳۸۱/۰۷/۲۷ - ابلاغی ۸۹/۱۱/۲۹

مقام معظم رهبری سیاست های کلی نظام در بخش شهرسازی را ابلاغ فرمودند. در این سیاست های ابلاغی که به عنوان راهنمای دستگاههای اجرایی، تقنینی و نظارتی است مقام معظم رهبری خط مشی و جهت گیری نظام را در شش بخش مذکور تعیین فرمودند.

پیش نویس این سیاست ها قبلاً در مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و به محضر معظم له تقدیم شده بود. متن کامل سیاست های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری به شرح زیر است:

سیاست های کلی بخش شهرسازی

۱- مکان یابی توسعه شهرها در چارچوب طرح آمایش سرزمینی و بر اساس استعدادهای اقتصادی و با رعایت معیارهای زیست محیطی و مراقبت از منابع آب و خاک کشاورزی، و ایمنی در مقابل سوانح طبیعی و امکان استفاده از زیرساختها و شبکه شهری.

۲- تعیین ابعاد کالبدی شهرها در گسترش افقی و عمودی با تاکید بر هویت ایرانی- اسلامی و با رعایت ملاحظات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، امنیتی، حقوق همسایگی و امکانات زیربنایی و الزامات زیست محیطی و اقلیمی.

۳- هماهنگ سازی مقررات و ایجاد هماهنگی در نظام مدیریت تهیه، تصویب و اجرای طرح های توسعه و عمران شهری و روستایی.

- ۴- تامین منابع پایدار برای توسعه و عمران و مدیریت شهری و روستایی با تاکید بر نظام درآمد- هزینه ای و در چارچوب طرح های مصوب.
- ۵- حفظ هویت تاریخی در توسعه موزون شهر و روستا با احیاء بافت های تاریخی و بهسازی یا نوسازی دیگر بافت های قدیمی.
- ۶- جلوگیری از گسترش حاشیه نشینی در شهرها و ساماندهی بافت های حاشیه ای و نامناسب موجود.
- ۷- تقویت و کارآمد کردن نظام مهندسی.
- ۸- ایمن سازی و مقاوم سازی محیط شهری و روستایی.
- ۹- رعایت هویت تاریخی و معنوی شهرها در توسعه و بهسازی محیط شهری بویژه شهرهایی از قبیل قم و مشهد.
- ۱۰- سطح بندی شهرهای کشور و جلوگیری از افزایش و گسترش بی رویه کلان شهرها.
- ۱۱- رعایت نیاز و آسایش جانبازان و معلولان در طراحی فضای شهری و اماکن عمومی.

• بخش مسکن

سیاست های کلی ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در بخش مسکن (۱۳۸۱/۹/۲ ابلاغی ۱۳۸۹/۱۲/۲۹)

مقام معظم رهبری سیاست های کلی نظام مسکن را ابلاغ فرمودند. در این سیاست های ابلاغی که به عنوان راهنمای دستگاههای اجرایی، تقنینی و نظارتی است مقام معظم رهبری خط مشی و جهت گیری نظام را در شش بخش مذکور تعیین فرمودند.

پیش نویس این سیاست ها قبلاً" در مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و به محضر معظم له تقدیم شده بود. متن کامل سیاست های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری به شرح زیر است:

سیاست‌های کلی مسکن

۱- مدیریت زمین برای تامین مسکن و توسعه شهر و روستا در چارچوب استعداد اراضی و سیاستها و ضوابط شهرسازی و طرح‌های توسعه و عمران کشور و ایجاد و توسعه شهرهای جدید.

۲- احیای بافت های فرسوده شهری و روستایی از طریق روش های کارآمد.

۳- برنامه‌ریزی دولت در جهت تامین مسکن گروه های کم درآمد و نیازمند و حمایت از ایجاد و تقویت موسسات

- خیریه و ابتکارهای مردمی برای تامین مسکن اقشار محروم.
- ۴- برنامه‌ریزی جامع برای بهبود وضعیت مسکن روستایی با اولویت مناطق آسیب‌پذیر از سوانح طبیعی و متناسب با ویژگی‌های بومی.
- ۵- ایجاد و اصلاح نظام مالیات‌ها و ایجاد بانک اطلاعاتی زمین و مسکن.
- ۶- حمایت از تولید حرفه‌ای، انبوه و صنعتی مسکن.
- ۷- اجباری کردن استانداردهای ساخت و ساز مقررات ملی ساختمان و طرح‌های صرفه‌جویی انرژی.
- ۸- رعایت ارزش‌های فرهنگی و حفظ حرمت و منزلت خانواده در معماری مسکن.
- ۹- تقویت پژوهش و ارتقاء سطح دانش علمی در حوزه مسکن.

• تشویق سرمایه‌گذاری

سیاست‌های کلی نظام در بخش تشویق سرمایه‌گذاری (مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام)

شماره : ۳۲۱۲۹/۰۱۰۱ تاریخ : ۱۳۸۲/۹/۱۰

ابلاغیه مقام معظم رهبری درخصوص تشویق سرمایه‌گذاری

بر اساس بند اول اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اوامر مورخ ۱۳۸۲/۹/۸ مقام معظم رهبری، نظر مشورتی نهایی شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص سیاست‌های کلی نظام در بخش تشویق سرمایه‌گذاری طی ۱۱ بند به شرح ذیل به تصویب رسید.

۱- حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن از جمله مالکیت معنوی.

- ۲- تقویت و حمایت دولت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در فعالیتهای اقتصادی کشور و اولویت دادن به بخش خصوصی و تعاونی در غیر مواردی که در قانون اساسی به دولت واگذار شده است .
 - ۳- تنظیم سیاست‌های پولی ، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات .
 - ۴- افزایش بهره‌وری اقتصاد کشور با اصلاحات و اقدامات لازم به ویژه اصلاحات ساختاری و مدیریتی و کاهش هزینه‌های مبادله و رفع موانع .
 - ۵- افزایش توان رقابت اقتصادی در داخل و صحنه‌های بین‌المللی از طریق لغو انحصارات غیر ضرور و تقویت ساختار رقابتی و زیرساخت‌های ملی و حمایت از ارتقاء خلاقیت و نوآوری .
 - ۶- بهره‌گیری از نظام مالیاتی در جهت تقویت سرمایه‌گذاری از طریق : ثبات مالیات‌ها، شفافیت درآمدها، صراحت در مقررات و منطقی کردن معافیت‌ها .
 - ۷- تجهیز و تکمیل نظام پولی و پس‌انداز ملی و هدایت و تقویت بازار پول و سرمایه و ابزارهای پولی و مالی در جهت تقویت سرمایه‌گذاری .
 - ۸- توجه به کسب دانش فنی - دسترسی به بازارهای بین‌المللی، رشد اقتصادی، توسعه اشتغال و ارتقای مدیریتی و بهره‌وری در جذب سرمایه‌گذاری خارجی با اولویت سرمایه‌گذاری مستقیم و بلند مدت .
 - ۹- تنظیم فعالیت سرمایه‌گذاری خارجی در بورس سهام به نحوی که ثبات و تعادل بازارهای مالی و ارزی حفظ شود .
 - ۱۰- ساماندهی رفتار تقنینی اداری ، قضایی ، بازرسی ، نظارت ، حسابرسی و تخصصی کردن امور در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید .
 - ۱۱- تسهیل شکل‌گیری و توانمندسازی بنگاه‌های بزرگ اقتصادی در بخش خصوصی و تعاونی .
- مصوبه فوق مشتمل بر یازده (۱۱) بند در جلسه رسمی روز شنبه مورخ هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید .

اکبر هاشمی رفسنجانی

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام

• اصل ۴۴ قانون اساسی

متن ابلاغیه رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (تاریخ ابلاغ: ۱۳۸۴/۳/۱)

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند ۱ اصل ۱۱۰ ابلاغ می‌گردد لازم است نکاتی را در این زمینه یادآور شوم:

۱- اجرای این سیاستها مستلزم تصویب قوانین جدید و بعضاً تغییراتی در قوانین موجود است؛ لازم است دولت و مجلس محترم در این زمینه با یکدیگر همکاری نمایند.

۲- نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام بر حسن اجرای این سیاستها با اتخاذ تدابیر لازم و همکاری دستگاههای مسئول و ارائه گزارشهای نظارتی هر سال در وقت معین مورد تاکید است.

۳- در مورد «سیاستهای کلی توسعه بخشهای غیردولتی از طریق واگذاری فعالیتها و بنگاههای دولتی» پس از دریافت گزارشها و مستندات و نظریات مشورتی تفصیلی مجمع راجع به رابطه خصوصی سازی با هر یک از عوامل ذیل اصل ۴۴، نقش عوامل مختلف در ناکارآمدی بعضی از بنگاههای دولتی، آثار انتقال هر یک از فعالیتهای صدر اصل ۴۴ و بنگاههای مربوط به بخشهای غیردولتی، میزان آمادگی بخشهای غیردولتی و ضمانتها و راههای اعمال حاکمیت دولت، اتخاذ تصمیم خواهد شد. انشاءالله.

سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با توجه به ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی و مفاد اصل ۴۳ و به منظور شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی، ارتقاء کارایی بنگاههای اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی، افزایش سهم بخشهای خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی، کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیتهای اقتصادی، افزایش سطح عمومی اشتغال، تشویق اقشار مردم به پس انداز و سرمایه‌گذاری و بهبود درآمد خانوارها. مقرر می‌گردد:

الف) متن ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی

۱- دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل ۴۴ را ندارد و موظف است هرگونه فعالیت (شامل تداوم فعالیت‌های قبلی و بهره‌برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل ۴۴ نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله چهارم (سالانه ۲۰٪ کاهش فعالیت) به بخش‌های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند.

با توجه به مسوولیت نظام در حسن اداره کشور، تداوم و شروع فعالیت ضروری خارج از عناوین صدر اصل ۴۴ توسط دولت، بنا به پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت معین مجاز است.

اداره و تولید محصولات نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نیروهای مسلح و امنیتی که جنبه محرمانه دارد، مشمول این حکم نیست.

۲- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح ذیل توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز است:

۲-۱- صنایع بزرگ، صنایع مادر (از جمله صنایع بزرگ پایین‌دستی نفت و گاز) و معادن بزرگ (به استثنای نفت و گاز

۲-۲- فعالیت بازرگانی خارجی در چارچوب سیاست‌های تجاری و ارزی کشور.

۲-۳- بانکداری توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تعاونی سهامی عام و شرکت‌های سهامی عام مشروط به تعیین سقف سهام هر یک از سهامداران با تصویب قانون

۲-۴- بیمه.

۲-۵- تأمین نیرو، شامل تولید و واردات برق برای مصارف داخلی و صادرات

۲-۶- کلیه امور پست و مخابرات به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی.

۲-۷- راه و راه آهن.

۲-۸- هواپیمایی (حمل و نقل هوایی) و کشتیرانی (حمل و نقل دریایی)

سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیتهای صدر اصل ۴۴، با توجه به حفظ حاکمیت دولت و استقلال کشور و عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی، طبق قانون تعیین می‌شود.

(ب) متن ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی بخش تعاونی

۱- افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور به ۲۵٪ تا آخر برنامه پنج‌ساله پنجم.

۲- اقدام مؤثر دولت در ایجاد تعاونی‌ها برای بیکاران در جهت اشتغال مولد.

۳- حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونی‌ها از طریق روش‌هایی از جمله؛ تخفیف مالیاتی، ارائه تسهیلات اعتباری حمایتی به وسیله کلیه مؤسسات مالی کشور و پرهیز از هرگونه دریافت اضافی دولت از تعاونی‌ها نسبت به بخش خصوصی.

۴- رفع محدودیت از حضور تعاونی‌ها در تمامی عرصه‌های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه.

۵- تشکیل بانک توسعه تعاون با سرمایه دولت با هدف ارتقاء سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور.

۶- حمایت دولت از دستیابی تعاونی‌ها به بازار نهایی و اطلاع‌رسانی جامع و عادلانه به این بخش.

۷- اعمال نقش حاکمیتی دولت در قالب امور سیاست‌گذاری و نظارت بر اجرای قوانین موضوعه و پرهیز از مداخله در امور اجرایی و مدیریتی تعاونی‌ها.

۸- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و سایر حمایت‌های لازم به منظور افزایش کارآمدی توانمندسازی تعاونی‌ها.

۹- انعطاف و تنوع در شیوه‌های افزایش سرمایه و توزیع سهام در بخش تعاونی و اتخاذ تدابیر لازم به نحوی که علاوه بر تعاونی‌های متعارف، امکان تأسیس تعاونی‌های جدید در قالب شرکت سهامی عام با محدودیت مالکیت هر یک از سهامداران به سقف معینی که حدود آن را قانون تعیین می‌کند، فراهم شود.

۱۰- حمایت دولت از تعاونی‌ها متناسب با تعداد اعضا.

۱۱- تأسیس تعاونی‌های فراگیر ملی برای تحت پوشش قرار دادن سه دهک اول جامعه به منظور فقرزدایی.

ج) متن ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی که در تاریخ ۱۳۸۵/۰۴/۱۲ به روسای سه قوه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ گردیده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

با توجه به ضرورت شتاب گرفتن رشد و توسعه اقتصادی کشور مبتنی بر اجرای عدالت اجتماعی و فقرزدایی در چارچوب چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور

۱- تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه به سیاستگذاری و هدایت و نظارت

۲- توانمندسازی بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد و حمایت از آن جهت رقابت کالاها در بازارهای بین‌المللی

- ۳- آماده سازی بنگاه‌های داخلی جهت مواجهه هوشمندانه با قواعد تجارت جهانی در یک فرآیند تدریجی و هدفمند
- ۴- توسعه سرمایه انسانی دانش و پایه و متخصص
- ۵- توسعه و ارتقای استانداردهای ملی و انطباق نظام‌های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین‌المللی
- ۶- جهت‌گیری خصوصی سازی در راستای افزایش کارآیی و رقابت پذیری و گسترش مالکیت عمومی و بنا بر پیشنهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام، بند چ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند ۱ اصل ۱۱۰ ابلاغ می‌گردد.

واگذاری ۸۰٪ از سهام بنگاه‌های دولتی مشمول صدر اصل ۴۴ به بخش‌های خصوصی شرکت‌های تعاونی سهامی عام و بنگاه‌های عمومی غیر دولتی به شرح ذیل مجاز است:

- ۱- بنگاه‌های دولتی که در زمینه‌های معادن بزرگ، صنایع بزرگ و صنایع مادر (از جمله صنایع بزرگ پایین‌دستی نفت و گاز) فعال هستند به استثنای شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز
- ۲- بانک‌های دولتی به استثنای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه صادرات
- ۳- شرکت‌های بیمه دولتی به استثنای بیمه مرکزی و بیمه ایران
- ۴- شرکت‌های هواپیمایی و کشتیرانی به استثنای سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی
- ۵- بنگاه‌های تامین نیرو به استثنای شبکه‌های اصلی انتقال برق
- ۶- بنگاه‌های پستی و مخابراتی به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی

۷- صنایع وابسته به نیروهای مسلح به استثنای تولیدات دفاعی و امنیتی ضروری به تشخیص فرمانده کل قوا

* الزامات واگذاری:

- الف) قیمتگذاری سهام از طریق بازار بورس انجام می‌شود
- ب) فراخوان عمومی با اطلاع رسانی مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به مشارکت و جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعاتی صورت پذیرد.
- ج) جهت تضمین بازدهی مناسب سهام شرکتهای مشمول واگذاری اصلاحات لازم درخصوص بازار، قیمتگذاری محصولات و مدیریت مناسب بر اساس قانون تجارت انجام گردد.
- د) واگذاری سهام شرکتهای مشمول طرح در قالب شرکتهای مادر تخصصی و شرکتهای زیرمجموعه با کارشناسی همه‌جانبه صورت گیرد.
- هـ) (به منظور اصلاح مدیریت و افزایش بهره‌وری بنگاه‌های مشمول واگذاری با استفاده از ظرفیتهای مدیریتی کشور، اقدامات لازم جهت جذب مدیران باتجربه، متخصص و کارآمد انجام پذیرد.
- ف) فروش اقساطی حداکثر ۵٪ از سهام شرکتهای مشمول بند «ج» به مدیران و کارکنان شرکتهای فوق مجاز است.
- و) با توجه به ابلاغ بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و تغییر وظایف حاکمیتی، دولت موظف است نقش جدید خود در سیاستگذاری، هدایت و نظارت بر اقتصاد ملی را تدوین و اجرا نماید.
- ی) تخصیص درصدی از منابع واگذاری جهت حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته در راستای وظایف حاکمیتی مجاز است.

د) سیاست‌های کلی واگذاری

۱- الزامات واگذاری:

- ۱-۱- توانمندسازی بخش‌های خصوصی و تعاونی بر ایفای فعالیت‌های گسترده و اداره بنگاه‌های اقتصادی بزرگ.
 - ۲-۱- نظارت و پشتیبانی مراجع ذی‌ربط بعد از واگذاری برای تحقق اهداف واگذاری.
 - ۳-۱- استفاده از روش‌های معتبر و سالم واگذاری با تأکید بر بورس، تقویت تشکیلات واگذاری، برقراری جریان شفاف اطلاع‌رسانی، ایجاد فرصت‌های برابر برای همه، بهره‌گیری از عرضه تدریجی سهام شرکت‌های بزرگ در بورس به منظور دستیابی به قیمت پایه سهام.
 - ۴-۱- ذی‌نفع نبودن دست‌اندرکاران واگذاری و تصمیم‌گیرندگان دولتی در واگذاری‌ها.
 - ۵-۱- رعایت سیاست‌های کلی بخش تعاونی در واگذاری‌ها.
- ۲- مصارف درآمدهای حاصل از واگذاری:
- ۱- وجوه حاصل از واگذاری سهام بنگاه‌های دولتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در قالب برنامه‌ها و بودجه‌های مصوب به ترتیب زیر مصرف می‌شود:
 - ۲-۱- ایجاد خوداتکایی برای خانواده مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی.
 - ۲-۲- اختصاص ۳۰٪ از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی.
 - ۲-۳- ایجاد زیربناهای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته.
 - ۲-۴- اعطای تسهیلات (وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذاری شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته.

۲-۵- مشارکت شرکت‌های دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف ۴۹٪ به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته.

۲-۶- تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی با رعایت بند «الف» این سیاست‌ها.

هـ) سیاست‌های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار:

۱- تداوم اعمال حاکمیت عمومی دولت پس از ورود بخش‌های غیردولتی از طریق سیاست‌گذاری و اجرای قوانین و مقررات و نظارت به ویژه در مورد اعمال موازین شرعی و قانونی در بانک‌های غیردولتی.

۲- جلوگیری از نفوذ و سیطره بیگانگان بر اقتصاد ملی.

۳- جلوگیری از ایجاد انحصار توسط بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی از طریق تنظیم و تصویب قوانین و مقررات.

• بخش مالی

سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی (مصوبه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام)

شماره : ۳۸۱۵۳/۰۱۰۱ تاریخ : ۱۳۸۳/۱۰/۲۱

بر اساس بند اول اصلي يكصد و دهم قانون اساسي جمهوري اسلامي ايران و در اجراي اوامر مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۵ مقام معظم رهبري، نظر مشورتي نهايي شوراي مجمع تشخيص مصلحت نظام در خصوص سياستهاي كلي در بخش مالي طي ۶ ماده به شرح ذيل به تصويب رسيد.

۱- قطع اتكاء هزينه‌هاي جاري به نفت و تامين آن از محل درآمد مالياتي و ساير درآمدها حداكثر تا پايان برنامه پنجم .

۲- اصلاح نظام مالياتي به منظور توسعه رفاه عمومي ، رونق توليد و سرمايه‌گذاري و برقراري عدالت مالياتي از طريق ترويج فرهنگ مالياتي ، ارتقاء اعتقاد عمومي ، ساده سازي و شفافيت ، با تاكيد بر ماليات بر ارزش افزوده و به حداقل رساندن معافيت هاي مالياتي .

۳- تدوين نظام بودجه ريزي کشور بر مبناي بودجه ريزي عملياتي هماهنگ با سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه‌هاي ۵ ساله و تاكيد بر شفاف سازي ، قابليت نظارت و منطقي کردن هزينه‌هاي دولت .

۴- ساماندهي ، گسترش و ارتقاء بازار مالي ايران (سرمايه، پول و بيمه) با تاكيد بر کارايي ، شفافيت سلامت ، با بهره‌مندی از فناوري هاي نوين ، همچنين ايجاد اعتماد و حمايت از سرمايه‌گذاران و موسسات فعال در بازارهاي مالي با حفظ مسئوليت پذيري آنان ، تشويق رقابت و ابتكارات ، پيشگيري از وقوع بحران ها و مقابله با تخلفهاي حقوقي و كيفري مالي .

۵- تفكيك مقام هاي نظارتي بر بازار سرمايه و پول و نظارت عاليه براي ايجاد رقابت و هماهنگي ميان بازارهاي مالي .

۶- اصلاح ساختار سازماني بانكها در جهت افزايش کارآيي ، کاهش هزينه‌ها و روان‌تر شدن عمليات و خدمات . اصلاح ساختار مالي در جهت کفايت سرمايه با توجه به استانداردهاي جهاني و کاهش بدهي هاي دولت . عادلانه کردن سود تسهيلات با رعايت موازين بانکداري اسلامي ،

رقابتي کردن فعالیت ها با هدف رونق سرمایه‌گذاري ،
اشتغال و تولید.

مصوبه فوق مشتمل بر شش (۶) ماده در جلسه رسمي روز شنبه
مورخ دوازدهم دي ماه يک‌هزار و سيصد و هشتاد و سه شوراي
مجمع تشخيص مصلحت نظام به تصويب رسيد.

• رشد و توسعه علمي و تحقيقاتي

سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی (مصوبه مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام)

بر اساس بند اول اصل یکم و دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اوامر مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۵ مقام معظم رهبری، نظر مشورتی نهایی شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی، طی ۸ ماه و ۱۹ بند به شرح ذیل به تصویب رسید.

۱- توسعه متوازن کمی و کیفی نظام آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی با هدف

۱-۱- تولید علم.

۲-۱- تعمیق شناخت معارف دینی و مبانی انقلاب اسلامی بویژه در علوم انسانی.

۳-۱- تربیت نیروی انسانی کارآمد و مومن، ارتقای توانمندی و سطح علمی منابع انسانی.

۴-۱- توسعه نوآوری و نظریه پردازی علمی.

۵-۱- تحکیم پیوند میان نظام آموزش عالی با زنجیره تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای، فناوری و تولید با اولویت نیازهای کشور.

۶-۱- ایجاد بسترهای مناسب جهت دستیابی آسان به تحصیل علم، کسب مهارت‌های فنی و تخصصی معتبر برای افراد مستعد و علاقمند با تنوع بخشی به نظام آموزش عالی، حمایت از بخش خصوصی و استفاده از مشارکت مردمی.

۲- هدایت نظام آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی کشور در جهت توسعه علوم پایه و تحقیقات بنیادی، افزایش خلاقیت، روزآمد ساختن دانشگاه‌ها با تاکید بر:

۲-۱- ارتقاء منزلت و بهبود معیشت استادان.

۲-۲- اهتمام به علوم انسانی و زبان و ادب فارسی.

۲-۳- تعیین اولویت ها در آموزش و پژوهش برای تامین نیازهای کشور و نیل به جایگاه اول علمی و فنی در منطقه .

۲-۴- توجه به مبانی و احیای تاریخ علمی و فرهنگی اسلام و ایران به منظور تقویت هویت اسلامی و ملی و خودباوری دانشجویان و پژوهشگران .

۲-۵- توسعه مناسبات منطقه ای و همکاری های بین المللی .

۳- بهینه سازی ساختار نظام آموزشی و تحقیقاتی کشور با هدف ارتقای بهره وری و شکوفایی علمی با تاکید بر:

۳-۱- تقویت منابع مالی پایدار و متنوع در دانشگاه ها و تجهیز زیربنای آموزشی و پژوهشی و ارتقای شاخص های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی .

۳-۲- اصلاح نظام پذیرش دانشجو .

۳-۳- استقرار نظام مالکیت معنوی در کشور .

۳-۴- طراحی و تدوین متون ، کتب و برنامه های درسی بر اساس مبانی فکری اسلام بویژه در رشته های علوم انسانی در نظام آموزشی و پژوهشی کشور و اهتمام به بسط نظریه پردازی در این زمینه .

۳-۵- اصلاح و توسعه نظام آموزشی کشور در جهت متناسب نمودن ترکیب نیروی انسانی ماهر و متخصص با نیازها ، مزیتها ، ظرفیتهای و تحولات علمی در داخل و خارج کشور .

۳-۶- ایجاد نظام شایسته سالاری در مدیریت آموزشی و تحقیقاتی کشور مبتنی بر تخصص و تعهد .

۳-۷- بهره گیری از فناوریهای پیشرفته در نظام آموزش و تحقیقات کشور .

۳-۸- ایجاد ساختار مناسب برای تحکیم پیوند حوزه و دانشگاه و تقویت همکاری های مستمر راهبردی در عرصه های اجتماعی ، آموزشی ، علمی و تحقیقاتی با تاکید بر نظریه پردازی علمی بویژه در علوم انسانی ، تبادل استاد و دانشجو ، ایجاد مراکز علمی شامل

بین رشته‌ای ، دوره‌ها و پژوهش‌های مشترک و نظریه‌پردازی علمی در زمینه الگوهای توسعه و رابطه علم و دین با هدف تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی.

۴- اهتمام به اصل پرورش در کنار آموزش و پژوهش ، ارتقای کیفیت عقیدتی ، علمی و عملی هیات‌های علمی موجود و تربیت اساتید و معلمان مومن به اسلام و متعهد به انقلاب و علاقه‌مند به اعتلای کشور.

۵- ساماندهی به نظام اعتبارسنجی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها مبتنی بر توانایی ، کارآیی و اثربخشی و سازماندهی به نظام ارتقای هیات علمی و ارزیابی پژوهشگران با معیار تولید علم و فعالیت‌های کاربردی و توسعه‌ای و رفع نیازها و مشکلات علمی و فنی کشور.

۶- ساماندهی به نظام آمار و اطلاعات علمی و پژوهشی دولتی و غیر دولتی بویژه حوزه‌های علمیه و ایجاد ساختارهای لازم برای تبدیل نتایج فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی به تجربه‌های انباشته و قابل دسترسی.

۷- تعریف ، شناسایی ، هدایت ، پرورش ، جذب و بکارگیری استعداد‌های درخشان و ایجاد بسترهای مناسب جهت جذب و پیشگیری از مهاجرت نخبگان ، استفاده از ظرفیتهای علمی و فنی ایرانیان مقیم خارج و جذب متخصصان و محققان برجسته سایر کشورها در صورت نیاز.

۸- برنامه‌ریزی برای افزایش نقش دانشگاه‌ها ، مراکز تحقیقاتی و فرهنگستانها در ارتقای کارآمدی نظام ، دفاع از مرزهای اعتقادی ، وحدت و امنیت ملی و صیانت از فرهنگ و هویت ملی - اسلامی در برابر تهاجم فکری و فرهنگی بیگانگان.

مصوبه فوق‌مشمول بر هشت (۸) ماده و نوزده (۱۹) بند در جلسه رسمی روز شنبه مورخ پانزدهم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و سه شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.

• بخش پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد "پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه" مصوب که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردیده است:

- ۱- افزایش و گسترش آموزش و آگاهی و فرهنگ ایمنی و آماده‌سازی مسئولان و مردم برای رویارویی با عوارض ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه به ویژه خطر زلزله و پدیده‌های جوی و اقلیمی
- ۲- گسترش و تقویت مطالعات علمی و پژوهشی و حمایت از مراکز موجود، به منظور شناسایی و کاستن از خطرات اینگونه حوادث با اولویت خطر زلزله.

- ۳- ایجاد مدیریت واحد با تعیین رئیس جمهور برای آمادگی دائمی و اقدام مؤثر و فرماندهی در دوره بحران:
- ۳-۱- ایجاد نظام مدیریت جامع اطلاعات به کمک شبکه‌های اطلاعاتی مراکز علمی - پژوهشی و سازمان‌های اجرایی مسئول، به منظور هشدار به موقع و اطلاع‌رسانی دقیق و بهنگام در زمان وقوع حادثه.
- ۳-۲- تقویت آمادگی‌ها و امکانات لازم برای اجرای سریع و مؤثر عملیات جست‌وجو و نجات در ساعات اولیه، امداد و اسکان موقت آسیب‌دیدگان، تنظیم سیاست‌های تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی و سازماندهی کمک‌های داخلی و خارجی در زمینه‌های فوق.
- ۳-۳- در اختیار گرفتن کلیه امکانات و توانمندی‌های مورد نیاز اعم از دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و نیروهای مسلح در طول زمان بحران.
- ۴- تدوین برنامه‌های جامع علمی به منظور بازتوانی روانی و اجتماعی آسیب‌دیدگان و بازسازی اصولی و فنی مناطق آسیب‌دیده.
- ۵- گسترش نظامات مؤثر جبران خسارت نظیر انواع بیمه‌ها، حمایت‌های مالی و تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوق‌های حمایتی.
- ۶- پیشگیری و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله در شهرها و روستاها و افزایش ضریب ایمنی در ساخت‌وسازهای جدید از طریق:
- ۶-۱- مکان‌یابی و مناسب‌سازی کاربری‌ها در مراکز جمعیتی شهری و روستایی و تأسیسات حساس و مهم متناسب با پهنه‌بندی خطر نسبی زلزله در کشور.
- ۶-۲- بهبود مدیریت و نظارت بر ساخت‌وساز با به کارگیری نیروهای متخصص و تربیت نیروی کار ماهر در کلیه سطوح و تقویت نظام مهندسی و تشکلهای فنی و حرفه‌ای و استفاده از تجربه‌های موفق کشورهای پیشرفته زلزله‌خیز.

- ۳-۶- ممنوعیت و جلوگیری از ساختوسازهای غیرفنی و ناامن در برابر زلزله و الزامی کردن بیمه و استفاده از کلیه استانداردها و مقررات مربوط به طرح و اجرا.
- ۴-۶- استانداردسازی مصالح پایه و اصلی سازه‌ای و الزامی کردن استفاده از مصالح استاندارد، با کیفیت و مقاوم و ترویج و تشویق فناوری‌های نوین و پایدار و ساخت سازه‌های سبک.
- ۵-۶- تهیه و تصویب قوانین و مقررات لازم برای جرم و تخلف شناختن ساختوسازهای غیرفنی.
- ۷- کاهش آسیب‌پذیری وضعیت موجود کشور در برابر زلزله با محوریت حفظ جان انسان‌ها از طریق:
- ۱-۷- تدوین و اصلاح طرح‌های توسعه و عمران شهری و روستایی متناسب با پهنه‌بندی خطر نسبی زلزله در مناطق مختلف کشور.
- ۲-۷- ایمن‌سازی و بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌های دولتی، عمومی و مهم، شریان‌های حیاتی و تأسیسات زیربنایی و بازسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده حداکثر تا مدت ۱۰ سال.
- ۳-۷- ارائه تسهیلات ویژه و حمایت‌های تشویقی (بیمه و نظایر آن) به منظور ایمن‌سازی و بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌های مسکونی، خدماتی و تولیدی غیردولتی.
- ۸- شناسایی پدیده‌های جوی و اقلیمی و نحوه پدیدار شدن خطرات و ارزیابی تأثیر و میزان آسیب آنها از طریق تهیه اطلس ملی پدیده‌های طبیعی، ایجاد نظام به هم پیوسته ملی پایش و بهبود نظام‌های هشدار سریع و پیش‌آگاهی بلندمدت با استفاده از فناوری‌های پیشرفته.
- ۹- تنظیم برنامه‌های توسعه ملی به‌گونه‌ای که در همه فعالیت‌های آن در همه سطوح، رویکرد «سازگاری با اقلیم» ملاحظه و نهادینه شود. بنابراین اقدامات ذیل باید انجام گیرد:
- شناسایی شرایط اقلیمی و لحاظ نمودن آن به عنوان یکی از محورهای اساسی آمایش سرزمین.
- تهیه، تدوین و ساماندهی نظام‌های جامع مدیریت بلایای

جوي
و
اقليمي.
— شناسايي تغيير اقليم و آثار و پیامدهاي آن در پهنه
سرزمين و اتخاذ راه‌کارهاي مناسب.

• بخش کشاورزی

سیاست های کلی نظام در بخش کشاورزی (ابلاغی مقام معظم رهبری ۲۹/۰۹/۱۳۹۱)

- ۱- توسعه پایدار کشاورزی با حفاظت از منابع طبیعی پایه و سیانت و توانمندسازی منابع انسانی.
- ۲- تامین امنیت غذایی با تکیه بر تولید از منابع داخلی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی، ارتقاء سطح سلامت مواد غذایی تا استاندارد جهانی، اصلاح و بهینه نمودن الگوی مصرف و حمایت موثر از تولید و صادرات در محصولات دارای مزیت های نسبی و ایجاد مزیت های جدید (از جمله هدفمند نمودن یارانه ها در جهت تولید و صادرات)
- ۳- اصلاح ساختار و نظام بهره برداری بخش کشاورزی با تشویق کشاورزان به رعایت اندازه های فنی - اقتصادی واحدهای تولیدی متناسب با نوع فعالیت و شرایط مختلف اجتماعی، اقتصادی و اقلیمی کشور و تاکید بر جهت گیری حمایتی دولت از این سیاست ها بویژه در واگذاری منابع آب و خاک.
- ۴- نوسازی نظام تولید کشاورزی بر مبنای دانش نوین و بومی سازی فناوری های روز، تربیت، حفظ و تجهیز نیروی انسانی مورد نیاز، توسعه و تقویت تعاونی ها و سایر تشکل های اقتصادی، اجتماعی، صنفی و تخصصی با مشارکت آحاد جامعه و رقابتی نمودن فعالیت ها در بخش.
- ۵- ارتقاء بهره وری از آب در تولید محصولات کشاورزی و استفاده علمی و بهره برداری بهینه از سایر نهاده های تولید.

۶- گسترش زیرساخت ها و ایجاد انگیزه برای جذب و توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با پوشش مناسب بیمه، کاهش احتمال زیان تولید، اجرای سیاست های حمایتی و متعادل کردن سطح سودآوری کشاورزی با سایر بخش های اقتصادی.

۷- حمایت موثر از ساماندهی فرآیند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی با هدف بهبود رابطه مبادله بخش با سایر بخش ها، افزایش بهره وری، کاهش هزینه های تولید، رعایت قیمت تمام شده محصولات اساسی، تامین در آمد تولید کنندگان و منافع مصرف کنندگان و بهبود کیفیت مواد و فرآورده های غذایی.

۸- تخصیص یارانه هدفمند به بخش کشاورزی در جهت تحقق خودکفایی، حمایت از ساخت زیربناها، مراعات معیارهای زیست محیطی، قابلیت انعطاف در شرایط محیطی مختلف و ارتقاء قدرت رقابت در بازارهای داخلی و بین المللی

۹- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان، کشاورزان و عشایر، توسعه پایدار روستاها و مناطق کشاورزی و رفع فقر با تقویت زیرساخت های مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیت های مکمل و اقتصادی بویژه صنایع تبدیلی و روستایی و خدماتی نوین.

• بخش صنعت

سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت (ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۹)

۱- افزایش سهم بخش صنعت در تولید داخلی و افزایش ارزش افزوده بخش صنعت، با:

-دستیابی به رشد مطلوب سرمایه گذاری صنعتی

-انتخاب فرآیندهای صنعتی دانش‌محور

-ارتقاء منزلت کار، تلاش و کارآفرینی.

۲- افزایش توان رقابت پذیری صنعت ملی، براساس:

-گسترش مالکیت و مدیریت بخش غیردولتی

-رعایت اندازه اقتصادی بنگاه‌ها

-لغو امتیازات خاص و انحصارات غیر ضرور.

۳- افزایش بهره‌وری عوامل تولید بویژه نیروی کار و سرمایه

۴- ارتقاء سطح فناوری صنایع کشور و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته و راهبردی، با:

-گسترش تحقیق و توسعه

-ایجاد قدرت طراحی

-تقویت همکاری مراکز علمی، آموزشی، پژوهشی و صنعتی کشور

-تعامل سازنده با مراکز پیشرفته علمی و صنعتی جهان

-بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی موجود و کشف و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی

۵- توسعه تشکلهای تخصصی و افزایش نقش آنها در تصمیم‌سازی‌ها با نهادینه سازی داوری‌های تخصصی و حرفه‌ای

۶- انسجام و تعادل منطقه‌ای در کشور، از طریق: حمایت و ایجاد زیر ساخت‌ها و زیربناها و برقراری مشوق‌های مناسب با رعایت اصول آمایش سرزمینی و امنیتی.

۷- رشد مستمر صادرات کالا و خدمات صنعتی کشور، با:

-ارتقاء کیفیت کالاها

-شناسایی و تحصیل بازار

- حمایت‌های مؤثر مالی، سیاسی و مقرراتی از صادرات صنعتی.

۸- گسترش صنایع دستی بویژه صنایع دارای محتوای فرهنگی و هنری و بهره‌گیری از صنعت گردشگری.

۹- ایجاد خوشه‌های صنعتی، از طریق: تقویت صنایع کوچک و متوسط و برقراری پیوند آنها با صنایع بزرگ به منظور هم‌افزایی صنعت و ارتقاء توان رقابتی.

• حفظ شان و استقلال قضات

مصوبه مورخ ۱۳۸۴//۱۲/۲۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص سیاست‌های کلی نظام برای حفظ شان و استقلال قضات

ماده - ایجاد شرایط سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی مناسب برای تامین استقلال امر قضا از طریق موارد زیر:

بند ۱ - استقلال قضات در رسیدگی به پرونده ها، تفسیر از قوانین در مقام تشخیص حق، اتخاذ تصمیم و انشاء رای.

بند ۲- تصمیم گیری به صورت مستند و مستدل و بدون تاثیر پذیری از دخالت دیگران.

بند ۳- رعایت شان و منزلت قضات در جامعه و نظام اداری کشور.

بند ۴- گزینش افراد برخوردار از شایستگی های علمی، تقوایی و توانایی های لازم برای امر قضا.

بند ۵- تعیین ضوابط قانونی برای عزل، نصب، تعلیق و نقل و انتقال قضات.

بند ۶ - تامین معیشت و امنیت و محیط کار متناسب با مسئولیت قضاوت.

بند ۷- نظارت دقیق و قانونمند بر کار قاضی و برخورد قانونی با تخلفات قضایی.

• ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران

سیاستهای کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران (۱۳۸۵/۰۲/۱۶)

ابلاغیه مقام معظم رهبری درخصوص سیاستهای کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران (۱۳۸۹/۰۲/۲۹)

به منظور ترویج و تحکیم فرهنگ پایداری و ایثار و جهاد در کشور و تکریم و پاسداری از حق ایثارگران اعم از شهیدان، آزادگان، جانبازان و رزمندگان و خانواده های آنان و سهمی که در عزت، امنیت و اقتدار ملی و نظام اسلامی دارند، سیاست های کلی نظام در این امور به شرح ذیل تعیین میگردد:

۱- اعتلاء، ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار، جهاد، شهادت و تفکر بسیجی در جامعه و نهادینه ساختن آن در اندیشه، باور، منش و رفتار مردم و مسئولان و مشارکت دستگاهها و ارکان نظام و لایه های مختلف اجتماعی در اجرای سیاست های مربوط به ایثارگران.

۲- تعظیم و تکریم ایثارگران و پاسداری از منزلت و حق عظیم آنان بر مردم و کشور با تبیین نقش بزرگ و برجسته آنان در انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، دفاع مقدس و امنیت ملی.

۳- بستر سازی، ایجاد و توسعه ظرفیت های لازم در رسانه ها به ویژه صدا و سیما، نظام آموزشی کشور و دستگاههای فرهنگی و هنری و به منظور تحقق بندهای اول و دوم و ترویج اهداف، آرمانها، وصایا و آثار ایثارگران و ارائه الگوهای جهاد و حماسه و فداکاری و معرفی قهرمانان عرصه جهاد و شهادت به جامعه.

۴- حمایت از تولید آثار ارزنده فرهنگی و هنری در جهت اشاعه فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت در جامعه.

۵- تحقیق، شناسایی و ترویج مستمر عوامل تقویت کننده فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت و مقابله با عوامل بازدارنده و تضعیف کننده آن.

۶- توانمندسازی فردی و جمعی و اهتمام به پرورش استعدادها و ارتقاء سطح علمی، فنی و فرهنگی ایثارگران و فرزندان آنها به منظور نقش آفرینی فعال و مؤثر در عرصه های مختلف و اولویت دادن به استفاده از ایثارگران در بخشهای مدیریتی در شرایط مساوی.

۷- اولویت قائل شدن برای ایثارگران در سیاستگذاریها، برنامه‌ها، قوانین و آیین‌نامه‌های کشور و نیز در تخصیص و توزیع امکانات و حمایت‌های دولتی و فعالیت‌ها در زمینه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور به تناسب ایثار و جهاد در راه آرمانهای اسلام و اهداف انقلاب اسلامی.

۸- شناخت نیازهای واقعی و ارائه خدمات مؤثر به ایثارگران و خانواده‌های آنان در ابعاد مختلف فرهنگی، علمی، آموزشی، اجتماعی، بهداشتی، درمانی، بیمه‌ای، معیشتی، اشتغال، مسکن، حقوقی، اداری، رفاهی و استخدامی با حفظ اصول عزتمندی، عدالت و روحیه خوداتکایی و شئون ایثارگری.

۹- مناسب‌سازی بناها و مراکز خدمات عمومی، معابر شهری، مراکز اداری، تفریحی، ورزشی و وسائط نقلیه عمومی با وضعیت جسمی جانبازان و ناتوانی‌های جسمی و حرکتی منطبق بر معیارهای مطلوب

۱۰- توسعه مراکز علمی و پژوهشی و ارتقاء ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و فناوری‌ها و اهتمام به تأمین تجهیزات و آموزشها و مراقبت‌های لازم برای پیشگیری، درمان و کاهش آسیب‌های فردی و جمعی ناشی از جنگ و تهدیدات.

۱۱- صیانت و حفاظت از حریم ایثارگری، ایثارگران و خانواده آنها با ایجاد ساز و کارهای مناسب توسط قوه قضائیه.

۱۲- حفظ و ترویج آثار، ارزش‌ها، حماسه‌ها و تجارب انقلاب اسلامی و دفاع مقدس با ایجاد، توسعه و نگهداری موزه‌ها، یادمان‌ها، نمادها و نشانهای جهاد، مقاومت و ایثار و پاسداشت قداست و منزلت تربت پاک شهیدان و ساماندهی و نگهداری مناسب آنها به صورت مراکز فرهنگی.

• مبارزه با مواد مخدر

سیاست های کلی مبارزه با مواد مخدر ابلاغی توسط مقام معظم رهبری (۱۳۸۵/۰۷/۱۲)

۱- مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد.

۲- تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها.

۳- تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط.

۴- اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی.

۵- جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب.

- ۶- ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان ، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف
۶-۱- درمان و بازتوانی مصرف کنندگان
۶-۲- کاهش آسیب ها
۶-۳- جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر
- ۷- اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان درزمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات در مانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور
- ۸- تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان با:
۸-۱- هدفمند نمودن مناسبات
۸-۲- مشارکت فعال در تصمیم سازی ها، تصمیم گیری ها و اقدامات مربوط
۸-۳- بهره برداری از تجارب و امکانات فنی ، پشتیبانی و اقتصادی کشور های دیگر و سازمان های بین المللی
- ۸-۴- فراهم نمودن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از ترانزیت غیر قانونی مواد مخدر
- ۹- اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری ، کاهش آسیب و درمان معتادان
- ۱۰- توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور
- ۱۱- ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و

سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست‌های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی.

• پدافند غیر عامل

سیاست های کلی ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در بخش پدافند غیر عامل (۸۹/۱۱/۲۹)

مقام معظم رهبری سیاست های کلی نظام پدافند غیر عامل را ابلاغ فرمودند. در این سیاست های ابلاغی که به عنوان راهنمای دستگاههای اجرایی، تقنینی و نظارتی است مقام معظم رهبری خط مشی و جهت گیری نظام را در شش بخش مذکور تعیین فرمودند.

پیش نویس این سیاست ها قبلاً" در مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و به محضر معظم له تقدیم شده بود. متن کامل سیاست های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری به شرح زیر است:

سیاست های کلی پدافند غیرعامل

- ۱- تأکید بر پدافند غیرعامل که عبارت است از مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می گردد.
- ۲- رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل از قبیل انتخاب عرصه ایمن، پراکنده سازی یا تجمع حسب مورد، حساسیت زدایی، اختفاء، استتار، فریب دشمن و ایمن سازی نسبت به مراکز جمعیتی و حائز اهمیت بویژه در طرح های آمایش سرزمینی و طرح های توسعه آینده کشور.
- ۳- طبقه بندی مراکز، اماکن و تاسیسات حائز اهمیت به حیاتی، حساس و مهم و روزآمد کردن آن در صورت لزوم.
- ۴- تهیه و اجرای طرح های پدافند غیرعامل (با رعایت اصل هزینه - فایده) در مورد مراکز، اماکن و تاسیسات حائز اهمیت (نظامی و غیرنظامی) موجود و در دست اجراء بر اساس اولویت بندی و امکانات حداکثر تا پایان برنامه ششم و تامین اعتبار مورد نیاز.
- ۵- تهیه طرح جامع پدافند غیرعامل در برابر سلاح های غیرمتعارف نظیر هسته ای، میکروبی و شیمیایی.
- ۶- دو یا چندمنظوره کردن مستحدثات، تاسیسات و شبکه های ارتباطی و مواصلاتی در جهت بهره گیری پدافندی از طرح های عمرانی و بویژه در مناطق مرزی و حساس کشور.
- ۷- فرهنگ سازی و آموزش عمومی در زمینه به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در بخش دولتی و غیردولتی، پیش بینی مواد درسی در سطوح مختلف آموزشی و توسعه تحقیقات در زمینه پدافند غیرعامل.
- ۸- رعایت طبقه بندی اطلاعات طرح های پدافند غیرعامل.
- ۹- ممانعت از ایجاد تاسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و بیرون بردن این گونه تاسیسات از شهرها و پیش بینی تمهیدات ایمنی برای آن دسته از تاسیساتی که وجود آنها

- الزامی است و ممانعت از ایجاد مراکز جمعیتی در اطراف تاسیسات پرخطر با تعیین حریم لازم.
- ۱۰- حمایت لازم از توسعه فناوری و صنایع مرتبط مورد نیاز کشور در پدافند غیرعامل با تاکید بر طراحی و تولید داخلی.
- ۱۱- به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در مقابله با تهدیدات نرم افزاری و الکترونیکی و سایر تهدیدات جدید دشمن به منظور حفظ و صیانت شبکه های اطلاع رسانی، مخابراتی و رایانه ای.
- ۱۲- پیش بینی سازوکار لازم برای تهیه طرح های مشترک ایمن سازی و ایجاد هماهنگی در سایر طرح ها و برنامه ها و مدیریت نهادهای مسئول، در دو حوزه پدافند غیرعامل و حوادث غیرمترقبه در جهت هم افزایی و کاهش هزینه ها.
- ۱۳- ایجاد مرکزی برای تدوین طراحی، برنامه ریزی و تصویب اصول و ضوابط، استانداردها، معیارها، مقررات و آیین نامه های فنی پدافند غیرعامل و پیگیری و نظارت بر اعمال آنها.

• قضایی

سیاست کلی قضایی پنج ساله ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری
(ابلاغی- ۱۳۸۸/۰۹/۰۲)

ارتقاء توانمندی‌های علمی و عملی و سلامت قوه قضائیه در جهت
اجرای وظایف محوله در قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام با
تاکید بر:

- ۱- کارآمد سازی ساختار قضایی و اداری.
- ۲- تمرکز کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضائیه.
- ۳- اهتمام به پیشگیری از وقوع جرم و لزوم همکاری سایر دستگاه‌ها با قوه قضائیه در این زمینه.
- ۴- ارتقاء سطح گزینش و آموزش و نیز توسعه منابع انسانی (قضایی و اداری) متناسب با نیازمندی‌های روز.
- ۵- استفاده بهینه از ظرفیت وزارت دادگستری.
- ۶- توسعه، تکمیل و روزآمد کردن بهره برداری از فناوری‌های نوین خصوصاً در زمینه های اطلاعات، ارتباطات، فرایند دادرسی و خدمات ثبتی.
- ۷- اهتمام در ارتقاء منزلت و استقلال قضات.
- ۸- ضرورت تامین بودجه متناسب با وظایف و مأموریت‌های محوله خصوصاً در اجرای برنامه های جهشی با زمانبندی مناسب.
- ۹- اهتمام به تشکیل دادگاه‌های تخصصی.
- ۱۰- تمهیدات لازم برای فراگیر کردن نهاد داوری
- ۱۱- اتخاذ تدابیر لازم جهت کاهش فرآیند دادرسی و دستیابی سریع و آسان مردم به حقوق خود و بهره‌مندی از حقوق شهروندی در مراجع قضایی.
- ۱۲- اتخاذ تدابیر لازم در استفاده از مجازات زندان با رویکرد حبس زدایی.
- ۱۳- اهتمام در اصلاح امور زندان‌ها و زندانیان.
- ۱۴- ایجاد ساز و کار مناسب برای تقریب آراء و احکام قضایی.
- ۱۵- اهتمام در ایجاد ساز و کار مناسب برای استفاده از تمام ظرفیت‌های قوه قضائیه، مذکور در قانون اساسی و سیاست های کلی نظام.

۱۶- اصلاح و تنقیح قوانین و رفع خلاءهای قانونی مربوط به امور قضایی.

• نظام اداری

ابلاغ سیاست های کلی نظام اداری از سوی مقام معظم رهبری (۱۳۸۹/۰۱/۱۴)

حضرت آیت الله خامنه ای با ابلاغ سیاست های کلی نظام اداری که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، کلیه مخاطبان این سیاستها را موظف فرمودند زمان بندی مشخص برای عملیاتی شدن آن را تهیه و پیشرفت آن را در فواصل زمانی معین گزارش نمایند.

متن سیاست های کلی نظام اداری که به روسای قوای سه گانه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ شده است، بدین شرح است:

۱- نهادینه سازی فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه های انسانی و اجتماعی.

۲- عدالت محوری در جذب، تداوم خدمات و ارتقای منابع انسانی.

۳- بهبود معیارها و روزآمدی روشهای گزینش منابع انسانی به منظور جذب نیروی انسانی توانمند، متعهد و شایسته و پرهیز از تنگ نظری ها و نگرش های سلیقه ای و غیرحرفه ای.

۴- دانش گرایی و شایسته سالاری مبتنی بر اخلاق اسلامی در نصب و ارتقای مدیران.

۵- ایجاد زمینه رشد معنوی منابع انسانی و بهسازی و ارتقای سطح دانش، تخصص و مهارتهای آنان.

۶- رعایت عدالت در نظام پرداخت و جبران خدمات با تاکید بر عملکرد توانمندی، جایگاه و ویژگی های شغل و شاغل و تامین حداقل معیشت با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی.

- ۷- زمینه سازی جذب و نگهداری نیروهای متخصص در استانهای کمتر توسعه یافته و مناطق محروم.
- ۸- حفظ کرامت و عزت و تامین معیشت بازنشستگان و مستمری بگیران و بهره گیری از نظرات و تجارب مفید آنها.
- ۹- توجه به استحکام خانواده و ایجاد تعادل بین کار و زندگی افراد در نظام اداری.
- ۱۰- چابک سازی ، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم انداز.
- ۱۱- انعطاف پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری.
- ۱۲- توجه به اثربخشی و کارآیی در فرآیندها و روشهای اداری به منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات کشوری.
- ۱۳- عدالت محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری.
- ۱۴- کل نگر، همسوسازی، هماهنگی و تعامل اثربخش دستگاههای اداری به منظور تحقق اهداف فرابخشی و چشم انداز.
- ۱۵- توسعه نظام اداری الکترونیک و فراهم آوردن الزامات آن به منظور ارائه مطلوب خدمات عمومی.
- ۱۶- دانش بنیان کردن نظام اداری از طریق بکارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه سازی اطلاعات ، با ابتناء بر ارزشهای اسلامی.
- ۱۷- خدمات رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایتمندی و اعتماد مردم.
- ۱۸- شفاف سازی و آگاهی بخشی نسبت به حقوق و تکالیف متقابل مردم و نظام اداری با تاکید بر دسترسی آسان و ضابطه مند مردم به اطلاعات صحیح.
- ۱۹- زمینه سازی برای جذب و استفاده از ظرفیت های مردمی در نظام اداری.
- ۲۰- قانونگرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت پذیرش اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیقه ای و فردی در کلیه فعالیت ها.

۲۱- نهادینه سازی وجدان کاری، انضباط اجتماعی، فرهنگ خود کنترلی، امانت داری، صرفه جویی، ساده زیستی و حفظ بیت المال.

۲۲- تنظیم روابط و مناسبات اداری بر اساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه.

۲۳- حفظ حقوق مردم و جبران خسارتهای وارده بر اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری.

۲۴- ارتقای سلامت نظام اداری و رشد ارزشهای اخلاقی در آن از طریق اصلاح فرآیندهای قانونی و اداری، بهره گیری از امکانات فرهنگی و بکارگیری نظام موثر پیشگیری و برخورد با تخلفات.

۲۵- کارآمد سازی و هماهنگی ساختارها و شیوه های نظارت و کنترل در نظام اداری و یکپارچه سازی اطلاعات.

۲۶- حمایت از روحیه نوآوری و ابتکار و اشاعه فرهنگ و بهبود مستمر به منظور پویایی نظام اداری.

مخاطبان محترم این سیاست ها (روسای محترم سه قوه ، نیروهای مسلح، مسئولان نهادهای غیردولتی) موظفند زمان بندی مشخص برای عملیاتی شدن آن را تهیه و پیشرفت آن را در فواصل زمانی معین گزارش نمایند.

لازم به توضیح است که موارد پیشنهادی سیاست های کلی نظام اداری پس از بررسی کارشناسی در دبیرخانه و شورای مجمع در سال ۱۳۸۶ جمع بندی و به محضر مقام معظم رهبری تقدیم شد.

• اصلاح الگوی مصرف

ابلاغ سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف از سوی رهبر معظم انقلاب (۱۳۸۹/۰۴/۱۴)

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف را پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین کردند.

متن سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف که به روسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده است بدین شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف

۱- اصلاح فرهنگ مصرف فردی، اجتماعی و سازمانی، ترویج فرهنگ صرفه جویی و قناعت و مقابله با اسراف، تبذیر، تجمل گرایی و مصرف کالای خارجی با استفاده از ظرفیت های فرهنگی، آموزشی و هنری و رسانه ها بویژه رسانه ملی.

۲- آموزش همگانی الگوی مصرف مطلوب.

۳- توسعه و ترویج فرهنگ بهره وری با ارائه و تشویق الگوهای موفق در این زمینه و با تأکید بر شاخص های کارآمدی، مسوولیت پذیری، انضباط و رضایت مندی.

۴- آموزش اصول و روشهای بهینه سازی مصرف در کلیه پایه های آموزش عمومی و آموزش های تخصصی دانشگاهی.

۵- پیشگامی دولت، شرکت های دولتی و نهادهای عمومی در رعایت الگوی مصرف.

۶- مقابله با ترویج فرهنگ مصرف گرایی و ابراز حساسیت عملی نسبت به محصولات و مظاهر فرهنگی مروج اسراف و تجمل گرایی.

۷- صرفه جویی در مصرف انرژی با اعمال مجموعه ای متعادل از اقدامات قیمتی و غیرقیمتی به منظور کاهش مستمر «شاخص شدت انرژی» کشور به حداقل دو سوم میزان کنونی تا پایان برنامه پنجم توسعه و به حداقل یک دوم میزان کنونی تا پایان برنامه ششم توسعه با تأکید بر سیاست های زیر:

۷-۱- اولویت دادن به افزایش بهره وری در تولید، انتقال و مصرف انرژی در ایجاد ظرفیت های جدید تولید انرژی.

۷-۲- انجام مطالعات جامع و یکپارچه سامانه انرژی کشور به منظور بهینه سازی عرضه و مصرف انرژی.

۷-۳- تدوین برنامه ملی بهره وری انرژی و اعمال سیاست های تشویقی نظیر حمایت مالی و فراهم کردن تسهیلات بانکی برای اجرای طرح های بهینه سازی مصرف و عرضه انرژی و شکل گیری نهادهای مردمی و خصوصی برای ارتقاء کارایی انرژی.

- ۷-۴- پایش شاخص های کلان انرژی با ساز و کار مناسب.
- ۷-۵- بازنگری و تصویب قوانین و مقررات مربوط به عرضه و مصرف انرژی، تدوین و اعمال استانداردهای اجباری ملی برای تولید و واردات کلیه وسایل و تجهیزات انرژی بر و تقویت نظام نظارت بر حسن اجرای آنها و الزام تولید کنندگان به اصلاح فرآیندهای تولیدی انرژی بر.
- ۷-۶- اصلاح و تقویت ساختار حمل و نقل عمومی با تأکید بر راه آهن درون شهری و برون شهری به منظور فراهم کردن امکان استفاده سهل و ارزان از وسایل حمل و نقل عمومی.
- ۷-۷- افزایش بازدهی نیروگاهها، متنوع سازی منابع تولید برق و افزایش سهم انرژی های تجدید پذیر و نوین.
- ۷-۸- گسترش تولید برق از نیروگاههای تولید پراکنده، کوچک مقیاس و پر بازده برق و تولید همزمان برق و حرارت.
- ۷-۹- بهبود روش های انتقال حامل های انرژی از جمله حداکثر سازی انتقال فرآورده های نفتی از طریق خط لوله و راه آهن.
- ۸- ارتقاء بهره وری و نهادینه شدن مصرف بهینه آب در تمام بخش ها بویژه بخش کشاورزی در چارچوب سیاست های زیر:
- ۸-۱- طراحی، تدوین و اجرای سند ملی الگوی مصرف آب در بخش های مختلف و به هنگام سازی آن.
- ۸-۲- اعمال سیاست های تشویقی و حمایتی از طرح های بهینه سازی استحصال، نگهداری و مصرف آب.
- ۸-۳- تدوین و اعمال استانداردها و ضوابط لازم برای کاهش ضایعات آب، پایش کیفیت منابع آب و جلوگیری از آلودگی آبها.
- ۸-۴- اصلاح الگوی کشت و اعمال شیوه های آبیاری کارآمدتر، ایجاد سامانه های بهینه تأمین و توزیع آب شرب و بهینه سازی تخصیص و مصرف آب در بخش تولید براساس ارزش راهبردی و اقتصادی بیشتر.

- ۵-۸- برنامه ریزی برای استفاده مجدد و باز چرخانی آب.
- ۶-۸- تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی مناسب برای ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب بویژه در سفره های زیرزمینی دارای تراز منفی و اعمال مدیریت خشکسالی و سیل، سازگار با شرایط اقلیمی.
- ۹- اصلاح الگوی مصرف نان کشور از طریق ارتقاء و بهبود شرایط و کیفیت فرآیندهای «تولید و تبدیل گندم به نان» و «مصرف نان» در چارچوب سیاستهای زیر:
- ۹-۱- تمرکز در سیاست گذاری، هدایت و نظارت و تعیین دستگاه متولی تنظیم بازار نان.
- ۹-۲- اعمال سیاست های حمایتی و تشویقی برای ارتقاء سطح بهداشتی مراکز تولید نان و استفاده از نیروی انسانی ماهر و آموزش دیده در فرآیند تولید نان.
- ۹-۳- حفظ ذخیره استراتژیک گندم.
- ۹-۴- تنظیم مبادلات تجاری بازار گندم و آرد با هدف تنظیم بازار داخلی.
- ۹-۵- اصلاح ساختار تولید و بهبود فرآیند و توسعه تولید انواع نان های با کیفیت، بهداشتی و متناسب با ذائقه و فرهنگ مردم از طریق تدوین و اعمال استانداردها و روشهای تجربه شده و اصول صحیح تولید گندم، آرد و خمیر و پخت نان.
- ۱۰- ارتقاء بهره وری در چارچوب سیاست های زیر:
- ۱۰-۱- تحول رویکرد تحقق درآمد ملی به سمت اتکای هرچه بیشتر به منافع حاصل از کسب و کار جامعه.
- ۱۰-۲- افزایش بهره وری با تأکید بر استقرار نظام تسهیم منافع حاصل از بهره وری از طریق:
- ۱۰-۳- حداکثر سازی ارزش افزوده و منافع ناشی از سرمایه های انسانی، اجتماعی و مادی با تأکید بر اقتصاد دانش پایه.
- ۱۰-۴- استقرار ساز و کارهای انگیزشی در نظام پرداخت ها در بخش عمومی و بنگاهی.

۱۰-۵- استقرار بودجه ریزی عملیاتی و بهبود فرآیند تخصیص منابع کشور براساس منافع اقتصادی و اجتماعی.

۱۰-۶- اصلاح ساختارهای ارزیابی و ارزشیابی، اتخاذ رویکرد نتیجه گرا و اجرای حسابرسی عملکرد در دستگاههای دولتی.

۱۰-۷- اصلاح قوانین و مقررات، روش ها، ابزارها و فرآیندهای اجرایی.

۱۰-۸- اولویت توانمند سازی نیروی کار در کلیه برنامه های حمایتی.

• اشتغال

سیاست های کلی اشتغال از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد (۲۸/۰۴/۱۳۹۰)

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی، سیاستهای کلی اشتغال را پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین کردند.

متن سیاستهای کلی اشتغال که به رؤسای قوای سه گانه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و دبیر شورای نگهبان ابلاغ شده، به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاستهای کلی اشتغال

۱- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و استفاده از تولیدات داخلی به عنوان ارزش اسلامی و ملی با بهره گیری از نظام آموزشی و تبلیغی کشور.

۲- آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقاء توان کارآفرینی با مسئولیت نظام آموزشی کشور (آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه ای و آموزش عالی) و توأم کردن آموزش و مهارت و جلب همکاری بنگاه های اقتصادی جهت استفاده از ظرفیت آنها

۳- ایجاد فرصت های شغلی پایدار با تأکید بر استفاده از توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان و آینده نگری نسبت به تحولات آنها در سطح ملی و جهانی.

۴- ایجاد نظام جامع اطلاعات بازار کار.

۵- بهبود محیط کسب و کار و ارتقاء شاخص های آن (محیط سیاسی، فرهنگی و قضایی و محیط اقتصاد کلان، بازار کار، مالیات ها و زیر ساخت ها) و حمایت از بخش های خصوصی و

- تعاونی و رقابت از راه اصلاح قوانین، مقررات و رویه های ذیربط در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۶- جذب فناوری، سرمایه و منابع مالی، مبادله نیروی کار و دسترسی به بازارهای خارجی کالا و خدمات از طریق تعامل مؤثر و سازنده با کشورها، سازمان ها و ترتیبات منطقه ای و جهانی.
- ۷- هماهنگ سازی و پایداری سیاست های پولی، مالی، ارزی و تجاری و تنظیم بازارهای اقتصادی در جهت کاهش نرخ بیکاری توأم با ارتقاء بهره وری عوامل تولید و افزایش تولید.
- ۸- توجه بیشتر در پرداخت یارانه ها به حمایت از سرمایه گذاری، تولید و اشتغال مولد در بخش های خصوصی و تعاونی.
- ۹- گسترش و استفاده بهینه از ظرفیت های اقتصادی دارای مزیت مانند: گردشگری و حق گذر(ترانزیت)
- ۱۰- حمایت از تأسیس و توسعه صندوق های شراکت در سرمایه برای تجاری سازی ایده ها و پشتیبانی از شرکت های نوپا، کوچک و نوآور.
- ۱۱- برقراری حمایت های مؤثر از بیکاران برای افزایش توانمندی های آنان در جهت دسترسی آنها به اشتغال پایدار.
- ۱۲- توجه ویژه به کاهش نرخ بیکاری استان های بالاتر از متوسط کشور.
- ۱۳- رعایت تناسب بین افزایش دستمزدها و بهره وری نیروی کار.

• آمایش سرزمین

سیاست های کلی آمایش سرزمین ابلاغی مقام معظم رهبری
(۱۳۹۰/۰۹/۲۱)

الف- توسعه منابع انسانی به عنوان رکن اصلی آمایش سرزمین
از طریق:

۱- تربیت انسان‌های سالم، با انگیزه، شاداب، متدین،
وطن‌دوست، جمع‌گرا، نظم‌پذیر و قانون‌گرا.

۲- ارتقاء سطح آموزش، پژوهش و بهره‌وری نیروی کار در جهت
افزایش سهم منابع انسانی در ترکیب عوامل مؤثر در تولید
ثروت ملی.

۳- برقراری تناسب کمی و کیفی جمعیت و استقرار متعادل آن در
پهنه سرزمین و تعمیم و گسترش شبکه‌های ارتباطی و اطلاعاتی.

۴- بهبود شاخص‌های توسعه انسانی با تأکید بر تدین، شکوفایی
استعدادها و خلاقیت‌ها، گسترش سلامت و ارتقای سطح دانش
عمومی .

ب- توجه به یکپارچگی ملی و سرزمینی و تقویت هویت اسلامی -
ایرانی و مدیریت سرزمین از طریق:

۱- استفاده مؤثر از موقعیت، میراث تاریخی و جاذبه‌های فرهنگی و طبیعی کشور در مسیر اهداف توسعه، تقویت گردشگری و حفاظت از سوابق تاریخی.

۲- تنظیم اثر بخش رابطه دولت و مردم و افزایش سازمان یافته سهم مردم در امور کشور با توجه به سیاست‌های کلی مصوب در بخش «وحدت و همبستگی ملی»، «امنیت ملی» و اقوام و مذاهب.»

۳- تعامل سازنده میان ارزش‌ها و مزیت‌های مناطق گوناگون کشور با استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی، آموزشی، اقتصادی و انگیزه‌های ملی و اقدام در جهت تفویض اختیارات مناسب قانونی به سطوح منطقه‌ای و محلی با رعایت تمرکز امور سیاستگذاری و حاکمیتی .

ج - ارتقای کارآیی و بازدهی اقتصادی و تسهیل روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور با:

۱- تقسیم کار ملی با توجه به استعدادها و طبیعی و خلق مزیت‌های جدید در مناطق مختلف کشور.

۲- هم‌افزایی مزیت‌های کشور، نوسازی بخش کشاورزی متناسب با منابع تولید و پهنه‌بندی اقلیمی، اصلاح و تکمیل زنجیره‌های تولید صنعتی، سازماندهی بخش خدمات نوین و تولید کالا و خدمات دانش پایه.

۳- فراهم آوردن زمینه‌های مناسب مدیریتی و زیربنایی در مناطق مختلف و ارتقاء مستمر سطح شاخص بهره‌وری ملی و افزایش سهم منابع انسانی در تولید ثروت ملی متناسب با استعداد مناطق کشور .

د- دستیابی به تعادل‌های منطقه‌ای متناسب با قابلیت‌ها و توان‌های هر منطقه با توجه به نکات زیر:

۱- ایجاد امکانات عادلانه و فرصت‌های برابر و رفع تبعیض ناروا در مناطق کشور.

۲- تعیین نقش ملی و فرامرزی مناطق مختلف کشور برای رسیدن به تعادل‌های منطقه‌ای و تقویت وحدت و یکپارچگی ملی.

۳- فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای افزایش سهم جمعیت و فعالیت در مناطق کم تراکم با اولویت مناطق شرقی و جنوبی کشور .

ه- سامان بخشی فضای مناسب مراکز زیست و فعالیت به ویژه در مناطق مرزی با تأکید بر مشارکت مؤثر مردم با:

۱- ساماندهی، مدیریت کلان و نظارت مستمر بر پیشرفت و آبادانی کشور با ایجاد شبکه به هم پیوسته مناطق اسکان و فعالیت‌های ملی و تعریف نقش و کارکرد فراملی هر یک از آنها در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز و اصول آمایش سرزمین.

۲- تقویت هدفمند عوالم پیشرفت و آبادانی در مناطق حساس و ویژه با توجه به ملاحظات دفاعی، امنیتی، فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی و افزایش نقش و فعالیت مردم در فرآیند توسعه.

۳- توسعه هماهنگی جزایز و سواحل جنوب و شمال کشور با بهره‌گیری از ظرفیت استان‌های همجوار، موقعیت جغرافیایی، زیربنای اساسی، منابع دریایی و نفت و گاز و استقرار صنایع مرتبط، پشتیبان و انرژی‌بر و توسعه بازرگانی، گردشگری، آموزش عالی، فنی- حرفه‌ای و تحقیقات با تقویت تعامل فراملی (طی ده سال در قالب دو برنامه پنج‌ساله)

۴- توسعه هماهنگ مناطق مرزی در شرق و غرب کشور با تقویت امور زیربنایی و بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی جهت توسعه ظرفیت ملی گردشگری، آموزشی، بازرگانی و تعامل فرامرزی .

و- رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی در استقرار جمعیت و فعالیت در سرزمین با تکیه بر:

۱- انتخاب مکان‌های مناسب و استقرار مراکز زیست و فعالیت و همچنین مراکز حیاتی و حساس، متناسب با ملاحظات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی به ویژه امنیتی و پدافند غیرعامل.

۲- ارتقاء فعالیت‌های توسعه‌ای ملی و استانی در مناطق مرزی با اعطای مشوق‌های اقتصادی و تقویت زیربنایها و استقرار مناسب جمعیت و تقویت نیروهای نظامی و انتظامی متناسب با تهدیدات.

۳- ساماندهی سطوح خدمات و استقرار جمعیت در کشور با توجه به مدیریت سوانح طبیعی، حوادث و منابع آب و رعایت شرایط زمین‌شناسی جهت افزایش ضریب ایمنی تأسیسات زیربنایی و حیاتی و ابنیه مراکز جمعیتی و شهرها و روستاها.

۴- تقویت همگرایی، یکپارچگی ملی، وحدت و پیوندهای اجتماعی با ارتقاء سطح توسعه یافتگی مناطق مختلف کشور و ایجاد قطب‌ها و کانون‌های توسعه.

۵- پیشگیری از مهاجرت‌های بی‌رویه به مراکز استان‌ها با تدابیر لازم .

ز- استفاده از موقعیت ممتاز جغرافیایی در جهت کسب جایگاه شایسته منطقه‌ای و جهانی از طریق:

۱- تعامل و همکاری با کشورهای منطقه و جهان به ویژه حوزه تمدن ایرانی- اسلامی با تقویت نقش آفرینی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی کشور در جهت تأمین منافع ملی یا مشترک.

۲- تقویت شبکه ریلی و راه‌های ارتباطی اصلی و شریانی سرزمین و تبدیل کشور به مرکز عبور و مرور هوایی منطقه برای

ترانزیت کالا و مسافر و نیز ایفای نقش مرکزیت مبادله انرژی (نفت، گاز، برق) و مخابرات در منطقه به منظور حفظ امنیت و منافع ملی.

۳- جلب مشارکت کشورهای منطقه در طراحی، سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های مشترک در زمینه‌های مختلف به ویژه اقتصادی و زیربنایی در جهت تأمین منافع مشترک منطقه‌ای.

۴- ایجاد و تقویت نهادها و تشکلهای منطقه‌ای در زمینه‌های گوناگون به ویژه علمی، فرهنگی، اقتصادی، و زیست‌محیطی با بهره‌گیری از عناصر هویت ایرانی- اسلامی.

۵- انتخاب تعدادی از کلانشهرها، بنادر و جزایر مستعد کشور و تجهیز آنها به خدمات پیشرفته ارتباطی و اطلاعاتی برای پذیرش نقش فراملی.

۶- ایفای نقش محوری در تعاملات علمی - فنی با منطقه و سایر کشورها با صدور خدمات فنی، مهندسی و آموزشی.

ح - حفظ، احیا و بهره‌وری بهینه از سرمایه‌ها، منابع طبیعی تجدیدشونده و حفظ محیط‌زیست در طرح‌های توسعه.

• خودکفایی دفاعی و امنیتی

سیاست های کلی نظام درخصوص موضوع خودکفایی دفاعی و امنیتی (ابلاغی مقام معظم رهبری - ۱۳۹۱/۰۹/۲۹)

- ۱- توسعه و تعمیق فرهنگ خودباوری، خودکفایی، نوآوری و خلاقیت در تمام سطوح و ابعاد دفاعی و امنیتی.
- ۲- ترویج نهضت نرم افزاری، تولید و توسعه علوم و فناوری و تحقیقات دفاعی و امنیتی و حرکت در مرزهای دانش با تاکید بر بومی سازی و روزآمدی.
- ۳- دستیابی به فناوری های برتر مورد نیاز دفاعی و امنیتی حال و آینده با تاکید بر نوآوری و پشتیبانی از توسعه آنها.
- ۴- تاکید بر خودکفایی کشور در سامانه ها، کالاها و خدمات اولویت دار دفاعی و امنیتی توأم با بهسازی تجهیزات موجود و افزایش قابلیت و کارآیی آن.
- ۵- ممنوعیت تامین نیازهای دفاعی و امنیتی از خارج کشور مگر در حد ضرورت و حتی الامکان با رعایت ملاحظات زیر:
 - ۱-۵- با اولویت انتقال فناوری.
 - ۲-۵- تامین آموزش و پشتیبانی.
 - ۳-۵- تامین از منابع متنوع.
- ۶- برون سپاری و جلب مشارکت سایر بخش ها اعم از دولتی و غیر دولتی در تامین نیازهای نیروهای مسلح با رعایت ملاحظات امنیتی و حفاظتی.
- ۷- جذب، توانمندسازی و به کارگیری نیروهای مستعد و نخبه با فراهم نمودن زمینه های رشد و تقویت آنان برای ارتقاء قابلیت های توسعه فناوری های دفاعی و امنیتی مورد نیاز کشور.
- ۸- برقراری ارتباط و همکاری با دیگر کشورها در زمینه های علمی، تولیدی و تجاری کالاها و خدمات دفاعی و امنیتی برای دستیابی به اهداف سیاست های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی.

۹- مقرون به صرفه سازی مسیر توسعه صنایع و فناوری های دفاعی و امنیتی کشور و ایجاد هم افزایی در فناوری های مورد نیاز.

• تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

ابلاغ سیاستهای کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی (۱۳۹۱/۱۱/۲۴)

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی با ابلاغ سیاستهای کلی "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی" که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، دولت را مکلف کردند برای تسریع در عملیاتی کردن این سیاستها در کمترین زمان ممکن، راهکارها را تنظیم کرده و پیگیریهای قانونی را انجام دهد

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی مجمع، متن سیاستهای کلی "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی" که به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره وری عوامل تولید با:

- اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی
- کاهش هزینه ها و بهبود کیفیت تولید
- اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی
- بهینه سازی تعامل عوامل تولید

۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری ها و زیربناهای آنها و بهره گیری از آنها، با هدف:

- ارتقاء کیفی و افزایش کمی تولید ملی
- بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی
- حمایت از تجاری سازی فناوری محصول و بهره گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری

۳- گسترش اقتصاد دانش بنیان با تأکید بر توسعه مؤلفه های اصلی آن، از جمله: زیر ساخت های ارتباطی، زمینه های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخشهای علمی و پژوهشی با بخشهای تولیدی کشور.

۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.

۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت پذیری و فاصله گرفتن از خام فروشی در بازه زمانی معین.

۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارز آوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.

۷- مدیریت منابع ارزی با تأکید بر تأمین نیازهای تولید ملی و کارآفرینی، و ثبات ارزش پول ملی.

۸- بهبود فضای کسب و کار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.

۹- افزایش سهم بخشهای تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق:

- تقویت انگیزه و عزم ملی و تأکید و تسریع در اجرای کامل سیاست های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه ای دولت

- رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش های خصوصی و تعاونی

- ساماندهی و حمایت از بنگاههای کوچک و متوسط در جهت کارآمدسازی آنها

۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیر دولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.

۱۱- شفاف سازی و به هنگام سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع رسانی در مورد ابعاد و فرصت های سرمایه گذاران و سرمایه گذاری در رشته های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.

۱۲- توانمند سازی و ارتقاء بهره وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.

۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه ای و جهانی.

۱۴- ارتقاء سرمایه های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تأکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.

۱۵- توسعه فرهنگ حمایت از سرمایه، کار، کالاها و خدمات ایرانی و استفاده از نظرات متخصصان و صاحب نظران در تصمیمات اقتصادی.

۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه های فیزیکی و انسانی ایرانی با تأکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره ای فرا بنگاهی و ارتقاء بازده اقتصادی این سرمایه ها در بخش های مختلف اقتصادی.

۱۷- گسترش تنوع ابزارهای سرمایه گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست های تشویقی برای حضور

عموم مردم و سرمایه گذاران داخلی و بین المللی بویژه منطقه ای در بازار سرمایه.

۱۸- حمایت از محققان و سرمایه گذاران و تشویق ورود سرمایه های ایرانی به حوزه های سرمایه گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تأسیس صندوق های شراکت یا ضمانت برای سرمایه گذاری در این حوزه.

۱۹- کارآمد سازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی در جهت بهینه سازی و هم افزایی ظرفیتهای تولیدی و ارتقاء کیفی کار و سرمایه ایرانی.

۲۰- تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات (از جمله اصلاح قانون پولی و بانکی، تأمین اجتماعی و مالیات ها) برای تسهیل فعالیت در بخش های تولیدی و رفع موانع سرمایه گذاری در سطح ملی با رویکرد ثبات نسبی در قوانین.

۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از ساز و کار شفاف سازی و اطلاع رسانی و کاهش واسطه های غیر ضرور و ناکارآمد.

۲۲- گسترش منابع مالی و کارآمد سازی مدیریت آن در جهت افزایش ظرفیت تولید ملی و کاهش هزینه های تأمین مالی مورد نیاز بویژه با ساماندهی، گسترش و حمایت از نهادهای مالی توسعه ای و بیمه ای.

۲۳- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف

.

• ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش

ابلاغ سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش
کشور ۱۳۹۲/۲/۵

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاستهای کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.

متن سیاستهای کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» که به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور

۱- تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعداد های فطری و ارتقاء کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلند همت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسؤولیت پذیر، قانونگرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر.

۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و عهده دار اجرای سیاست های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه ها.

۳- بهسازی و اعلای منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:

۱-۳- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی ها و توانمندی های علمی، حرفه ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه های درسی مراکز و دانشگاه های تربیت معلم و شیوه های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان با انگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش.

۲-۳- باز نگری در شیوه های جذب، تربیت، نگهداشت و بکارگیری بهینه نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره مهارتی.

۳-۳-۳- اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.

۳-۴-۴- توسعه مهارت حرفه ای و توانمندی های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش های ضمن خدمت و برنامه ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش.

۳-۵-۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیتهای عمومی، تخصصی و حرفه ای معلمان مبتنی بر شاخص های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء.

۳-۶-۶- توسعه مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی.

۳-۷-۷- استقرار نظام پرداخت ها بر اساس تخصص، شایستگی ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی حرفه ای معلمان.

۴- ایجاد تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی با توجه به:

۴-۱-۱- روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوی با پیشرفتهای علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی-ایرانی.

۴-۲-۲- توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره گیری از روشهای یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی.

۴-۳-۳- تبیین اندیشه دینی-سیاسی امام خمینی(ره)، مبانی جمهوری اسلامی و ولایت فقیه و اصول ثابت قانون اساسی در مقاطع مختلف تحصیلی.

۴-۴-۴- توسعه فرهنگ و معارف اسلامی و یادگیری قرآن (روخوانی، روان خوانی و مفاهیم) و تقویت انس

دانش آموزان با قرآن و سیره پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت (علیهم السلام) و گسترش فرهنگ اقامه نماز.

۴-۵- تحول بنیادین شیوه های ارزشیابی دانش آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و پرورش استعدادها و خلاقیت دانش آموزان.

۴-۶- رعایت رویکرد فرهنگی و تربیتی در برنامه ریزی های آموزشی و درسی.

۴-۷- تقویت آداب و مهارت های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش آموزان.

۴-۸- تقویت آموزش های فنی و حرفه ای.
۵- اهتمام به تربیت و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی بویژه در:

۵-۱- ارتقاء معرفت و بصیرت دینی برای رشد و تعالی معنوی و اخلاقی معلمان و دانش آموزان و تلاش برای ارتقاء معنوی خانواده ها.

۵-۲- ارتقاء سلامت جسمی و روحی معلمان و دانش آموزان و پیشگیری از آسیب های اجتماعی.

۵-۳- ارتقاء تربیت عقلانی و رشد بینش دینی، سیاسی و اجتماعی دانش آموزان و اهتمام به جامعه پذیری برای تحکیم وحدت و همبستگی ملی، وطن دوستی و مقابله هوشمندانه با تهاجم فرهنگی و پاسداشت استقلال، آزادی، مردم سالاری دینی و منافع ملی.

۵-۴- رشد و شکوفایی ذوق و استعداد های فرهنگی و هنری و تقویت روحیه نشاط و شادابی در دانش آموزان.

۵-۵- توسعه تربیت بدنی و ورزش در مدارس.

۵-۶- تربیت و تأمین نیروی انسانی توانمند و واجد شرایط برای تحقق اهداف و برنامه های تربیتی و پرورشی.

۶- تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی با تأکید بر:

۱-۶- بازمهندسی ساختار اداری در کلیه سطوح با رویکرد چابک سازی، پویاسازی همراه با ظرفیت سازی، فرهنگ سازی و بسترسازی برای تقویت مشارکت های مردمی و غیر دولتی، منطبق بر قانون اساسی و سیاست های کلی نظام اداری و آموزش و پرورش بویژه ایجاد زمینه مشارکت معلمان، خانواده ها، حوزه های علمیه، دانشگاه ها، مراکز علمی و پژوهشی و سایر نهادهای عمومی و دستگاه های اجرایی در فرآیند تعلیم و تربیت.

۲-۶- رعایت اولویت در بودجه مورد نیاز آموزش و پرورش در لویح بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف و مأموریت های مندرج در سیاست های کلی.

۳-۶- بهبود مدیریت منابع و مصارف با هدف ارتقاء کیفیت و بهره وری نظام آموزش و پرورش.

۷- بهینه سازی فضا، زیر ساخت های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر:

۱-۷- ضابطه مند سازی، بهسازی، زیباسازی، مقاوم سازی و مصون سازی مدارس با رعایت اصول معماری اسلامی ایرانی، مکان یابی و توزیع فضا به تناسب نیازها، طراحی و ساخت مجتمع های آموزشی و تربیتی و توسعه مشارکت مردم و نهادهای مدیریت شهری در احداث و نگهداری مدارس.

۲-۷- احداث واحدهای آموزشی و پرورشی جدید متناسب با افزایش جمعیت و الزام سازندگان شهرکها به احداث واحدهای مورد نیاز آموزش و پرورش.

۳-۷- ارائه الگو و ضابطه لازم الرعایه از طرف وزارت آموزش و پرورش برای ساخت مدارس.

۴-۷- تجهیز مدارس به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی و فراهم آوردن زمینه استفاده بهینه از آموزش های مرتبط با فناوری های نو در مدارس.

۸- ارتقاء نقش و اختیارات مدرسه در تحقق اهداف و مأموریت های مندرج در بند یک سیاست های کلی و تقویت مناسبات

صحیح و سازنده آموزش و پرورش با خانواده ها، رسانه ها و جامعه.

۹- تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمند سازی معلمان و دانش آموزان این مناطق.

۱۰- تأمین ثبات مدیریت در آموزش و پرورش با رویکرد ارزشی و انقلابی و دور نگه داشتن محیط آموزش و پرورش از دسته بندی‌های سیاسی.

۱۱- هماهنگی و انسجام بین اهداف، سیاست‌ها، برنامه‌ها و محتوای تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر دستگاه‌های مرتبط.

۱۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص‌های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به منظور تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران.

۱۳- استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش.

• اقتصاد مقاومتی

* سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۹۲

متن ابلاغیه رهبر معظم انقلاب به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم ايران اسلامي با استعدادهاي سرشار معنوي و مادي و ذخائر و منابع غني و متنوع و زیرساخت‌هاي گسترده و مهم‌تر از همه، برخورداري از نيروي انساني متعهد و کارآمد و داراي عزم راسخ براي پيشرفت، اگر از الگوي اقتصادي بومي و علمي برآمده از فرهنگ انقلابي و اسلامي که همان اقتصاد مقاومتی است، پيروي کند نه تنها بر همه مشکلات اقتصادي فائق مي‌آيد و دشمن را که با تحميل يك جنگ اقتصادي تمام عيار در برابر اين ملت بزرگ صف‌آرایی کرده، به شکست و

عقبنشینی و امیدارده، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و... در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز بیست‌ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت بنیان، درون‌زا و برون‌گرا، پویا و پیشرو را محقق سازد و الگویی الهام‌بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد

اکنون با مذاقه لازم و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که در ادامه و تکمیل سیاست‌های گذشته، خصوصاً سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با چنین نگاهی تدوین شده و راهبرد حرکت صحیح اقتصاد کشور به سوی این اهداف عالی است، ابلاغ می‌گردد.

لازم است قوای کشور بی‌درنگ و با زمان‌بندی مشخص، اقدام به اجرای آن کنند و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف، زمینه و فرصت مناسب برای نقش‌آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی را در این جهاد مقدس فراهم آورند تا به فضل الهی حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران نیز همچون حماسه سیاسی در برابر چشم جهانیان رخ نماید. از خداوند متعال توفیق همگان را در این امر مهم خواستارم.

سیدعلی خامنه‌ای

۲۹ / بهمن ماه / ۱۳۹۲»

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

«بسم الله الرحمن الرحيم»

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

۱ - تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

۲ - پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه.

۳- محور قراردادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استانها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.

۴- استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

۵- سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۶- افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.

۷- تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).

۸- مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید.

۹- اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

۱۰- حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:

- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.

- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.

- تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.

- برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.

- استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.

- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

۱۱- توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

۱۲- افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:

- توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.

- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.

- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

۱۳- مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:

- انتخاب مشتریان راهبردی.
 - ایجاد تنوع در روشهای فروش.
 - مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.
 - افزایش صادرات گاز.
 - افزایش صادرات برق.
 - افزایش صادرات پتروشیمی.
 - افزایش صادرات فرآورده های نفتی.
- ۱۴- افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیتهای تولید نفت و گاز، بویژه در میادین مشترک.
- ۱۵- افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.
- ۱۶- صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاه های موازی و غیرضرور و هزینه های زاید.
- ۱۷- اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.
- ۱۸- افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.

۱۹- شفافسازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و

۲۰- تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.

۲۱- تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.

۲۲- دولت مکلف است برای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگی سازی و بسیج پویای همه امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:

- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان آفندی و اقدامات مناسب.

- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.

- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.

۲۳- شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.

۲۴- افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.